

TÝNECKÉ LISTY

Měsíčník obce Velký Týnec • XXXIV. ročník • Číslo 6/2024 • Cena 10,- Kč

VELKÝ
TÝNEC

**8-9 Hanácký mužský sbor Rovina slavil
na týneckém Sečení lúke**

**12-13 Výstavba dálnice D55 stavba R5501 Olomouc-Kokory
+ opravy silnic v Olomouckém kraji**

28 Vítání ptačího zpěvu ve Velkém Týnci

**36-37 Týnecké gymnastky reprezentovaly v České republice
i zahraničí**

Přesahy Rozhovor s režisérem Janem Svěrákem

EDITORIAL

Drazí příznivci Týneckých listů, je mi potěšením vás znovu přivítat na stránkách našeho měsíčníku, které jsou opět plné informací a novinek ze sportovního, kulturního a praktického života v naší obci a jejím okolí.

Většiny z nás se dotýkají uzavírky silnic. Užitečné informace, kudy a kdy neprojedete, najdete na stranách 12 a 13 v Obecním servisu.

Jako vždy zde máme nabitě a barvitě fotoreportáže. Můžete se například podívat, jak proběhl První Týnecký jarmark v podzámčí, krásná dlouholetá akce Sečení lúke nebo se přesvědčit o tom, že i s knihovnou se dá prožít tvořivé odpoledne. Skauti se v minulých týdnech také činili. Již po třicáté proběhla obdivuhodná akce, skautské setkání a jarní brigáda Obnovy Staré Vody a také slet skautských čarodějnic a čarodějů na Hradisku.

V tomto čísle nechybí ani rozhovory se zajímavými lidmi. Eliška Tomečková si povídala se spisovatelkou Miriam Blahovou, která ve svých romanticky laděných románech propojuje dějové linky ze současnosti a z historie. Jan Svěrák, vynikající známý filmový režisér, se v poslední době pouští do zcela jiných kulturních projektů. Posledním z nich je divadelní satirická komedie Dobré ráno s Findou, ve které také hraje. Nejen o této hře mluví s Irenou Jirků v rozhovoru na prvních stránkách našich Přesahů.

Pro ty, co mají rádi výlety do přírody, doporučuji k přečtení Tip na výlet do zajímavého zákoutí našeho regionu. Paní Eva Pospíšilová nás tentokrát zve na procházku naučnou stezkou Elišky z Kunštátu u Senice na Hané.

Náležitě pyšní můžeme být na Gymnastický klub Velký Týnec, který si už mnoho sezon drží tu nejvyšší úroveň, kterou každoročně potvrzuje na domácích i mezinárodních soutěžích. Jak se jim daří v letošním roce, se přesvědčte v příspěvku jejich dlouholeté trenérky a mezinárodní rozhodčí Renáty Vrbové.

V červnových Týneckých listech je toho mnohem více, ale to už se dočtete na následujících stránkách.

Pěkné čtení!

Vendula Vránová

Foto na titulní straně:

Vstáváme! Týnecký kohút probouzí každý den všechny Týnečáky ze svého bydla před zdravotním střediskem.

Foto: Petr Hanuška

GDPR - „Tímto upozorňujeme čtenáře, že na akcích pořádaných obcí mohou být pořizovány fotografie. Mělo by se tak dít vždy zřetelně označenou osobou. Fotografie slouží jedinému účelu - jako materiál ke zvažení, zda daná konkrétní fotografie bude či nebude použita k prezentaci v obecním periodiku, zejména s přihlédnutím k její vypovídací schopnosti ve vztahu k akci, jež byla obcí pořádaná. Fotografie takto nepoužité jsou následně skartovány. Pakliže si jako účastník takto dokumentované akce kdokoli z vás nepřeje být objektem fotografování a následného zveřejnění v obecním periodiku, sdělte toto prosím nejlépe osobě fotografa nebo případně zavčas na podatelně obecního úřadu.“

ČERVNOVÝ ÚVODNÍK

Velevážené čtenářky, vážení čtenáři, jako člověk, který strávil většinu svého života ve školních škamnách nebo za katedrou, červen miluju. Je to měsíc velkého očekávání, zvědavosti a těšení. Stejně jako student člověk očekává, jak bude jeho snažení během uplynulého školního roku ohodnoceno, a je zvědavý, jak to nakonec dopadne. Většinou je to období tvrdé práce jak pro studenty, tak pro pedagogy. Ale jak se říká, konec dobrý všechno dobré. Prázdniny jsou odměnou i utěšitelkou. Ten závěrečný kolotoč se musí prostě nějak přestat a školní vysvědčení je pak předáno a převzato. Tomu samozřejmě ještě předchází to, že musí být napsáno. Měl jsem doby ručně psaného vysvědčení rád. Doma jsem si na pracovním stole rozložil potřebné výkazy a archy a plnicím perem jsem se pustil do vyplňování formuláře, který se nazývá VYSVĚDČENÍ. Krasopis mi není úplně vlastní, jsem spíše hrafoš, tak jsem se musel hodně soustředit a ovládat, abych dosáhl trochu uspokojivého výsledku. Nějakou tu hodinku jsem tomu obětoval, ale odměnou mi byl takový zvláštní psychický stav. Cítil jsem se takový nějaký lehčí. Neurologové se shodují, že ruční psaní je dokonalá masáž mozku. Zapojují se totiž mozková centra, jejichž spojení při jiné činnosti nenastává. Zkuste si to schválně sami

doma. Přepište si jen tak pro radost nějakou báseň nebo recept na buchtu. Uvidíte, že vám bude hned lépe. Za takovou masáž nemusíte nic platit a dopřát si ji můžete prakticky denně. Výsledek na sobě poznáte záhy, to, když vám někdo s obdivem řekne: „Safra, tobě to ale pálí!“

Trochu jsem se pídil po tom, kde se u nás ten zvyk vydávat školní vysvědčení vlastně vzal. Může za to samozřejmě císařovna Marie Terezie, která ho spolu s povinnou školní docházkou zavedla v roce 1774. Takže letos slaví školní vysvědčení kulaté výročí 250 let. Pravda, prošlo malým vývojem, ale na to, jaký význam se mu přikládá, to není nic moc. Za vlády císařovny se nevydávalo každý rok, ale až po ukončení povinné školní docházky. Děti, které dovršily 14 let a měly dostatečné znalosti z vyučovacího jazyka, počtů a náboženství, dostaly propouštěcí vysvědčení. Ty, které měly patřičný věk, ale neměly odpovídající úroveň znalostí, dostaly vysvědčení na odchodnou. Ti žáci, kteří pokračovali ve studiu na střední škole, dostali vysvědčení frekventační. Takové rozřazení už ve čtrnácti letech se dnes jeví trochu diskriminační, ale dřív měli lidi život tak nějak víc nalinkovaný.

Jak je ten červen překotný, nechal jsem se i já strhnout a začal o něm svoje poví-

dání prakticky od konce. Jak by k tomu přišla moje oblíbená Svatojánská noc, kdybych o ní alespoň slovíčka neprohodil a jejím tajemnem srdce nepotěšil. Říká se, že 24. června můžete nalézt zapomenuté anebo ztracené poklady. Prý se i země otvírá, ale já myslím, že by možná stačilo, kdybychom dokázali pořádně otevřít oči a rozhlédnout se kolem. Možná ten největší poklad, který v životě máme, sedí vedle nás. Nebojte se ho tedy vzít za ruku nebo pohladit po vlasech a říci mu to. Obdarovávat je lepší než brát.

Tři kroky zpět a jsme u letního slunovratu. Letos připadá na 20. června ve 20:51 místního času. Je to nejdelší den v roce, který bude trvat 16 hodin a 23 minut. Po něm většinou následují tak zvaná ovčí chladna. Těm většinou předchází Medard a s ním spojená pranostika. Medardova kápe 40 dní krápe. Ne že by za špatné počasí mohla kutna jednoho starého mnicha. Za tím vším je třeba hledat právě a jen Slunce. To totiž více ohřívá pevninu, teplý vzduch stoupá vzhůru, na jeho místo se tlačí chladnější zaoceánský a prší. Trochu té vláhy určitě není na škodu, ale povodně raději ne.

Vydařený měsíc vám přeje
Stanislav Denk

Polární záře nad Velkým Týncem

© Jiří Dvořák

Vendula Vránová,
šéfredaktorka

Petr Hanuška,
redaktor

Stanislav Denk,
redaktor

Vladimíra Hacsíková,
redaktorka

Kamila Grmolenská,
redaktorka

Pavel Peňaška,
grafik

TÝNECKÉ LISTY - Periodický tisk územního samosprávného celku - měsíčník Obce Velký Týnec.

Vydává Obec Velký Týnec, Zámecká 35, 783 72 Velký Týnec 1, IČO 00299669. Ev. číslo MK ČR: E 12522. Ročník XXXIV, číslo 6. Vyšlo 5. června 2024. Cena výtisku 10,- Kč. Adresa redakce: Zámecká 35, 783 72 Velký Týnec 1, e-mail: velkytynec@velkytynec.cz. Šéfredaktorka Mgr. Vendula Vránová Ph.D.

Redakční rada: PhDr. Petr Hanuška Ph.D., e-mail: starosta@velkytynec.cz, Mgr. Stanislav Denk, e-mail: mistostarosta@velkytynec.cz.

Grafická úprava: Pavel Peňaška, e-mail: penaska.pavel@centrum.cz. Tisk: PROFITISK, Chválkovická 5, 779 00, Olomouc.

Poznámka redakce: Uveřejněné příspěvky nemusejí být totožné se stanoviskem redakce.

KRONIKA

Kalendárium

1. května
Královstvím na kole - mikroregion Království - start v Blatci - 10:00 hodin
- 10.-11. května
Sečení lúke - Národopisný soubor Týnečáci a Obec Velký Týnec
- zámecká stodola + Hradisko
12. května
Týnecký jarmark v podzámčí - Komise pro volnočasové aktivity ZO Velký Týnec
- Sokolská ulice - 10:00-16:00 hodin
14. května
Cestování s chytrým zařízením
- Knihovna Velký Týnec - společenský dům - 16:00 hodin
17. května
Honza Vančura a Plavci - Komise pro sociální záležitosti ZO Velký Týnec
- společenský dům - 19:00 hodin
18. května
Benefiční koncert Lenky Filipové v chrámu Očišťování Panny Marie v Dubu nad Moravou - Generální sponzor: Obec Velký Týnec - 19:00 hodin
23. května
Titanic - přednáška - Knihovna Velký Týnec - Kino Velký Týnec - 18:00 hodin
25. května
Týnecká stodola a Tvarůžkové hody s kácením máje
- Obec Velký Týnec + Národopisný soubor Týnečáci
- zámecká zahrada - 14:00 hodin
26. května
Tvořivé dopoledne
- Knihovna Velký Týnec - společenský dům - 9:00-11:00 hodin
27. května
13. zasedání Zastupitelstva obce Velký Týnec - obřadní síň - 16:30 hodin
30. května
17. zasedání mikroregionu Království v Čelechovicích
- obecní úřad - 9:00 hodin

Další události

Dne 7. května proběhl pravidelný kontrolní den na stavbě R55 Olomouc-Kokory. Obec opět otevřela otázku opravy komunikace mezi Vsiskem a Grygovem, kterou nyní mohou využívat i nákladní automobily s nadměrnou tonáží. ŘSD ČR připravuje dohodu o způsobu rekonstrukce jejího povrchu po skončení jejího využití.

Zaměstnankyně obecního úřadu pečlivě připravovaly volby do Evropského parlamentu. Samy proškolily členy volebních komisí, aby 21. května směřovaly na školení do Olomouce.

Dne 20. května proběhlo v Majetinė zasedání Rady mikroregionu Království. Členové řešili především přípravu oslav založení mikroregionu, které letos proběhnou 10. srpna v Dubu nad Moravou.

Obec jedná o opravě spojnice Vsiska s Grygovem

Počasí

V naší oblasti, resp. v celém severním pásu naší republiky dominoval suchý květen. Vstup do něj byl horký, poté teploty odpovídaly jarnímu průměru. Myslíme, že květen se svými teplotami nepřidá ke čtyřem letošním předchůdcům, kteří podle statistických údajů dosahovaly nadprůměrných teplot.
První dekáda. Noc: 14, 11, 9, 10, 9, 13,

11, 7, 4, 7. Den: 23, 22, 21, 26, 24, 25, 18, 17, 20, 21. Druhá dekáda. Noc: 10, 5, 6, 8, 13, 11, 12, 11, 11, 12. Den: 21, 19, 22, 24, 23, 21, 17, 21, 21, 25. Třetí dekáda. Noc: 13, 12, 14, 13, 14, 12, 11, 13, 12... Den: 24, 22, 24, 21, 23, 27, 26, 26, 23, 20...

Připravil Petr Hanuška

ZE STAROSTOVA DENÍKU

Jak je to se zvýšením daně z nemovitosti?

30/4 V těchto dnech dostáváte do svých datových schránek, emailů či poštovních schránek výzvu k platbě daně z nemovitosti. Mnozí z vás jste zaskočeni její výší, neboť základní sazba stoupla v průměru o 80% na 1 metr čtvereční. Dovoluji si vás upozornit, že za zvýšení nenesete zodpovědnost obec, tak jak to někteří spoluobčané následně na veřejnosti ventilují. Jde o krok, který je součástí tzv. vládního konsolidačního balíčku

ku přijatého v loňském roce. Vedení obce absolvovalo v minulých dnech pracovní jednání s představiteli Finančního úřadu v Olomouci, které se týkalo úprav daně z nemovitosti. Obec musí do konce října přijmout novou obecně závaznou vyhlášku, která se týká daně z nemovitosti ze staveb určených k podnikání. Dle dostupných informací nedojde v roce 2025 k žádnému zvýšení v porovnání s rokem 2024.

Jak je to s rekonstrukcí krajských cest vedoucích Velkým Týncem?

Na včerejší pracovní poradě zastupitelstva obce jsem byl upozorněn, že někteří lidé se bojí úplného zaslepení výjezdů z Velkého Týnce. Důvod? Současné opravy povrchů komunikací v ulicích Sokolská, Bystřická a Ke Vsisku, které plánujeme provést ve spolupráci s Olomouckým krajem. A samozřejmě uzavřená křižovatka ve směru na Grygov. Takže zopakuji pro všechny informované i neinformované. Tyto opravy

budou provedeny až po spuštění tzv. by-passu, který by měla firma Eurovia a. s. zhotovit do konce srpna. Ve chvíli, kdy bude umožněn výjezd Grygovskou ulicí ve směru na Olomouc či Přerov, zahájíme rekonstrukci asfaltových povrchů ve výše uvedených třech ulicích. Předpoklad: měsíc září. Doplnuji: do konce června by měla firma Strabag a. s. dokončit výstavbu Sadové ulice.

Zemřel Jan Pečinka

6/5 Poslední dubnový den jsem obdržel velmi smutnou zprávu - zemřel Jan Pečinka z Čechovic. S Honzou jsem se blíže seznámil v době, kdy jsem přišel pracovat na naši obec. Právě končil svou profesní dráhu hospodářského kriminalisty a veškeré síly a volný čas věnoval práci ve Skautu, resp. obnově Staré Vody. Honzu si budu pamatovat jako věčně usměvavého a velmi rozvážného člově-

ka. Víím, že byl i vášnivý sportovec, jenž měl na starosti správu horské chaty na Nové Vsi. Potkávali jsme se víceméně letmo, ale z každého setkání jsem měl úžasný pocit, že mluvím s člověkem nastaveným na stejnou životní notu. Jeho odchod je velkou ztrátou nejen pro jeho nejbližší rodinu, ale také pro celé skautské hnutí i naši obec. Honzo, čest Tvé památce!!!

Obec Velký Týnec, Zámecká 35, 783 72 Velký Týnec 1, IČ 00299669

Volby do Evropského parlamentu 2024

Dle § 32 odst. 2 a 3 zákona č. 62/2003 Sb. o volbách do Evropského parlamentu a o změně některých zákonů a vyhlášky č. 409/2003 Sb. k provedení zákona č. 62 o volbách do Evropského parlamentu a o změně některých zákonů ve znění pozdějších zápisů **oznamuji dobu a místo konání voleb:**

**V pátek 7. června od 14.00 do 22.00 hodin
a v sobotu 8. června 2024 od 8.00 do 14.00 hodin.**

Volební okrsek č. 1
Velký Týnec

Společenský dům, Na Kříbě 59, 783 72 Velký Týnec 1

Volební okrsek č. 2
Velký Týnec - Čechovice

Obecní úřad Čechovice, Týnecká 98, 783 72 Velký Týnec 1 - Čechovice

Volební okrsek č. 3
Velký Týnec - Vsisko

Obecní úřad Vsisko, K Rybníku 20, 783 72 Velký Týnec 1 - Vsisko

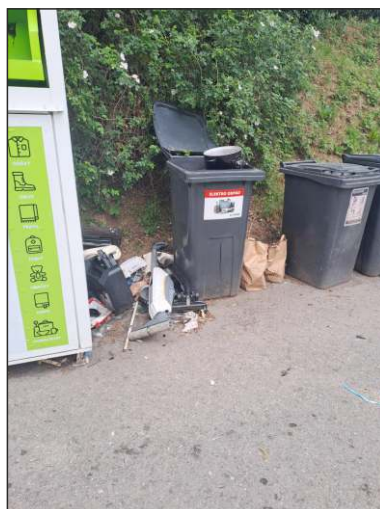
Upozorňuji voliče, že jsou povinni před hlasováním prokázat svou totožnost a státní občanství.

PhDr. Petr Hanuška, Ph.D., starosta obce v. r.
Ve Velkém Týnci 20. května 2024

Jak naučit Týnečáky třídit odpad?

© 10x Petra Švrčková

VŠECHNO NEJLEPŠÍ

V měsíci červnu blahopřejeme k významným životním milníkům těmto našim spoluobčanům

95 let

Bronislava Kabilková z Velkého Týnce

60 let

Petr Dobrozemský z Velkého Týnce

65 let

Vítězslav Dvořák z Čechovic

VZPOMÍNÁME

Dne 13. června 2024 uplyne rok, kdy nás náhle a nečekaně opustila milovaná maminka, babička, prababička a tchyně

paní Vlastimila Gajdová

Za tichou vzpomínku děkuje rodina

Jak se staví májka

Aby se májka mohla skácat...

...musí se nejprve nazdobit...

...a nakonec vztyčit

© 4x Milan Stacho

Teprve na konci čeká všechny zúčastněné odměna

Obec Velký Týnec a Spolek NAŠE ČECHOVICE, z.s.
VÁS SRDEČNĚ ZVOU NA

ZÁBAVNÉ ODPOLEDNE

na téma: **KOLEM DOKOLA** — SOBOTA 8. 6. 2024

FOTBALOVÉ HŘIŠTĚ ČECHOVICE

Hlavní program:

- 14:00 ZAHÁJENÍ DĚTSKÉHO DNE
- 14:30 BUBBLE SHOW – KLAUN PAVEL ROLLER – Nevídaná bublinová show plná kouzelných bublin
- 15:00 SDH VELKÝ TÝNEC – PĚNOVÁ KOUPEL
- 15:30 ANETKA JANOVSKÁ s programem „VZHŮRU DO OBLAK“
Soutěže, pohádkový kvíz, ale i tanečky pro holky i kluky...
- 17:00 FREESTYLE BIKE SHOW
- 18:30 – 23:00 DJ FANNY – NEONOVÁ PARTY

Vedlejší program:

BODYZORBING, MALOVÁNÍ NA OBLIČEJ, TRÝPYTIVÉ TETOVÁNÍ,
PUMPTRACK ZÁVODY, SKÁKACÍ HRAD

BOHATÉ OBČERSTVENÍ, PIVO, LIMO,
SPECIALITY Z GRILLU, BUBBLE VAFLE
a další..

vstup ZDARMA

INZERCE

V TÝNECKÝCH LISTECH FUNGUJE

Chcete-li si podat inzerát, kontaktujte sekretariát Obecního úřadu Velký Týnec
Tel.: +420 585 151 111
nebo e-mail: sekretariat@velkytynec.cz

SOUKROMÝ RÁDKOVÝ INZERÁT ZVEŘJNÍME TÝNEČÁKŮM

ZDARMA

**VELKÝ
TÝNEC**

 KOMISE PRO KULTURU A SPORT
 ZASTUPITELSTVA OBCE VELKÝ TÝNEC
 A TJ SOKOL VELKÝ TÝNEC

XVI. ročník

PIVNÍ A GULÁŠOVÉ SLAVNOSTI

 VELKÝ TÝNEC - ZÁMECKÁ ZAHRADA
 SOBOTA 20. ČERVENCE 2024

PROGRAM

- 10:30 Zahájení soutěže ve vaření guláše
- 13:30 Zahájení slavností
- 13:45 - 14:30 **MAXÍCI** - I. část, hlavní podium
- 14:00 - 19:00 **VIRTUÁLNÍ REALITA** - zážitek pro malé i velké
[vestibul zámecké budovy]
- 15:00 - 16:00 **Dou NaBoso** - dívčí folkové trio
- 16:00 - 16:30 **MAXÍCI** - II. část, dřevěné podium
- 16:30 - 21:00 **CM ZDENKA ZMEŠKALA**
- 16:30 - 17:00 Soutěž v pití piva
- 17:00 - 17:40 Vyhlášení výsledků soutěže ve vaření guláše
- 17:45 - 19:00 **J.Schelinger revival Ostrava & LTB.**
- 19:30 - 20:30 **AtriButy**
- 20:30 - 01:00 K tanci i poslechu hraje **NEGATIV**

 CELODENNÍ
 VSTUPNÉ PŘEDPRODEJ 100 Kč

 CELODENNÍ
 VSTUPNÉ 200 Kč

 VEČERNÍ
 ZÁBAVA 100 Kč

DĚTI VSTUP ZDARMA

BOHATÉ OBČERSTVENÍ ZAJIŠTĚNO!!!

PŘEDPRODEJ V ŘEZNICTVÍ ONDŘEJE COUFALA VELKÝ TÝNEC OD 3. ČERVNA 2024

Hanácká DRBNA

Grafika a tisk: Machovský s.r.o., www.machovsky.cz

První Týnecký jarmark v podzámčí

Dne 12. května jsme oživilí plácek vedle zdravotního střediska a prostranství v Sokolské ulici jarmarečným ruchem. Jarmark nabídl 14 prodejních stánků, ve kterých si mohli návštěvníci zakoupit rozmanité zboží: od květin přes šperky, svíčky, keramiku, pečivo až po zákusky. Počasí nám celý den přálo a jarmark tedy přilákal zhruba 400 návštěvníků. Největší úspěch měly dozajista řezané, ale i okrasné květiny. Den matek, který připadal na naši jarmareční neděli, k této koupi přímo vyzýval. Tvořivá dílnička pro děti byla také v duchu květinového dárku pro maminku. Hudební kulturu na jarmark vneslo poobědové vystoupení Zpívanky strýčka Líčka.

Děkujeme členům pracovní skupiny obce za přípravu, prodejčům, že přijeli nabídnout své zboží, a návštěvníkům, že se zúčastnili. Bez vás by to nešlo! V hlavě máme už další ročník, který přinese něco navíc než ten první. Těšte se s námi!

Za komisi pro volnočasové aktivity
ZO Velký Týnec Zdeňka Soušková

Sečení lúky očima Milana Stacha a Petra Palarčíka

Národopisný soubor Týnecká
a Obec Velký Týnec vás srdečně zvou na
FOLKLORNÍ AKCI
SEČENÍ LÚKE

Letošní ročník bude součástí oslav 20. výročí založení
Hanáckého mužského sboru Rovina, který stál u zrodu této akce

10. a 11. 5. 2024 VE VELKÉM TÝNCI

Pátek 10. 5.	Sobota 11. 5.
19.00 hod. Sečání sekačí a hostů v zámecké stodole v průběhu večera budou hrát a vystupovat:	6.00 hod. Přivítání účastníků sečení na zámeckém nádvoří Oběd na kopci Hradiško
Country music Žižel, cimbálová muzka, zpěváci a tanečníci z Valašska a Hané	6.30 hod. Zahájení sečení na kopci Hradiško
	8.00 hod. Sídlně na louce
	11.00 hod. Oběd, rozloučení s aktivy v zámecké stodole

Akce se koná i za deštivého počasí!!!

Letošními hosty budou:
Hanácký mužský sbor Rovina z Olomouce a okolí
Bobule z Olomouce
Mužský sbor Kudlovice se sborníkem Stanislavem Gabrielem
Folklorní soubor Zákopčan z obce Hůtsko-Solanec

Plavci skvěle plavali na týneckém koncertě

V pátek 17. května k nám zavítala skupina Plavci. Moc si cením toho, že v mé Komisi pro sociální záležitosti ZO Velký Týnec mám členky, které mé výmysly podporují a rády se zapojují. Tentokrát jsme to pojaly jinak a sál nachystaly tak, aby si posluchači mohli dát víno, zákusek, kafe aj. Myslím si, že to nebylo zas až tak špatné. Jenom prostě trochu jiné. Kdo přišel či přijel strávit páteční večer k nám do Velkého Týnce a tím dal přednost před hokejovým utkáním Česko vers. Rakousko, určitě nelitoval.

Honzík Vančura u nás už několikrát vystupoval, ale tentokrát si přivezl mladé sourozence Davida a Karolínu Fiedlerovi. Jedním slovem byli úžasní a Honza měl pravdu, že s tímto doprovodem i omládl. David je výborný kytarista se skvělou technikou a Kája vyniká pro svůj jedinečný hlas.

Neodpustila bych si nenapsat, že společenský dům, ať z ulice vypadá jako starý z dob socialismu, naše hosty zaujal tak, že si ho dlouho prohlíželi a fotili, jak je krásně barevně sladěný a akusticky jedinečný. Měla jsem z toho radost. Ale větší radost byla, jak se sál zaplnil a po 90 minutách lidé odcházeli spokojeni. Prostě ty staré pecky pořád žijí a rádi si je zazpíváme. Co víc si přát! A nakonec jsme stihli i závěr utkání, kdy naši borci porazili Rakousko. No řekněte, nebyl to krásný pátek?

Vlastimila Coufalová

Naše obec finančně podpořila benefiční koncert

V sobotu 18. května se uskutečnil již 13. benefiční koncert v Kosteletě nad Ohří. Tentokrát pozvání přijala známá zpěvačka a kytaristka paní Lenka Filipová. Kostel byl zaplněný do posledního místa a jsem přesvědčená, že každý odcházel spokojený. Byla to prostě paráda!

Letošní výtěžek 50.000,- Kč putoval do nadace Nedoklubko působící při Fakultní nemocnici v Olomouci na novorozeneckém oddělení. Tuto nadaci založila paní Dana Štafflová a podporuje rodiče, kterým se narodilo dítětko dříve. Sama vím, jaká je to obrovská útěcha někoho mít nablízku, když se taková věc stane. Před 44 lety jsme na to byli sami a není to vůbec lehké. Paní Dana je v tomto báječná a mnozí ji mohli poznat na našem Týneckém masopustu, kde prezentovala svoji nadaci.

Všem děkuji za pomoc a podporu, bez které by takové bohublé akce nebyly. Vždyť naše parta, která Týnecký masopust organizuje, a to bez nároku na finanční odměnu, už rozdala neuvěřitelných 350.000,- Kč různým nadacím a ví-

ce než 150.000,- Kč dětem, které bojují s rakovinou. Tisíckrát děkuji všem za podporu a těšíme se na další akce pro dobrou věc.

Vlastimila Coufalová,
zastupitelka obce a předsedkyně Komise
pro sociální záležitosti ZO Velký Týnec

© 4x Petr Hanuška

Týnecké listy vyhláší soutěž O FOTKU MĚSÍCE

Nejoriginálnější fotka bude oceněna
každý měsíc poukázkou* na nákup
v Olympii Olomouc v hodnotě 300,- Kč

* po zveřejnění k vyzvednutí na sekretariátu OÚ ve Velkém Týnci

Soutěží se ve dvou kategoriích

Život v naší obci

Do kategorie patří snímky zachycující člověka při práci, odpočinku, zábavě, ale i portréty či akty.

Svět kolem nás

Do kategorie zařazujeme snímky zvířat, rostlin, krajiny, ale i architektury a uměleckých děl.

**Do jaké kategorie má být fotka zařazena,
rozhoduje autor.**

**Fotku je třeba zaslat na email:
místostarosta@velkytynec.cz**

Nezapomeňte uvést jméno a příjmení autora,
adresu, věk a kategorii, ve které chcete soutěžit.

Život v naší obci - Radost ze života - Lenka Pazderová - Velký Týnec

Svět kolem nás - Polární záře - Lucie Vachalová - Velký Týnec

Jak postupují práce na stavbě dálnice D55 Olomouc-Kokory

SO 340 – kolektor pro vodovod pod dálnicí v km 1,400. Proveden bypass na hotové polovině, položeny asfaltové vrstvy a převedena veřejná doprava. Započít prací na druhé polovině kolektoru – ražení štětovnic

SO 810.1 – probíhají technické skrývky na začátku úseku (na uzavřené polovině stávající komunikace v km 0,000 – 1,200)

SO 120 – komunikace Velký Týnec – Grygov. Pravý konsolidační násyp – probíhá konsolidace. Levý se dosypává

SO 110 a SO 121 – (komunikace okolo PRIM, na kterou bude na konci léta převeden provoz stávající I/55) probíhají zemní práce a úpravy podloží

SO 124.1, .2, .5 – probíhají dokončovací práce na vodohospodářských objektech v okolí ČS Prim směrem na Týnec

SO 461, 450, 452 – přeložky dálkových kabelů dokončeny

SO 202 – byla vybetonována mostovka, odinstalováno bednění (skruž)

SO 101 – zářez – těžba zářezu v km 3,900 – 4,500 probíhá kontinuálně; násyp zemního tělesa v km 4,500 – 4,750

SO 203 – nyní se pracuje na podpěrách mostu, jsou zašalovány a vybetonovány

SO 101 – probíhá násyp zemního tělesa v km 4,900 – 5,600. Realizace dvou prostků DN1200 v km 5,035

SO 155.2 – polní cesta – sanační práce, násyp zemního tělesa

SO 204 – probíhají práce na obsypech tubosideru, jinak je objekt v podstatě dokončen.

SO 101 – násyp zemního tělesa v km 5,800 – 6,100

SO 205 – byly vybetonovány a obsypány základy podpěr

SO 101 – násyp zemního tělesa v km 6,200 – 7,100

SO 304 – realizace kanalizace v patě násypového tělesa, přibližně v km 5,800 – 6,600 trasy SO 101

SO 206 – konsolidační násyp odtěžen, začne se realizovat založení mostu (piloty)

SO 171 – provizorní napojení na I/55 na konci úseku, násypové těleso dokončeno včetně aktivní zóny

SO 130 – dálniční odpočívky na konci úseku – probíhají sanační práce a násyp zemního tělesa.

Výstavba zdi omezí provoz

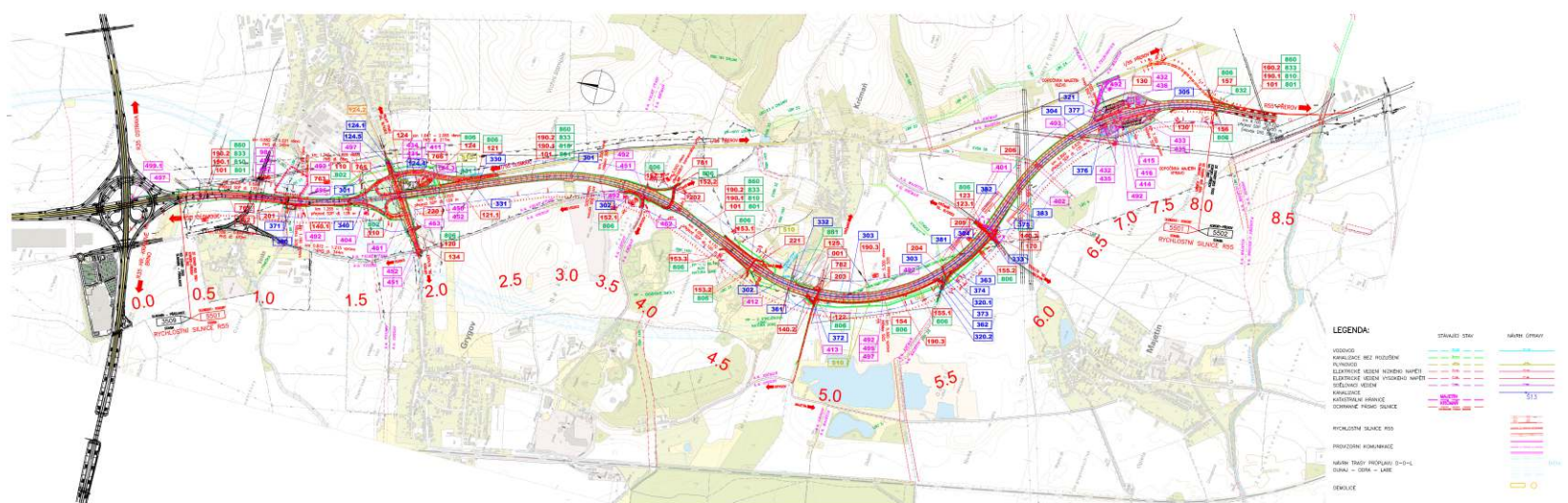
Stavba dálnice D55 mezi Olomoucí a Kokorami pokračuje podle harmonogramu, a to i bez svátečních či víkendových přestávek. Nyní na 7,6 km dlouhé stavbě dojde k omezení provozu. Od 11. 5. do 31. 8. 2024 nastane zúžení silnice I/55 ze strany od Olomouce, a to vlivem potřebného prostoru pro stavbu protihlukové zdi. Provoz povede jedním pruhem pro každý směr (v režim 1+1).

Jiří Škrabal, Eurovia CZ a. s., hlavní stavbyvedoucí

© 4x Foto: Eurovia CZ a. s.

SITUAČNÍ VÝKRES ŠIRŠÍCH VZTAHŮ km 0.360 – 7.983
M 1 : 10 000

Kudy neprojedete v následujících týdnech v Olomouckém kraji

Konec května proběhne ve znamení velkoplošných oprav silnic I. třídy jižní části Olomouckého kraje. Rekonstrukce plánujeme následovně:

1) 27. 5. - 1. 6. 2024: oprava silnice I/55 v Přerově

- oprava ulice Komenského proběhne za úplné uzavírky, obousměrná objízdná trasa povede ulicemi Tovární, Durychova a 9. května.

2) 27. 5. - 3. 6. 2024: oprava silnice I/35 v Hranicích

- oprava Hranické ulice a třídy Československé armády proběhne v rámci zúžení původní komunikace, motoristé projedou po volné části vozovky podle příkazů semaforů nebo v souladu s předchozím dopravním značením.

3) 27. 5. - 1. 6. 2024: oprava silnice I/47 mezi Hranicemi a Bělotočnem

- příjezd do Hranic od Bělotočna bude zúžen do jednoho ze dvou jízdních pruhů.

4) 29. 5. - 3. 6. 2024: celkem dvě opravy silnice I/47 v Hranicích

- oprava Olomoucké ulice (u benzínové stanice Orlen) směrem z centra proběhne při zúžení do jednoho ze dvou jízdních pruhů

- oprava sjezdu z Bělotočenské ulice na třídu 1. máje proběhne za úplné uzavírky, neprůjezdné odbočení nahradí objízdná trasa přes nejbližší okružní křižovatku silnice I/47 (kde bude možné bezpečné otočení a návrat do potřebného směru).

5) 29. 5. - 3. 6. 2024: oprava silnice I/35 v Hustopečích nad Bečvou

- průjezd na úrovni Lesního rybníka bude v případě potřeby stavby zúžen do jednoho pruhu v každém směru (kyvadlový režim kolem semaforů).

6) 30. 5. - 7. 6. 2024: oprava silnice I/55 v Kokořích

- silnice I/55 ze strany od Přerova vedou-

cí kolem turistické ubytovny ZD Kokory bude opět v případě nutnosti stavby zúžena do jednoho pruhu v každém směru (kyvadlový režim kolem semaforů).

7) 3. 6. - 11. 6. 2024: oprava silnice I/35 Teplice-Černotín

- oprava silnice v úseku Teplice-Černotín nastane za kyvadlového režimu jízdních pruhů, střídavý provoz pohládají semaforů.

8) 3. 6. - 11. 6. 2024: oprava silnice I/35 Černotín - Milotice nad Bečvou

- navazující oprava trasy Černotín - Milotice nad Bečvou proběhne opět během zúžení komunikace do jednoho jízdního pruhu, řízení dopravy dostanou na starost regulovčiči nebo semaforů.

Snahou všech zúčastněných stran zůstává co nejméně ovlivňovat provoz, výše uvedené termíny či dopravní opatření mohou být upraveny vlivem počasí nebo vývojem stavby. Příkladem je odstranění semaforů mimo pracovní dobu anebo v čase provádění činností mimo komunikaci. Celkové náklady na letošní opravy nerovností jižní oblasti Olomouckého kraje dosahují cca 13,5 milionu Kč (výše uvedené rekonstrukce patří do tohoto většího balíku jarních oprav na jihu, existuje dále skupina rekonstrukcí pro střed a sever kraje). Děkuji Vám předem za sdílení uvedených informací, v případě potřeby namluvení informační zprávy prosím o vyznačení požadovaných částí a vrácení e-mailem.

Zajímavé zprávy a novinky najdete také na našich krajských účtech sítě X (bývalý Twitter):

https://twitter.com/RSD_Olomoucky
https://twitter.com/RSD_MSlezky

Mgr. Miroslav Mazal,
Samostatné oddělení komunikace

Váš názor nás zajímá

Změna začíná s vámi. Řekněte kraji, co chcete vylepšit. Napadají vás věci, které by stálo za to zlepšit? Vyplnění dotazníku, kterým chce Krajský úřad Olomouckého kraje zjistit například to, jak jste s jeho prací spokojeni, zabere jen pět minut. Není třeba nic tisknout ani posílat poštou.

Stačí naskenovat QR kód uvedený u tohoto článku do telefonu a dotazník vyplnit on-line. Nebo využít oficiální internetové stránky Olomouckého kraje www.olkraj.cz a otázky vyplnit v počítači. Nezapadne ani jedna vaše reakce - úřad odpoví stejně jako vloni vyhodnotí a bude na ně reagovat.

„Protože spokojenost partnerů Olomouckého kraje a jeho občanů je jedním z našich hlavních cílů, chceme formou připraveného dotazníku získat cennou zpětnou vazbu. Je pro nás důležitý každý názor a moc děkuji všem, kteří se zapojili už v loňském roce. Výsledky dotazníků rozhodně nekončí v šuplíku, ale slouží pro zlepšení práce krajského úřadu,“ zdůraznil Lubomír Baláš, ředitel Krajského úřadu Olomouckého kraje.

Letos se dotazníkové šetření týká stejně jako vloni veřejnosti, nově také podnikatelů a krajských příspěvkových organizací. Minulý rok se kraji vrátily stovky vyplněných dotazníků, na které úřad reagoval patřičnými změnami - změněn byl například administrační systém krajských webových stránek, který by se měl pozitivně odrazit i na vzhledu a ob-

sahu stránek. Krajský úřad také na základě vloni vyplněných dotazníků zařadil do nabídky požadovaná témata seminářů pro neziskové organizace a starostům vyšel vstříc, když na společném

setkání u příležitosti 20. Konference samospráv reagoval na témata, jež zástupci obcí označili v dotazníkovém šetření za stěžejní.

„Dotazník je zcela anonymní. Vyplnění je možné provést nejpozději do 14. června. Výsledky dotazníkového šetření následně vyhodnotíme a nejpozději do listopadu zveřejníme v měsíčníku Olomouckého kraje a na webových stránkách kraje,“ dodal Luděk Niče, vedoucí odboru kanceláře hejtmána Olomouckého kraje.

Dotazník je k dispozici také v papírové podobě v budově sídla hejtmanství, kde ho můžete na místě vyplnit a odevzdat.

Vladimíra Hacsiková,
vedoucí oddělení tiskového a PR

VÁŠ NÁZOR NÁS ZAJÍMÁ

Chceme vás požádat o vyplnění krátkého dotazníku:

DOTAZNÍK PRO OBČANY OLOMOUCKÉHO KRAJE

13. 5. - 14. 6. 2024

OLKRAJ.CZ

CHCETE JISTOU PRÁCI S VYHLÍDKAMI DO BUDOUCNOSTI?

Do Honeywell Olomouc právě hledáme:

- Ruční kompletáře
- Svářeče
- CNC operátory
- Operátory klasického soustruhu

Honeywell

VIŠE INFORMACÍ NAJDETE NA TADYJEBUDOUNOST.CZ

KONTAKT
607 668 440
IVAINTERKOV.CZ@SEZNAM.CZ

OTEVÍRACÍ DOBA
PO – PÁ:
7:00 – 15:30

POTŘEBUJETE POMOC S LIKVIDACÍ
VAŠEHO KOVOVÉHO ODPADU?

KOVOŠROT

INTERKOV CZ SPOL S.R.O.

Od roku 2001 provádíme komplexní služby spojené s výkupem a vývozem kovového odpadu a barevných kovů. Specializujeme se také na likvidaci technologických celků a zajišťujeme odběr elektroodpadu na našem odběrném místě.

Nabízíme odvoz a dovoz suti, kameniva, písku a dalších materiálů s možností odvozu až 23 tun najednou. Pro kontrolu kvality materiálu používáme spektrometr Delta k měření chemického složení. Své služby doplňujeme možností přistavení kontejneru zdarma. Navíc se zabýváme i vývozem a výkupem papíru.

OLMOUC: CHOMOUTOV 392, 783 35 OLMOUC
OLMOUC - SBĚRNA PAPIRU: HEJČÍN, 779 00 OLMOUC
PŘEROV: K MOŠTĚNICI 265/8A, 750 02 PŘEROV VI-ÚJEZDEC

WWW.INTERKOV.CZ

IČO: 25892380 | IČZ 00241

 INTERKOV_CZ

JEZDECKÝ AREÁL TRŠICE

NA POSÍLENÍ NAŠEHO TEAMU PŘIJMEME
NEJLÉPE STUDENTA NA POZICI
OBSLUHA RESTAURACE A PENZIONU

ZÁKLADNÍ HODINOVÁ MZDA 150,- Kč/HRUBÉHO

PRACOVNÍ DOBA
PÁTEK, SOBOTA, NEDĚLE + AKCE

ZNALOST AJ A ŘIDIČSKÝ PRŮKAZ VÍTÁN

BLIŽŠÍ INFORMACE: + 420 723 974 088

JEZDECKÝ AREÁL TRŠICE

Nabízíme práci na DPP nebo DpČ
v příjemném pracovním prostředí
s přátelským týmem kolegů na pozici
pokojská-pracovník úklidu
(včetně přípravy snídaní dle služeb a obsazenosti)

ZÁKLADNÍ HODINOVÁ MZDA 150,- Kč/HRUBÉHO

Pracovní doba nerovnoměrně rozvržená v týdnu
dle rozpisu směn.

Řidičský průkaz sk. B podmínkou.

BLIŽŠÍ INFORMACE: + 420 723 974 088

Životopisy zasílejte na email: firma@haryservis.cz

STAVEBNÍ POZEMKY

VELKÝ TÝNEC

NA PRODEJ

POSLEDNÍ VOLNÉ PARCELY

VÍCE INFO NA TEL. Č.

+ 420 607 808 622

ZE ŽIVOTA NAŠICH KNIHOVEN

Cestování s chytrým zařízením

IZMĚNA TERMÍNU!
11. ČERVNA OD 16:00

Malý sál Společenského domu

Přednášející představí aplikace, které usnadňují cestování.

Ukáže, jak si v aplikacích koupit jízdenky, použít navigaci nebo si zajistit ubytování.

Na konci bude prostor pro individuální konzultaci.

pořádá

TVOŘIVÉ DOPOLEDNE

Neděle 16. června 9:00 - 11:00
Malý sál Společenského domu

Přijďte si vyrobit dárek tatínkovi ke dni otců!

Tvořit můžete přijít kdykoliv v uvedeném časovém rozmezí.

Vhodné pro všechny věkové kategorie!

VŠE ZDARMA!

E-VÝPŮJČKY

Knihovna Velký Týnec zavádí možnost zapůjčení tzv. e-výpůjček. Jedná se o zapůjčení e-knih a e-audioknih prostřednictvím aplikace Palmknihy.

Stačí uvést v rámci registrace email a paní knihovnice Vám zašle podrobný návod, jak postupovat dále.

Jeden čtenář si může vypůjčit najednou 10 e-výpůjček (tj. dohromady 10 e-knih a e-audioknih). Výpůjční doba činí 31 dnů, poté se e-výpůjčky z aplikace automaticky vrátí.

Aplikace Palmknihy je vhodná na mobily, tablety a čtečky podporující systém Android.

Knihy si mohou vypůjčit čtenáři Knihovny Velký Týnec, Knihovny Čechovice a Knihovny Vsisko.

**KNIHOVNA
VELKÝ TÝNEC**

OTEVÍRACÍ DOBA

Úterý a čtvrtek 16:00 - 18:00

Novinky, aktuality a další podrobnosti sledujte na www.facebook.com/KnihovnaVelkyTyneec

ROZHOVOR

se spisovatelkou Miriam Blahovou

Kdy jste začala psát? Jak jste se ke psaní dostala?

Moje první (nepovedené) pokusy vznikly už v mých 15 letech, ale psaní „na vážno“ jsem se začala věnovat až po třicítce. Dostala jsem se k němu díky čtení a touze předávat čtenářům prostřednictvím příběhů emoce.

Jste editorkou, v minulosti jste pracovala jako copywriter. Přijde mi, že to člověk celý den jen čte a píše...

V podstatě ano, ale aspoň je neustále v kontaktu s písmeny.

Co přesně editujete?

Edituji články a popisy produktů pro jeden e-shop. Patří k tomu i přidružené marketingové úkoly, takže je to práce rozmanitá a zajímavá.

V nějakém rozhovoru jsem četla, že mezi vaše koníčky patří četba a psaní. Jde si u toho odpočinout, když něco podobného děláte celý den v práci? A neodrazuje vás tedy od toho vaše zaměstnání?

V práci nepíšu ani nečtu beletrii, takže k ní po večerech utíkám. A relaxuji díky prožitkům literárních postav.

Využíváte své zkušenosti editorky a copywriterky při psaní vlastních knížek?

Samozřejmě... Všechno je to navzájem propojené :-)

Je naopak něco, co by se nemělo z hlediska editora dělat, a vy si to přesto do knihy prosadíte?

Tím, že nepracuji jako editorka beletrie, mě toto mívá.

Kdo dělá editora vám? Radíte mu nějak?

Překvapivě muž. A pozastavuje se nad tím hromada čtenářek. „Vždyť píšeš romantiku?! Rozumí tomu vůbec?“ to je nejčastější otázka, kterou slyším.

A moje odpověď?

„Rozumí,“ a posouvá text o úroveň výš. Díky za to.

Napadá mě, jestli je nějaká nejčastější chyba, prohrěšek, který dělají autoři a editorovi se při pohledu na to zjeví vlasy na hlavě.

Já se třeba ze začátku jako autor snažila všechno vysvětlovat. Od A do Z. A někdy úplně zbytečně.

Ještě, než se zaměřím na vaše knihy, tak bych ráda zmínila příspěvek do sborníku Letní kratasy, který měl charitativní přesah (výtěžek šel na Dům pro Julii). Je povídka v něčem jiná oproti Vaším knihám?

Ano, je jiná. Spadá do žánru YA (pozn. tazatelky: young adult je žánr pro mladé dospělé, cíl na teenagery).

Konečně se dostáváme k vašim knihám. Tematicky bych je zařadila někam na pomezí fikce a historického románu. Prolínají se v nich dvě časové linky - přítomnost, kde hlavní hrdinka řeší nějaký závažný osobní problém, a historie, kdy se zaměříte na dané období, radosti a strasti tehdejších lidí. Z anotací mi to připomíná Barbaru Erskinovou nebo Barbaru Woodovou. Jak jste se ke psaní tohoto tématu dostala?

Chtěla jsem psát romantiku s přesahem. A jelikož mám slabost pro historii, nápad nebyl daleko.

Je to i váš oblíbený žánr, u kterého si ráda odpočnete, nebo naopak něco, co vůbec nečtete?

Ano romantika je můj nejoblíbenější žánr, naopak fantasy knihám moc nedám. Ale snažím se to pokořit a najít si k nim cestu.

Musí být těžké přeskakovat mezi těmito dvěma dějovými linkami a zachovat charakter a chování daných postav. Jakým stylem píšete tyto linky? Napíšete celou knihu najednou, nebo každou linku zvlášť, a pak je propojíte?

Tím, že linky příběhu na sebe navazují (kolikrát se hrdinka současné linky dozví něco z té historické, co ovlivní její chování), musím to psát chronologicky. A při psaní mi to střídání ani nevádí, ale u následných oprav musím kolikrát nahrazovat některý výrazy a obraty.

Děláte si nějaký historický průzkum a rešerše? Jak probíhají a jak moc vám zaberou času?

Samozřejmě dělám, bez nich bych to nezvládla a kolikrát to trvá i několik měsíců, než se vůbec můžu pustit do psaní.

Dozvěděla jste se během průzkumu nějakou skutečnost, událost, zajímavost, která vás překvapila?

Hromadu. Ale je to pro mě přidána hodnota.

Našla jste během průzkumu nějakou událost nebo příběh, který byste chtěla zpracovat knižně?

Tím, že hledám konkrétní informace ke konkrétním obdobím nebo místům, většinou alespoň střípký z toho, co najdu, použiju...

Vaše první kniha Příběh slunečnice se odehrává částečně v období protektorátu, kdy nám svůj příběh vypráví paní Hedvika. Je tento příběh založený na skutečných událostech, osobách, místech, nebo je to vše jen fikce?

Vše je fikce, ale historické věci jsem se snažila popsat dle tehdejších reálií. I když se přiznám, že zjistit něco o dětských domovech (v té době Opatrovnách) za druhé světové války, byl celkem oříšek. Spousta důležitých informací byla zničena nebo ztracena.

Vaše další dvě knihy se odehrávají v oblasti Jablůnkovska. Proč jste si vybrala právě tuto lokalitu?

Protože odtamtud pocházím a je to pro mě srdeční záležitost.

Příběh akvamarínu se odehrává v dřevařské kolonii. Je smyšlená,

nebo se opravdu v této oblasti nějaká kolonie nacházela?

Tady jsem čerpala z archívních záznamů obce. Dřevařská kolonie skutečně existovala.

Děj je zasazen do roku 1835. Z hodin dějepisu si nevybavuji, že by tento rok (kromě korunovace Ferdinanda I. Dobrotivého českým králem) byl něčím významným. Proč právě tento rok? Byla to náhodná volba?

Nebyla. Vše se právě točí kolem vzniku zmiňované dřevařské kolonie a také kolem událostí, díky kterým se obec stala poutním místem. Ale Lomná je maličká, pochybuji, že se o ní děti (dnes ani v budoucnu) budou učit v dějepise.

Vaše zatím poslední kniha Příběh mateřidoušky se odehrává v první polovině 20. století. Jedná se o příběh sporů mezi Poláky a Čechy. Myslím si, že se hodně lidí o tomto tématu neví, ani se o něm nepišou žádné knihy. Cím vás toto téma oslovilo, že jste o něm napsala?

Když vyrostete tam, kde je to obecně známé, ani vás nemusí oslovit nic konkrétního :-). Ale myslím, že se tato problematika dostává víc a víc do povědomí, např. díky Šikmému kostelu a další knižním dílům...

Které z období vašich příběhů je vám nejbližší?

Každé má něco do sebe, každé je mi blízké.

Mezi jednotlivými knihami, i když na sebe nenavazují, jsou poměrně velké časové skoky. Nedělalo vám problém se mezi tím orientovat?

Myslím tak, že vás určitým způsobem neovlivnila předchozí kniha, problémy lidí v tom daném období

...

Možná právě díky tomu, jak velké ty skoky jsou, byla orientace jednodušší. Historické období se od sebe opravdu lišila, čím nevznikli ani problém s orientací.

Je lepší o historii číst nebo o ní psát?

Obojí mě neskutečně baví a naplňuje.

Napadá mě věta „Kdo nezná svou minulost, je odsouzen k jejímu opakování.“ Je něco, z čeho by se měli lidé poučit? Poučila jste se při psaní knih z něčeho vy?

Těch historických okamžiků, ze kterých bychom se mohli a měli poučit, je hromada. Myslím, že nejdůležitější je seznámit se s nimi a nezapomínat.

Můžete nám prozradit, na čem teď pracujete a na co se můžeme těšit?

Pustila jsem do díla s pracovním názvem Příběh čtyř strun. Opět to bude romantika s přesahem do minulosti, včetně dvou dějových linií. Příběh ze současnosti se bude odehrávat během Vánoc (které miluju) a kulisy minulé linky budou zasazeny na Plzeňsko kolem roku 1845. Čtenářky se tak můžou těšit na období večírků a plesů, nádherných rób, cestování v kočárech, ale i skoro nemožné prosazování žen v uměleckých směrech.

My moc děkujeme za rozhovor. Všechny knihy autorky si budete moci vypůjčit již brzy v knihovně!

Ptala se Eliška Tomečková

Do týneckého kina připlul Titanic

Ve čtvrtek 23. května proběhla v kině přednáška na téma Titanic. Bc. Dana Šimková nám zevrubně a detailně představila všechno o Titanicu od jeho plánu až po potopení. Děkujeme všem, kteří jste přišli!

© 5x Eliška Tomečková

Rozkvetlá knihovna

© Eliška Tomečková

OBEC VELKÝ TÝNEC, KLUB SENIORŮ VELKÝ TÝNEC
A KNIHOVNA VELKÝ TÝNEC
POŘADAJÍ

ZÁJEZD PRO SENIORY

ČTVRTEK 27. ČERVNA 2024
ODJEZD BUDE UPŘESNĚN
CENA 100,- Kč

Navštívíte poutní místo Panny Marie Pomocné u Zlatých hor a pralinkárnu ve Velkých Losinách. Společný oběd zajištěn v Restauraci Na Paloučku Rejvív.

Zájezd není podmíněn členstvím v Klubu seniorů!

Zájemci se mohou hlásit do 21. června u pana PŘEMYSLA TEIMERA
Osobně na adrese Čechovice 86
Telefonicky 737 669 337
Email: prema.taimer@seznam.cz

Tvořivé dopoledne s knihovnou

V neděli 26. května se uskutečnila Tvořivé dopoledne s knihovnou. Návštěvníci si mohli vyrobit náramky z korálků a odnést si je domů, nebo darovat Dobrovolnickému centru FNOL (s nímž do příštího čísla chystáme rozhovor). Návštěvnost předčila naše očekávání! Děkujeme všem dětem a jejich rodičům za návštěvu.

Zároveň mockrát děkujeme všem, kteří se rozhodli darovat náramek na Dobrovolnické centrum FNOL - sešlo se nám již neskutečných 84!

Eliška Tomečková

8x Eliška Tomečková

**Rádi byste dělali něco smysluplného?
Máte chuť být prospěšní?
Můžete věnovat část volného času druhým?
Staňte se dobrovolníkem. Má to smysl.**

Fakultní nemocnice Olomouc hledá ženy a muže starší 18 let, kteří jsou ochotní věnovat svůj čas, zkušenosti a energii ve prospěch jiných lidí a pomoci pacientům zpříjemnit čas hospitalizace.

Jak můžu jako dobrovolník pomoci?

Dělat nemocným společnost u lůžka, číst jim, povídat si s nimi. Můžete s nimi ale také luštit křížovky, hrát stolní hry. Účastnit se výtvarných aktivit nebo pomáhat při drobných ručních pracích. Často ale stačí s nimi jen tak být.

Co vám může dobrovolnictví přinést?

- pocit smysluplně stráveného času,
- prohloubení sociálních i komunikačních dovedností,
- setkání se zajímavými lidmi,
- navázání nových přátelských vztahů a profesních kontaktů,
- posun v životních hodnotách.

Zaujala vás možnost dobrovolnické činnosti?

Kontaktujte koordinátorku Dobrovolnického centra Fakultní nemocnice Olomouc.

DOBROVOLNICKÉ CENTRUM
FAKULTNÍ NEMOCNICE OLOMOUČ
I. P. Pavlova 185/6, Olomouc 779 00
www.facebook.com/dobrovolnici.olomouc

KOORDINÁTOŘKA

Mgr. Marija Alešková
tel.: +420 665 223 611, e-mail: marija.aleskova@fnol.cz
Kancelář koordinátorky se nachází v přízemí budovy
ředitelství FN Olomouc (WA).

DOBROVOLNICKÉ CENTRUM
FAKULTNÍ NEMOCNICE OLOMOUČ

ZE ŽIVOTA MATEŘSKÉ ŠKOLY

Čarodějnice

Dne 29. dubna se zahrada v naší mateřské školce proměnila v magický svět plný čar a kouzel. Děti se zde mohly ponořit do světa magie, kde míchaly lektvary z jednorozčích prachu a žabí žluči. To je něco, co se nevidí každý den, že? A to nebylo vše! Také prolézaly pavučinou, lovily ze záhonů žížaly a prozkoumávaly mnoho dalších stanovišť, které si pro ně s velkou radostí přichystaly paní učitelky. Za splnění všech úkolů děti získaly medaili a nějakou tu dobrůtku. Kdo by také odolal sladké odměně po takovém dobrodružství?

Jsme moc rádi, že se zapojili jak děti, tak i rodiče. Díky tomu bylo na zahradě mnoho čarodějů, čarodějek i kouzelníků a my si proto připadali jako v pohádce! Děkujeme všem, kteří přišli a pomohli vytvořit tak úžasnou atmosféru. Těšíme se na další společnou akci a kdo ví, co nás čeká příště? To vám zatím neprozradíme, ale co vám můžeme slíbit je, že se brzy dočkáte dalšího velkého dobrodružství.

Michaela Hrabcová a Kuřátka

© 2x archiv MŠ Velký Týnec

Kvaky kvak, jde sem čáp

Děti se v rámci vzdělávacího programu dozvěděly spoustu zajímavých informací o životě žabek. Paní Pacovská si připravila velmi zajímavý program a dětem donesla na ukázkou i žabky drápatky africké. Tak se děti seznámily s živými žabkami a na obrázcích poznávaly nejběžnější žabky našich tůňek. Skokany, ropuchy, rosničky, kuňky. Velké překvapení pro nás všechny bylo, že žabky nekvákají, ale každý druh se dorozu-

mívá jiným zvukem. Součástí programu byly ukázky hlasových projevů žabek. Pokud třeba uslyšíte u rybníka zvuky připomínající sovu, věřte, že je to žabka kuňka. Na konci programu si každé dítě vyrobilo vlastní světýlko bludičku, která ho vyvede z každé mokřiny.

Za třídu Sluníček a Berušek
Kateřina Parčová

© archiv MŠ Velký Týnec

Kultura v Metropolu

Není snad nikoho, kdo by neznal laskavou českou pohádku, plnou nádherných písniček Zdeňka Svěráka, o lásce loupežníka z české kotliny a princezny Solimánské.... Ano, řeč je o pohádce Lotrando a Zubejda.

V pondělí 13. května jsme celá školka vyjeli na letošní poslední divadelní představení do kina Metropol. Všichni máme v hlavě krásné filmové zpracování a skvělé herecké výkony, tak jsme byli

zvědaví, jaké to bude v divadelní podobě. S pohádkou do Olomouce přijelo divadlo až z Litvínova. Každoročně jezdíme na pohádky, které hrají a opět velké nadšení z představení. Pohádka byla stejně krásná jako televizní. Krásný zážitek si odnesli nejen všechny děti v sále, ale i paní učitelky.

Učitelky z Koťátek

Bezpečný pes v MŠ

Děti z mateřské školy navštívili dva pejsci z kynologického servisu. Jmenují se Angie a Gucci. Děti se seznámily s pravidly chování. Jak se mají zachovat, když venku potkají pejska. Může to být pejsk na vodítku s páničkem, ale i volně běžící pes na ulici.

Angie a Gucci byli sice bojová plemena, ale jak se děti dozvěděly, neexistuje zlý, ale pouze špatně vychovaný pejsk. Dětem se připomnělo, že si nesmí bez zepřání pejska na ulici pohladit, ani si s ním hrát. Naučily se dvě figury pojmenované „Socha“ a „Zlý pes“. „Socha“ se použije, pokud potkáme pejska bez vodítka na volno. Na psa se nedíváme, ani k ně-

mu nejsme otočeni zády, ale pouze bokem a díváme se do země. „Zlý pes“ použijeme, pokud je pejsk agresivní a nemůžeme utéct, rychle si klekneme na zem, schováme hlavu mezi kolena a spojenými rukama si kryjeme krk. Pejsci ukázali dětem, jak vrtí ocáskem, když jsou šťastní, jak cení zuby, když se zlobí, nebo stáhnou ocásek, když se bojí. Na konci přednášky si děti mohly oba pejsky pohladit. Některé děti se sice bály pejska pohladit, ale přesto přednáška byla pro děti poučná a měly z ní radost.

Kateřina Partschová a třída Berušek

© archiv MŠ Velký Týnec

Pohádkový den

Byl květen, krásný jarní den a do oddělení Včelky přišly naše děti svátečně nastrojené. Těšily se na cestování za pohádkou. Projely se autobusem do Olomouce až k divadlu Metropol. Zde už měli opravdoví herci pro děti připravené opravdové divadlo. Pohádku Lotrando a Zubejda. Děti se usadily do měkkých sametových křesel, po chvíli sál potměl a očekávaná pohádka mohla začít. Celý příběh byla prokán hezkými písněmi a děj pohádky podbarvila hudba, která upozorňovala na veselé i napínavé chvíle. Například bylo napětí i veselo

v loupežnickém lese nebo v paláci sultána Sulejmána. Veselé momenty rozpustilých loupežníků nebo rádců sultána děti často rozesmály. Celá pohádka dopadla dobře. Lotrando a princezna Zubejda našli v sobě zalíbení a v pohádkovém štěstí a lásce spolu žijí dodnes. Potleskem děti poděkovaly za pěkný zážitek a se mohly vydat zpět do naší Včelky.

Za třídu včelky
paní učitelka Jarmila Hudečková

© 3x archiv MŠ Velký Týnec

Hýbáňky se Čmeldou

Tento měsíc jsme se rozloučili pro tento školní rok s našimi cvičenci a cvičenkami. Motivovaly jsme děti k pohybu, rozvíjely jemnou i hrubou motoriku. Děti potřebují dostatek příležitostí k pohybovým aktivitám a nové zkušenosti příznivě působí na psychomotorický vývoj dětí a zvyšování jejich sociální stability. Ke správnému vývoji je nutné velké množství podnětů – od svalů, smyslů, změn poloh těla. V každé lekci jsme dětem připravily pestrou překážkovou dráhu, kterou s nadšením zdolávaly

a rozvíjely své aktuální dovednosti. Cvičení jsme prokládaly písničkami a tancem, tak aby se děti zlepšovaly i v rytmice. Vždy jsme vybíraly takové činnosti, které děti zvládly, aby měly pocit úspěchu a radost z pohybu. Učily jsme se pravidlům jednoduchých her, hlavním cílem byla radost z pohybu. Doufáme, že se dětem cvičení líbilo a těšíme se na příští školní rok.

Za Rodinné centrum Čmelda
Kateřina Pařčová a Petra Andryšková

© 4x archiv RC Čmelda

Tvoření ke Dni matek se SRPŠ

Ve čtvrtek 9. května před svátkem našich maminek jsme se potkali na hasičce, kde si děti mohly pro ně vyrobit přáníčko ze skládaných kytiček a přívěšek andílka. Ač bylo přáníčko pracnější, všechny děti to krásně zvládly a v neděli vykouzly úsměv na tvářích svých maminek nejen přáníčkem, ale i andílkem.

Za SRPŠ Kateřina Pařčová
a Michaela Šuková

© 4x archiv SRPŠ Velký Týnec

Sluníčka

Mateřská škola
Velký Týnec

Kotátka

Ve školce jsme
oslavili
svátek našich
maminek.
Každá třída si
připravila
krátké vystoupení a
děti vyrobily dárečky.

12.5.
MAMINKY MĚLY
SVÁTEK

U větších dětí si
maminky
zpestřily čas
společným
vyráběním

Kuřátka

Berišky

Klub seniorů ve Velkém Týnci a „Týnečáci“

Klub seniorů ve Velkém Týnci pořádá pro své zájemce mnoho akcí, zájezdů, výletů. A to je dobře. Členové hanáckého souboru „Týnečáci“ jsou v podstatě propojeni s obyvateli Velkého Týnce, setkáváme se na všech společenských akcích, jezdíme také na společné zájezdy jednodenní i vícedenní, takže se společně známe a jsme spolu rádi. A tři členky hanáckého souboru bydlící v Olomouci

se přihlásily i do zdejšího seniorského klubu. Velký Týnec máme rády, je nám tady se všemi fajn, navíc jsme tady minimálně jednou týdně na zkouškách souboru. Prostě jsme zde jako doma, proto jsme moc rády a vážíme si toho, že nás „holky a kluci“ na členské schůzi seniorů přijali mezi sebe. Asi nás budou následovat další zpěvačky či zpěváci ze souboru. Necháme se překvapit.

Klub seniorů na zájezdě

Vedení obce, zahrádkáři a klub seniorů zorganizovali pro seniory 27. dubna jednodenní zájezd na květinovou a zahradní výstavu do krásného města Kroměříže, nazývaného Hanácké Athény. Výstava se konala ve dvou termínech pod názvem „Floria Jaro“. Kromě velko-

lepé květinové přehlídky, dále potřeb pro zahrádkáře, zahradníky a domácí kutily byl pro návštěvníky také připraven doprovodný hudební program. Samozřejmě nechybělo bohaté občerstvení. Celý výstavní areál poskytl všem návštěvníkům nevídanou kouzelnou nádhru. Smekám před těmi, kteří dokážou něco takového vytvořit. Tato květinová expozice se opravdu povedla.

Moc děkujeme všem zmíněným organizátorům, že nám seniorům bylo umožněno tuto krásu vidět. Bylo to milé pohlázení po duši a překrásný voňavý zážitek.

Věra Fialová,
nová členka Klubu seniorů V. Týnce

© Kroměřížský deník

Pozvánka na předprázdninový koncert Červánku

Rok se s rokem sešel, zase už se chystáme na prázdniny, a tak je čas i trochu rekapitulovat. Dětský pěvecký sbor Červánek, který funguje za podpory Obce Velký Týnec, má za sebou již druhý rok pěvecké práce. Některé děti jsou v něm od samého začátku, některé odešly a jiné zase přišly. Ve sboru jsme se naučili během školního roku spoustu písniček, a právě o ty bychom se rádi podělili s posluchači. Zveme proto všechny naše příznivce - rodiče, přátele, kamarády a spolužáky na koncert, kterým se rozloučíme se školním rokem. **Koncert se bude konat v pondělí 24. června**

2024 v malém sále čili zkušebně Společenského domu. Začátek je v 17:30 hodin a těšit se můžete na nové písničky od Jiřího Závackého s hudbou Richarda Pogody, ale také na písničky z pera Jiřího Suchého a Jiřího Šlitr, a budou i nějaká překvapení. Na klavír nás doprovodí Richard Pogoda. Zpívat bude dětský pěvecký sbor Červánek a jeho sólisté.

Určitě přijďte, těšíme se na vás!

Dana Chytilová,
sbormistryně

© archiv Dětského sboru Červánek

Pálení čarodějnic ve Vsisku

Ve Vsisku se dne 30. dubna uskutečnilo již tradiční Pálení čarodějnic. Průvod malých čarodějek a čarodějů prošel obcí a děti následně plnily čarodějnické úkoly, za které si odnesly i pěknou malou

odměnu a opekly si špekáček. Součástí programu bylo také malování na obličej, které bylo pro děti pěkným zpestřením.

Petra Kolibová, zastupitelka obce

© 3x Petra Kolibová

SDH Velký Týnec
Vás zve na

140 LET VÝROČÍ OD ZALOŽENÍ SBORU

a soutěž v požárním útoku
O PUTOVNÍ POHÁR
STAROSTY OBCE

13. 7. 2024

Program:

10:00 hod. Průvod a položení věnce k soše Sv. Floriána

13:00 hod. Soutěž v požárním útoku Na 2B muži i ženy

Ve Velkém Týnci
areál Hasičské zbrojnice

Bohaté občerstvení zajištěno!

30 let Obnovy Staré Vody

V půli května se do Staré Vody u Libavé opět sjeli skautky a skauti z blízkého i vzdáleného okolí. Na programu byla jarní brigáda a také vzpomínkové setkání k výročí 30 let našeho snažení. Původně bylo vše zamýšleno jako velká oslava. Pár týdnů před termínem setkání však všechny zaskočila velmi smutná zpráva o úmrtí Jana Pečinky - Jamba, zakladatele tohoto projektu. Jambo byl největším tahounem dění ve Staré Vodě poslední tři dekády. Byl to jeho nápad začít sem jezdit a pečovat o toto výjimečné místo. Za tu dobu se podařilo realizovat mnoho menších či větších dílčích oprav a projektů. Jedním z největších byla oprava kapličky nad Královskou studánkou dokončená v roce 2007, na které se podílelo několik subjektů. Celkovou revitalizaci prošel hřbitov, obnovil se památník padlých v 1. světové válce, instalovala se replika oltářního obrazu, do věže kostela byly instalovány dva zvony. Ve výčtu by bylo možné pokračovat, ale vše lze shrnout do jedné věty. Jambo pro Starou Vodu žil a jeho nadšení s ním za oněch 30 let sdílely stovky skautek a skautů z Česka i zahraničí.

Sobotní dopoledne bylo věnované práci. Na 150 dobrovolníků se chopilo seker, nůžek, pilek a lopat. Kompletně se podařilo vysekat od náletů okolí rybníka, posekla se tráva v celém areálu, hřbitov se vyčistil a upravil, spálilo se klestí od podzimu a pokračovalo se v čistění a úpravě kláštera a jeho zahrad. Začalo se s broušením dveří kostela, které má spolu s dalšími úpravami v kostele na starosti pan Aleš Tománek. Ten je předsedou nového spolku Poutní místo Stará Voda u Libavé, který se bude také podí-

let na údržbě a opravách kostela a jeho okolí. Protože nás bylo opravdu hodně, byly krátce po poledni práce prakticky zcela hotové. Všichni se posilnili obědem a po něm jsme se společně sešli v kostele ke vzpomínkovému programu. Při něm dostali slovo hosté, kteří vzdali hold dlouholeté Jambově práci a ocenili úsilí všech dobrovolníků, kteří ve Staré Vodě pracovali a pracují. Paní Haně Pečinkové předal Lumír Kantor - Bizon skautské vyznamenání - Medaili Merkura, zlatý stupeň, který byl náčelnictvem Junáka udělen Jambovi za dlouholetou organizaci nejen Obnovy Staré Vody, ale i řady dalších skautských projektů. Zazpívali jsme si pár písniček. Na všech přítomných bylo vidět, že na pokračování Obnovy Staré Vody se chtějí i nadále podílet a pokračovat tak v tom, co Jambo začal a měl tak rád. Součástí programu byla i mše a po ní zahrála pásmo písni Velkobystřická kapela MS band. Na sklonku dne jsme se tradičně sešli v kostele ještě jednou, abychom zakončili den a abychom pokračovali v další tradici - svíčkovém průvodu ke Královské studánce. Tam jsme se spojili v Gillwerský kruh a zazpívali jsme si skautskou večerku. Nakonec jsme roznesli svíčky do míst, kde dříve stávaly domy a lidé zde žili své obyčejné životy. Tak jsme alespoň na pár okamžiků vrátili zase světlo do celé Staré Vody.

Další skautská brigáda nás čeká zase na podzim, případně ještě dříve můžete navštívit kostel sv. Jakuba a sv. Anny při Dnech kostelů 7. 6., při Svatoanenské pouti v druhé polovině července, otevřen k návštěvám je i každou sobotu a neděli.

Jiří Dvořák

© 5x Jiří Dvořák

Skautské čarodějnice na Hradisku

Na kopec Hradisko se 30. dubna slétly skautské čarodějnice, aby si vyzkoušely své znalosti a dovednosti v malém závodu. Ten je tradičním zpestřením jara pro oddíly z našeho střediska. Na místě se sešlo 25 závodnic a závodníků, kteří na stanovištích poznávali rostliny a zvířata, třídili odpad, nacvičovali první pomoc, hledali rozdíl v obrázcích, uzlovali

nebo házeli na cíl. Celkem ze čtyř kategorií si vždy tři nejlepší odnesli věcné ceny, a navíc byly tři nejkouzelnější čarodějnice titulovány oceněním miss ježibaba. Celé setkání završilo zapálení hra- nice se slaměnou figurínou čarodějnice.

Jiří Dvořák

© 3x Jiří Dvořák

Třešňová loupež

Byl začátek června, pozdní odpoledne. Sluníčko se pomalu sklánělo k obzoru, ale pořád pěkně svítilo a dobře hřálo. Do školy byly všechny úkoly udělané, slepice poklizené, plevele se na zahrádce dívaly akorát přes plot a plánovaly, jak se nenápadně vrátit, protože ho Eva s Honzíkem před chvílkou vypleli. A jak už to v takové chvíli bývá, společně dostali skvělý nápad. Co takhle si zajít na třešně? Mňam mňam, sladoučké červenoučké třešně, olizoval se Honzík, který si rád dal každou dobrotu a jen pravidelně chození všude pozdě, ústící v každodenní dobíhání autobusů a vlaků přes půl vesnice ho zachraňovalo před nadvahou, cukrovkou, vysokým cholesterolem a krevním tlakem a dalšími souvisejícími nemocemi. Na zahrádě měli sice třešně, jenže takovou zvláštní. Jakmile se nějaká třešeň na ní jen trochu začervenala, vždycky hned zmizela. Honzík v tom měl jasno, ach ti nenasytní špačci, to jsou ale zloději. Zlí jazykové tvrdili sice, že největší nejzravější špaček se jmenuje Honzík, ale buď jak buď, prostě doma v té chvíli žádné zralé třešně nebyly. Ovšem kus za vesnicí měl starosta nedaleko od silnice velkou třešňovou álej. Pěšky to sice byl kus cesty, ale Honzík měl hned řešení. Z mnoha brigád si pracně našel, a protože měl už v té době osmnáct let, koupil si motorku zvanou moped. Taky se jí, podle výkonu motoru a charakteristické vůně, kterou za sebou nechávala, říkalo „kozí dech“. Strategický cíl výpravy Honzík dovedně zamířil. „No dobře, tak se jedte projet, Evu máš na starost, a ať jste za světla doma! A né že vás napadne jezdit na třešně!“ poručili rodičové. Honzík s Evou nasedli na motorku a vyrazili. Třešně byly staré a větve měly vysoko, nebylo ale nic jednoduššího, než přistavit motorku ke kmeni a šup nahoru. Honzík Evě pomohl dostat se nahoru. Jako druhý lezl on. Sotva se postavil na sedadlo a chtěl se chytit větve, zahřmelo: „Já vám dám, zloději, neřádi jedni!“ Dveře zahravní chatky se rozletěly a starosta, kterému třešně patřily, vyběhl s metlou v ruce. Nebyl žádné tintítko, ale chlap jako hora. Honza viděl, že je zle. Moped pod stromem nemohl zůstat, starosta by mu ho zabavil a myšlenka, že s ním přijde k nim domů žalovat rodičům, byla naprosto děsivá. Nedá se nic dělat, v životě člověk musí přinášet oběti, blesko Honzovi hlavou. Bleskově našlápl moped, přidal plyn a Evu nechal na stromě. Naštěstí starosta proběhl pod stromem, krčící se slečny si nevšiml, popoběhl ještě kousek – kozí dech přece jen jezdí nepatrně rychleji, než běhá rozčilený starosta – a z kraje silnice hrozil za Honzou pohrabáčem. Eva na stromě ani nedutala, ani nedýchala. Hlavou ji blesko

myšlenka, že by mohla teď slézt a ztratit se v kroví. Jenže to bylo riskantní a co víc, ouvej, strach má velké oči, výška najednou byla dvojnásobná a Evě se před očima zjevil obrázek sádry a zlomených kostiček na rentgenu. Minuty se vleuly. Pan starosta si zrovna asi řekl, že když už je na zahrádě, tak ji taky zaleje. Zahrada byla dosti rozlehlá. Pak ještě trhal třešně, našťestí na jiném stromě. Eva už byla celá dřevěná a strachy dosti zelená, takže se ani nemusela moc v třešni maskovat. Pan starosta po dvou hodinách konečně odjel. To už bylo skoro tma a ochladilo se. Eva v hlavě svolávala na Honzika hromy blesky, třesky, plesky a kdoví co ještě, že ji na stromě nechal. Snažila se slézt sama, což se jí po delším přemlouvání sama sebe podařilo. Úspěch to byl pro ni veliký, teda kromě vytržené skoby na zadnici a roztrženého rukávu. Sotva došla k silnici, ozval se od lesa opatrně kozí dech, teda moped. Po menší výměně názorů se už potmě konečně vydali k domovu. Jenže ouha, vzpomínáte, co říkali jejich rodiče? Jaj, to zase bude mazec... Ale Honzík měl jako vždy další dobrý nápad. „Objedeme to na druhý konec vesnice, tam zhasneme motor a světlo a domů dojedeme potichu z kopečka, naši chodí brzo spát, tak nebudou ani vědět, kdy jsme přijeli. Vždyť ráno moudřejší večera, ne?“ vymyslel Honza plán, jak zmenšit výprask. Objeli tedy vesnici, kus od domu zhasli motor a z kopečku potichu, se zhasnutými světly i motorem dojeli skoro až před vrata. A v tom: prásk! Duvivý zvuk, řacha jako z děla a v tom se roznulo v hlavě: popelnice! Zítra se vyváží, táta jí dal před vrata! Taková zrada! Nejen popelnice, ale i Honza, Eva a moped se válely před domem. V domě se rozsvítilo světlo, stejně tak u všech sousedů, a můžete hádat, co následovalo. Detaily už nechám na vaší obrazovnosti. A uvědomujete si, jak pravidle je přísloví, že lež má krátké nohy a podvod vyjde nakonec najevo. Někdý brzo, někdy později.

Připravila Vladimíra Hacsiková

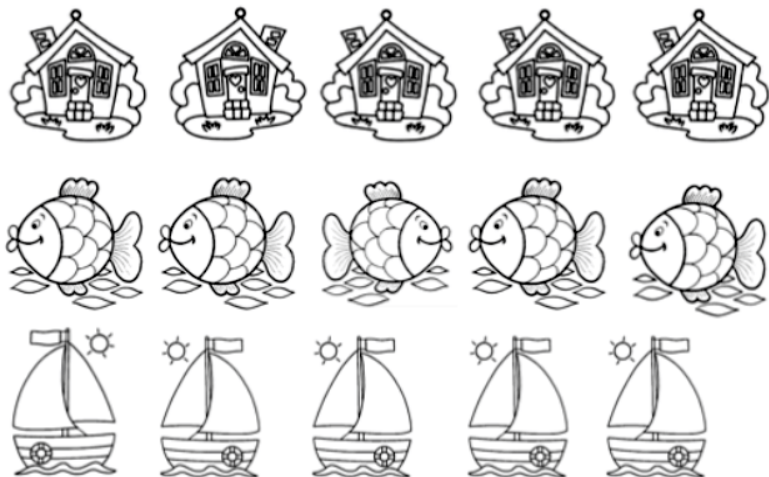
© 2x leonardo.ai

JARNÍ HLEDACÍ HRA

Do čtverečků pod obrázkem запиš, kolik předmětů najdeš na obrázku (nezáleží na jejich velikosti).

Najdi v řadě obrázek, který se liší od ostatních. Zakroužkuj ho.

Utíkej ven a natrhej 4 sedmikrásky.

Udělej 6 dřepů

Přejdi svůj pokojíček slepičími kroky (pata před špičku).

Přejdi svůj pokojíček jako had – plazení se po zemi.

Přejdi svůj pokojíček jako čáp – dlouhé kroky (natažené nohy, ruce napodobují klapání zobáku).

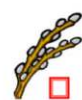
Přejdi svůj pokojíček jako rak – pozpátku.

Přeskoč 5x švihadlo

Běž se projít s rodiči, natrhej větvičky břízy nebo vrby a dej je do vázy.

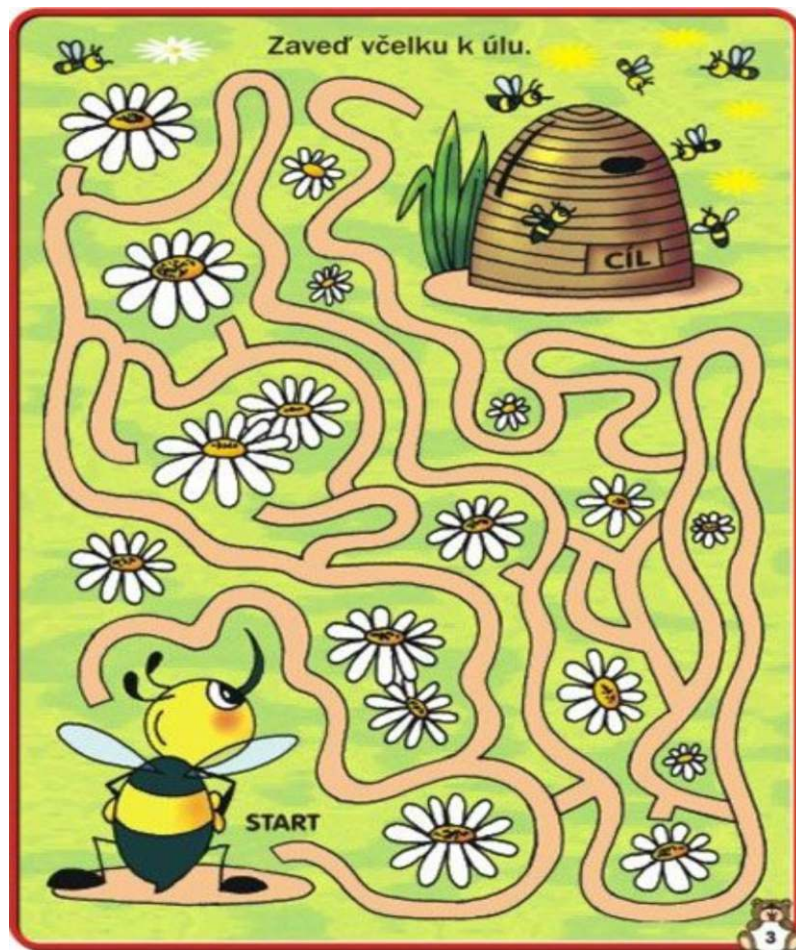

Pomoz doma mamince s úklidem.

NAJDI DVOJICE, KTERÉ K SOBĚ PATŘÍ

Úkolem: Rozstříhej obrázky a najdi obrázky, které k sobě patří.

SOUTĚŽNÍ KŘÍŽOVKA PRO DĚTI

PICHLAVÝ VTIP

Jdou dvě párátka do kopce a předběhne je ježek. První pak říká druhému: „Hej, tos nemohl říct... (dokončení v tajence).“

Podaří-li se vám tajenku vyluštit, zašlete nám její znění do redakce na e-mail sekretariat@velkytynec.cz a my ze zaslaných odpovědí vylosujeme vítěze.

Správnou tajenku z minulého čísla (...kde ho vidíššš) zaslal a vítězem se stal Rafael Baccini z Velkého Týnce. Gratulujeme!

TIP NA VÝLET

Naučná stezka Elišky z Kunštátu

Naučná stezka začíná v centru obce Senice na Hané a dohromady má 9 zastavení s informačními panely. Převážná část stezky je okružní, proto je možné na ni nastoupit kdekoliv, celková délka trasy je kolem 11 km, je vhodná spíše pro pěší, část stezky není pro cyklisty nebo rodiny s kočárkem sjízdná.

ky šesti metrů od svého úmyslu odstoupil. Následující zastavení se věnuje samotné Elišce z Kunštátu. Od dalšího zastavení, které nese název Hanácká amazonka, je to do obce Senička již kousek. Na kraji obce, ve stínu jehličnatých stromů, se nachází revitalizovaná oblast jménem Rajčůr, která je výletním a od-

První informační panel se nachází v obci Senice na Hané u dětského hřiště, zaměřuje se na historii obce a její současnost. Stezka pokračuje dále po žlutě značené turistické trase kolem kostela sv. Máří Magdalény, obecního úřadu, přes místní část Hliníky, les až do obce Nové Dvory, kde u nově zbudovaného dětského hřiště najdeme další informační tabuli. Zároveň se zde nachází i velmi příjemné posezení v dřevěném přístřešku. Stezka pokračuje částečně po asfaltové cestě, až k místní části Svatá voda, kde je další zastavení a také výklenková kaple Panny Marie se studánkou. Od tohoto místa stezka vede po úzké lesní pěšince až na okraj obce Cakov. Čtvrté zastavení u přístřešku a výklenkové kapličky návštěvníky informuje o historii Cakova, zde se stezka stáčí a pokračuje lesem pěšinou směrem do obce Senička, tento úsek až k dalšímu zastavení je místy, pro menší děti, náročnější. Další zastavení se jmenuje Příroda v okolí říčky Blaty a zaměřuje se na zdejší Šrámkovu studánku, která připomíná spíše hlubokou tůň. Podle pověsti zde p. Šrámek chtěl těžit břidlici, ale prosakující voda mu ztěžovala práci a stále důl zatápěla. Při dosažení hloub-

počinkovým místem nejen místních obyvatel. Naučná stezka poté pokračuje po asfaltové cestě středem vesnické památkové zóny až k protipovodňové zdi, kde stojí poslední informační tabule této naučné stezky.

Naučná stezka získala své pojmenování podle dávné majitelky zdejšího panství. Eliška z Kunštátu byla provdaná za Hynka Pňovského ze Sovince a pravděpodobně žila mezi lety 1410 - 1480. Obývala lysovskou tvrz mezi Seničkou a Cakovem, kterou později rozdělila mezi své poddané a zbavila je tak povinností robotovat na jejich pozemcích. Díky tomu se stala u místních obyvatel velmi oblíbenou. Podle legendy měla každý den jezdit na bohoslužbu do obce Senice na Hané cestou, která se dnes nazývá Eliščina a prý nikdy nezaroste trávou. V závěru svého života onemocněla a odstěhovala se do Litovle, kde zemřela. Tvrz Lysov zanikla pravděpodobně během válek Jiřího z Poděbrad s králem Matyášem, avšak její zbytky jsou v terénu patrné dodnes.

Eva Pospíšilová
Zdroj: rozhlas.cz a litovelsko.eu

PŘÍRODA KOLEM NÁS

Vítání ptačího zpěvu 2024

V období kolem první květnové neděle se mohou zájemci o svět ptactva zúčastnit Vítání ptačího zpěvu, které pořádá Česká společnost ornitologická pro širokou veřejnost. Jedná se nejčastěji o procházky do jarní přírody vedené zkušeným ornitologem, které se zaměřují na pozorování a poslech přítomných ptačích druhů. Někde jsou doplněny i o kontroly ptačích budek, ukázky kroužkování nebo hry pro děti. Tradice Vítání ptačího zpěvu sahá do 80. let do Velké Británie, odkud se rozšířila do dalších zemí. V České republice se mohli zájemci letos vydat na některou z připravovaných 145 vycházek a jedna z nich se konala i ve Velkém Týnci.

archiv autorů

Počasí vítání ptačího zpěvu přálo

Ráno v sobotu 27. dubna se tak sešla u komárovské cihelny skupinka nadšenců, aby se dozvěděla více o našich operečcích. Exkurzi vedl pan Vladimír Remeš, ornitolog z Katedry zoologie na Univerzitě Palackého v Olomouci. Ten nás po celé trvání vycházky upozorňoval na jednotlivé druhy, vysvětloval zajímavosti a trpělivě odpovídal na otázky. Po krátkém úvodu věnovaném literatuře, užitečným mobilním aplikacím a kontrole vybavení (dalekohledů) jsme nemuseli chodit daleko, protože kolem nás už ladně klouzaly vzduchem vlaštovky. Na hřebeni střechy rehek domácí svým vrzavým zpěvem sděloval, že toto je jeho revír, a ve zdi domu, v malé dutině kolem vedení elektřiny, nám vyčuhující kousky peří a sena prozradily, že si zde udělali hnízdo vrabci domácí. Sestavu ptáků, se kterými se nejčastěji setkáváme v blízkosti lidských sídel, potom doplnili kos černý a špaček domácí. Jejich samečci se nám předvedli v parádním svatebním vybarvení; u kosa to byla typická sytě černá s tmavě žlutým zobáčkem, u špačka kovově černé kroupnaté opeření.

archiv autorů

Ornitolog Vladimír Remeš přibližuje život ptactva

Pomalou jsme se vydali na cestu. Zástavbu vystřídaly zahrady a nám přibývaly další pozorované druhy. Jedním z nich byl holub hřivnáč. Tento největší evropský holub má výraznou bílou skvrnu na krku a bílé pruhy v křídlech. Patří k ptákům, kteří se z lesů a mozaikovitě krajiny postupně přesunuli do měst. Z okolních stromů se také ozýval rytmický zvonivý zpěv sýkory koňadry i trochu ostřejší hlas sýkory modřínky. Oba druhy sýkor bývají v zimě častými návštěvníky krmítek, tady jsme je už pozorovali, jak shání potravu ve větvích a přeletují ze stromu na strom. Hlasy sýkor střídá flétnový zpěv pěnice černohlavé a po chvíli jsme ve stromě viděli samečka,

kde si u země v kořenech stromů staví hnízdo. Ve smrkovém mlázi jsme krátce zaslechli i „sisisi“ našeho nejmenšího ptačího druhu králíčka obecného.

Samec pěnice černohlavé

Když jsme vyšli z lesa, tak nás upoutal zpěv strnada obecného. Žlutě vybarvení samci zpívají své pronikavé cici-cici-cici často z vrcholků stromů a keřů v loukách, sadech nebo zahradách. Zatímco v lese jsme se museli spolehnout spíše na svoje uši, v řídce zarostlé krajíně kolem Hradiska už opět přišly k užítku dalekohledy. Kromě strnada jsme pozorovali samečka tuhyčka obecného, který seděl na svém oblíbeném stanovišti na vrcholku šípkového keře. Tento elegantně vybarvený pěvec se živí hmyzem a někdy si ulovené kousky napichuje do zásoby na trny keřů. V třešňové aleji jsme vyplašili žlunu zelenou, zelenožlutě zbarvenou příbuznou datla a strakapoudu, která ráda hledá potravu na zemi a ve Velkém Týnci je poměrně

častá.

Cestou dolů mezi zahradami jsme si ještě zopakovali druhy, se kterými jsme se setkali na začátku trasy, a asi čtyři kilometry dlouhá procházka byla ukon-

4x ilustr. foto

Samec tuhyčka obecného

čena na rozcestí pod Hradiskem. Věříme, že můžeme za všechny zúčastněné napsat, že se jednalo o velmi příjemné dopoledne.

Letošní Vítání ptačího zpěvu mělo ve Velkém Týnci už svůj 2. ročník a stejně jako v loňském roce bylo i letos na trase pozorováno 30 druhů ptáků. Doufáme, že tím byla založena pěkná tradice a děkujeme panu Remešovi za ochotu tuto akci uspořádat a za poskytnutí přehledu pozorovaných druhů.

Zájemci, kteří by příští rok rádi přivítali ptačí zpěv i někde jinde než v naší obci, se mohou podívat na stránky České společnosti ornitologické (www.birdlife.cz), pozvánka tam bývá zveřejněná asi měsíc dopředu.

Přejeme inspirativní pozorování.

Petra a Aleš Pečinkovi

Žluna zelená je krásný pták

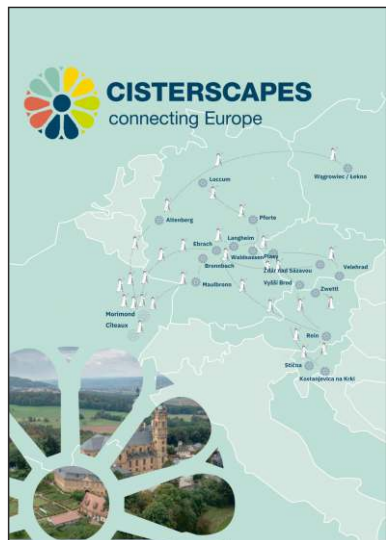

Samec strnada obecného

DUCHOVNÍ SLOVO

Velehrad nositelem ocenění „Evropské dědictví“

Značka Evropské dědictví (EHL - European Heritage Label) byla nově udělena Evropskou komisí Velehradu a dalším 16 cisterciáckým klášterním krajinám z 5 zemí. Podařilo se to díky spolupráci pod názvem Cisterciácké krajiny spojující Evropu (zkr. CISTERSCAPES), do níž jsou v České republice zapojeny klášterní krajiny Vyšší Brod, Žďár nad Sázavou, Plasy a Velehrad.

„Nové ocenění Evropské dědictví jednoznačně podtrhuje význam Velehradu coby nejvýznamnějšího poutního místa v Česku a jeho evropský přesah. Na jeho mimořádnou kulturní hodnotu upozorňujeme již přes deset let i projektem Cyrilometodějská stezka - Kulturní stezka Rady Evropy. Díky němu směřují všechny dálkové cyrilometodějské trasy v Česku do Velehradu, a to hned z pěti směrů. Zapojení Velehradu do úspěšných mezinárodních sítí spolupráce je skvělý signál pro obyvatele i návštěvníky regionu,“ uvedl Lubomír Traub, náměstek hejtmana Zlínského kraje a předseda sdružení Evropská kulturní stezka sv. Cyrila a Metoděje.

Dvě z oceněných cisterciáckých krajin leží přímo na cyrilometodějské pěší trase vedoucí od Levého Hradce u Prahy - Žďár nad Sázavou a Velehrad.

Od svého založení v roce 1098 byl cisterciácký Řád symbolem efektivní organizace, která se rozšířila po celé Evropě a jejíž stopy lze v krajině nalézt dodnes. Cisterciácké krajiny spojující Evropu ožívají tuto úspěšnou síť.

„Jsme hrdí na to, že můžeme s našimi cisterciáckými klášterními krajinami aktivovat jednu z nejstarších evropských sítí pro současnost. Velmi nás těší rozhodnutím Evropské komise a přede-

ilustr. foto

vším vnitřní síla a společné cíle všech 17 partnerů z Německa, Rakouska, Polska, Slovinska a České republiky a řady podporovatelů a sponzorů, kteří tento úspěch vůbec umožnili,“ zdůrazňuje Marta Krejčíčková, předsedkyně spolku „Cisterciácké krajiny“ a koordinátorka projektu za region cisterciácké klášterní krajiny Vyšší Brod a MAS Rozkvet, z.s. Na území Zlínského kraje zajišťuje aktivity sítě MAS Buchlov. Na spolufinancování CISTERSCAPES se podílel také Zlínský kraj. Síť vede již pět let Zemský

okres Bamberg (Bavorsko). Označení Evropské dědictví je o prestižní ocenění Evropské unie, které doplňuje další iniciativy, např. Seznam světového dědictví nebo Kulturní stezky Rady Evropy, a přispívá k upevnění pocitu sounáležitosti evropských občanů s EU na základě společných hodnot, historie a kulturního dědictví.

Martina Janochová,
Evropská kulturní stezka sv. Cyrila
a Metoděje

Cestou modlitby k Jubilejnímu roku (Rozhovor s arcibiskupem Josefem Nuzíkem)

Papež František vyhlásil rok 2025 jako Svátý rok. A letošní rok má být jakýmsi přípravným rokem pro toto výročí. Má podtitul „Cestou modlitby“. Jeho směřování nám v krátkém rozhovoru pro olomoucký arcidiecézní informátor OL-DIN přiblíží otec arcibiskup Josef Nuzík.

Co pro naši arcidiecézi znamená Svátý rok?

Každý Svátý rok nese velké připomenutí Božího díla, které pro spásu nás lidí Bůh vykonal a které pokračuje až do naší doby a situace, ve které právě jsme. A druhým smyslem Svátého roku je to, že nám dává velkou příležitost odhodit a rozvázat všechna břemena, která jsme v životě a ve vztazích nasbírali a utrpěli. K tomu všemu nás Bůh vyzývá a také nám mnoho nabízí v mimořádné intenzitě.

Jaké přípravy na něj budeme klást v letošním roce?

Když papež František letošní Rok modlitby na cestě ke Svátému roku 2025 v lednu vyhlášoval, mimo jiné řekl: „Prosím vás, abyste zintenzivnili svou modlitbu, abyste prožili tento čas milosti a zakusili sílu Boží naděje.“ Mohou nám k tomu posloužit obvyklé poutě, které jsme zvyklí konat osobně či v rodině a dát jim cíl, aby to byly modlitební poutě - čas pro intenzivnější a hlubší modlitbu. Také rodinná centra nejen v naší arcidiecézi nabízejí různé duchovní aktivity, ke kterým se mohou jednotlivci i rodiny připojit a z nich si vybrat. Jsou to např. modlitební výzvy pro rodiny (-ostravskopavská diecéze), čas ke ztišení a každodenní meditace nad evangeliem (česko-budějovická diecéze) a mnoho nabídek,

kteřé lze najít na osvědčených webových stránkách.

Jak bude vypadat modlitební příprava v naší arcidiecézi?

Jsem přesvědčen, že není potřeba přicházet stále s něčím novým, ale dělat pořádně to, co zde máme. Proto bych nechtěl k přemíře akcí a nabídek přidávat další, ale rád bych využil letošní poutě děkanátů a zaměřil je na téma:

Modlitba jako velký dar pro náš život. Chci to udělat jednak krátkou přednáškou, svědectvím věřících laiků, o tom jak sami zakusili sílu modlitby a také samotnou rozjímavou modlitbou. Jak říkávala sv. Matka Tereza: Modlit se naučíme jen modlitbou.

Ptal se Josef Pala

Arcibiskup Nuzík vysvětlí tři novokněze

Arcibiskup Josef Nuzík udělí v následujících týdnech kněžské svěcení třem jáhnům: dvěma z nich pro službu diecézního kněze a jednomu pro řád karmelitánů.

ARCIBISKUPSTVÍ
OLOMOUCKÉ

Kněžské svěcení dvou kandidátů pro olomouckou arcidiecézi se koná v sobotu 22. června 2024 od 9.30 v olomoucké katedrále sv. Václava.

Mgr. Josef Kvapilík (1998, Kroměříž) bude primiční mši svatou slavít v kroměřížském kostele sv. Mořice v neděli 23. června od 15.30.

Mgr. Bc. Václav Slivka (1994, Přerov) oslaví primici v přerovském kostele sv. Vavřince v sobotu 29. června od 14.00. Třetí kněžské svěcení se koná ve středu 8. května 2024 od 11.00 v kostele sv. Cyrila a Metoděje v Olomouci-Hejčíně.

Mgr. Dominik Norbert Smeja OCam. (1994, Čeladná) bude svou první mši svatou celebrat v kostele sv. Bartoloměje ve Frýdlantu nad Ostravicí v sobotu 11. května od 11.00.

Na stránce použity tiskové materiály
Arcibiskupství olomouckého

Cesta za zdravím na Cvilín

V neděli 12. května jsme s mou paní a několika dolanskými přáteli vykonal cestu do poutního chrámu Panny Marie Sedmibolestné na Cvilíně, který leží v bezprostřední blízkosti Krnova. Nebyli jsme sami, neboť o desáté hodině dopolední se chrám zaplnil poutníky příjíždějíci z celé Moravy, aby se společně s námi zúčastnili Pouti vděčnosti, adorace za uzdravení a průvodu s květinami pro Matku Boží.

Páter Sebastian Gruca celebroval mši

ilustr. foto

a následně adorace, abychom si vyprosili uzdravení našich duší i těl. Ve svém kázání rozvíjel, jak bylo naznačeno, jediné téma - téma vděčnosti. Zapátrám-li ve své paměti, utkvělo mi několik jeho myšlenek. Budme vděční za to, že jsme, že jsme takovými, jakými nás Pán stvořil, a nechtějme být za každou cenu jinými. Přijmeme pokorně věci i události v našich životech tak, jak jdou, ať jsou dobré, nebo špatné, smutné, nebo veselé. Mějme rádi sebe i druhé. Mějme svá srdce neustále otevřená dobrému! Jediným lékem na všechny neduhy světa je totiž Boží láska. Otec Gruca nakonec pomazal všechny věřící olejem sv. Šarbela, na jehož odkaz navazuje a o němž jsme psali v dubnových Týneckých listech. Dvouhodinové „duchovní cvičení“ doprovázel úžasný zpěv a hudba Scholy brněnské mládeže.

Petr Hanuška,
farník Římskokatolické farnosti Velký Týnec

2x Petr Hanuška

Novinky od Mercedes-Benz Trucks na veletrhu IFAT 2024

V polovině května 2024 představil Mercedes-Benz Trucks různé nákladní vozy pro komunální práce na IFATu, předním světovém veletrhu pro hospodaření s vodou, odpadními vodami, odpady a surovinami. Sjednocujícím prvkem celé výstavy byla udržitelnost a snižování emisí.

Na stánku Mercedes-Benz, na volných plochách a v dalších sekcích veletrhu, včetně předváděcí plochy, kde se vozidla předvádí naživo, bylo možno vidět řadu vystavených speciálních vozidel, využívajících jako základ podvozky Mercedes-Benz. Stejně jako Fuso Canter, o kterém píšeme níže v tomto čísle Týneckých listů, i těžká nákladní vozidla musí být nyní vybavena bezpečnostními systémy pro splnění nové bezpečnostní legislativy GSR. I to bylo jedním z hlavních témat u vystavených vozidel.

Jde o hlídání prostoru kolem boků vozidla, před ním i za ním, sledování dopravních značek, varování před ztrátou tlaku v pneumatikách a případně i další bezpečnostní prvky.

Na stánku naší společnosti ukazovaly možnosti elektrických vozidel dva hlavní exponáty: eActros 400 s hákovým nosičem Meiller a výbavou pro zimní údržbu - sněhový pluh a sypačem od Bucher Municipal, a eEconic pro komunální práce. Sněhový pluh je spojen s vozidlem pomocí nové přední montážní desky. Ta byla dříve pevně spojena s podvozkem, ale nově je odnímatelná, což umožňuje neomezené použití senzorů bezpečnostních systémů GSR na čele vozidla. Při použití vozidla mimo zimní službu odejmutím desky navíc dochází k výrazné úspoře hmotnosti.

Zásadní inovací ovládání speciálních

nástaveb prodělal nosič nářadí Unimog s novým operačním systémem UNITOUCH, určeným pro ovládání namontovaného nářadí. Ten může nahradit dosavadní ovládací panely palubního počítače a jeho ovládání je ergonomičtější a intuitivnější. Ovladač nyní umí jednotlivě přiřazovat tlačítka k funkcím nástavby a také ukládat profily a opakující se procesy. Dotyková obrazovka s úhlopříčkou 10,5 palce (26 cm) umožňuje uživateli konfigurovat nastavení pro danou pracovní úlohu. Volitelný multifunkční joystick má přiřaditelné ovládací prvky a lze jej zapojit do rozhraní na sedadle řidiče nebo spolujezdce. To znamená, že uživatel může vždy ovládat joystick pravou rukou a přitom se opírat paží o loketní opěrku. Zároveň se joystick automaticky pohybuje s odpruženým sedadlem, takže

řidič může pracovat ergonomicky.

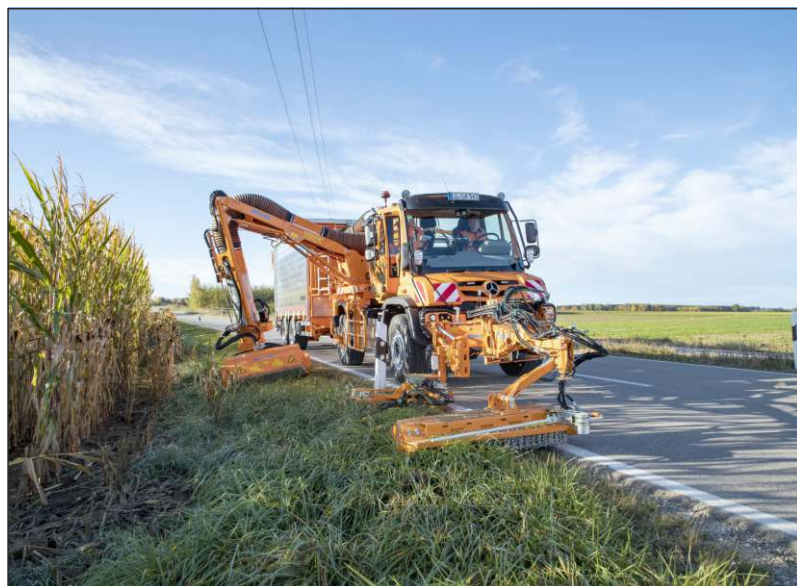
Vystavený Unimog byl osazen žací a sekačí kombinací na přední části vozidla a automatickým sypačem. Čelní sekačka od firmy Mulag má záběr šest metrů (sedm metrů s teleskopem) a lze ji používat na obou stranách vozidla. Nesený sypač značky Bucher je vybaven přídatnou nádrží na solanku, která je integrována do nádrže sypače mezi dva šnekové dopravníky. Rozmetadlo tak nabízí stejný objem pro posypovou sůl a solný roztok.

Na venkovní ploše byl k vidění i Mercedes-Benz Arocs 6x4/4 s řízenou vlečnou nápravou, vybavený novým typem sklápěče Meiller Trigenius a hydraulickou rukou.

David Chleboun,
Daimler truck ČR

© 4x Daimler Truck ČR

FUSO uvádí na trh nový Canter a eCanter s vylepšenou bezpečností, pohodlím a variabilitou

Vloni jsme na stránkách Týneckých listů představili FUSO eCanter, elektrickou verzi známého oblíbeného lehkého nákladního vozidla Canter. Značka FUSO nyní do této typové řady přináší rozsáhlou inovaci, která je do značné míry výsledkem nutných změn v souvislosti s novou legislativou Global Safety Regulation, zaměřenou na bezpečnostní prvky a systémy ve vozidlech a od července je povinná i ve většině kategorií nákladních vozidel. Zároveň diesellová verze v rámci modernizace dostane palubní desku a interiér kabiny z elektrické verze. V novém Canteru ve variantách celkové hmotnosti od 6 tun výš budou nyní standardně k dispozici další a nové bezpečnostní a komfortní prvky. Plně elektrický sesterský model eCanter se také dočká různých aktualizací a bude dostupný v ještě více variantách, což dále rozšíří rozmanitost aplikací. Nový model se začne pro evropské trhy vyrábět koncem léta 2024.

Četné inovace FUSO Canter - nejvyšší prioritou: bezpečnost a pohodlí

Inovace Canteru je okamžitě patrná v interiéru: kompletně přepracovaná kabina nyní přináší moderní vzhled, který integruje nové detaily výbavy funkčním a přitažlivým způsobem. Ústředním bodem je rádio s 6,95-palcovým dotykovým displejem, které je snadno dostupné ze strany řidiče i spolujezdce a umožňuje příjem rádia DAB+

a Apple CarPlay™, případně Android Auto. Uživatelsky přívětivý multifunkční volant umožňuje snadné ovládání nového digitálního přístrojového panelu v provedení LCD.

Canter prošel doslova 360stupňovou aktualizací, pokud jde o jeho bezpečnostní systémy. Další senzory a kamery v kombinaci s celkem osmi novými nebo aktualizovanými bezpečnostními systémy zajišťují ochranu cestujících a účastníků silničního provozu ve všech směrech okolo vozidla. Active Brake Assist 6 (ABA 6) dokáže oproti předchozímu systému nejen detekovat jedoucí a stojící vozidla a přecházející chodce, ale také jízdní kola a nehybné chodce. Informační systém mrtvého úhlu (BSIS) zajišťuje bezpečnost účastníků silničního provozu vedle vozidla. Čtyři senzory rozšiřují stávající varovnou oblast, ve které je systém schopen detekovat účastníky silničního provozu v oblasti „mrtvého úhlu“ i mimo něj. Systém může odpovídajícím způsobem vydat akustické nebo vizuální varování. Front

Protection Assist může ve směru dopředu poskytovat vizuální a akustické varování při rychlostech pod 10 km/h, pokud jsou chodci nebo cyklisté přímo před vozidlem. Nový FUSO Canter má ve standardní výbavě i funkci Attention Assist, která dokáže řidiče upozornit na nezvyklé chování při řízení nebo ztrátu pozornosti a navrhnout mu přestávku.

Systém Intelligent Speed Assistance dokáže sledovat rychlost vozidla, zobrazovat na displeji aktuální rychlostní limit a je schopen řidiče při překročení tohoto limitu vizuálně i akusticky varovat. Nový Canter je také vybaven couvací kame-

rou na zádi vozidla, která může řidiči na displeji zviditelnit osoby nebo předměty za vozidlem. Další novinkou v Canteru je varovný systém, napojený na senzory tlaku v pneumatikách, který dokáže zobrazit tlak v pneumatikách i teplotu v každém kole a dokáže varovat řidiče v případě ztráty tlaku. Kromě osmi výše zmíněných bezpečnostních prvků má nový Canter ve standardní výbavě rozhraní pro alkoholový imobilizér. To umožňuje provozovateli vozidla připojit přístroje na měření alkoholu, dostupné na trhu.

Připravil David Chleboun,
Daimler Truck ČR

Letem školním světem

Časopis ZŠ Milady Petřkové Velký Týnec - červen 2024

Čtvrťáci slavili Den Země

V pátek 19. dubna jsme šli do školy, kde jsme si vyrobili tabulky, na kterých jsme hodnotili vodu. Hodnotili jsme kohoutkovou z Týnce, Majetína, Olomouce. Ze studánky od Šimona, Alice, Viktorie. Z potoka a dešťovou. Mně chutnala jenom z Týnce. Potom jsme se tedy oblékli a šli jsme k potoku. Ale nepili jsme normálně, ale tak, že voda z potoka se dá do sáčku, který je připojený k filtru, z kterého ta voda kape vyčištěná do dalšího sáčku. Potom jsme šli na procházku. Šli jsme na workout v lese. Tam jsme si stavěli s kamarády skrýš a zkoumali jsme přírodu. Našli jsme: houby, kapradí, kopřivy a nějaké další rostliny. Viděl jsem i živočichy: šneka, hlemýžďe, bruslařku, červa, žížalu, brouka podobného roháčovi, motýla, berušku, veverku, kosa, vrabce, přistál na mně dokonce i nějaký brouk. Fascinuje mne, kolik živočichů jsem viděl. Moc mne to bavilo. Těším se na další podobné výlety.

Damián Jílek, 4. A

Ráno jsme přišli do školy a čekali jsme, jestli půjdeme ven, nebo zůstaneme ve škole. Paní učitelka nám řkala, že jestli bude špatné počasí, tak budeme zkoumat vodu. Udělali jsme si pracovní listy a paní učitelka ze 4. A donesla filtr na vodu, který přefiltrovává vodu. Celá naše třída se divila, jak se ta voda přefiltrovává.

Mně to přišlo jako dvě obří nádoby ve tvaru pasty a do jedné se nalila voda dešťová, která se přefiltrovala přes filtr. A najednou do té druhé nádoby se začala lít čistá voda. Byla jsem dost překvapená, že to ten filtr zvládl. Samozřejmě že jsme museli ochutnat. A bylo to vynikající. To stejné jsme udělali i s vodou z potoka. No a pak jsme šli na procházku.

Anežka Beníčková, 4. B

Sedmácké exkurze

V květnu se sedmáci vydali do Olomouce na přírodovědnou exkurzi. Nejprve navštívili Přírodovědnou fakultu a po té se pustili do historické exkurze po centru Olomouce. Viděli jsme radnici a mluvili o ní, o orloji (ten jsme měli možnost i v pravé poledne vidět v akci), o Sloupu Nejsvětější Trojice, šesti barokních kašnách, navštívili gotický chrám svatého Mořice, kde si vyslechli i nádherný mini koncert na varhany.

Paní učitelky si pro ně připravili dva pracovní listy, jeden na barokní kašny, jeden na Sloup Nejsvětější Trojice, stejně i souhrn veškerých informací o tom, co viděli.

V pátek 10. května se naše sedmé ročníky, účastnily exkurze v Olomouci. Jednalo se o exkurzi, která byla rozdělena na dvě části. Dopoledne jsme se v holickém areálu Univerzity Palackého podrobili přírodovědnému programu, týkajícího se především bota-

niky a ekologie. V hodinách přírodopisu se s paní učitelkou Chlupovou, tomuto tématu věnujeme, a tak byl tento program pro nás velmi přínosný. Mohli jsme na něm vidět zajímavosti ze světa botanických rostlin a dokonce se i účastnit různých pokusů. Následoval program s dějepisnou částí, kde jsme se autobusem přesunuli do centra Olomouce. Tam byl program zaměřen především na historické památky a díky připravenosti naší paní učitelky Friesnerové, jsme si mohli i vyplnit přichystané dokumenty k těmto památkám. Počasí nám krásně vyšlo a děkujeme za nádherně strávený den mimo školní lavice. Těšíme se na další zajímavé exkurze ke školním tématům.

Fotogalerii z exkurzí si můžete prohlédnout na další straně.

Za 7. B Šarlota Hlaváčová

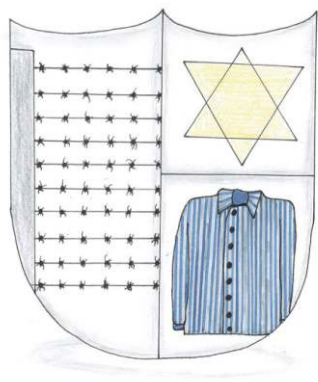

DĚJEPISNÉ OKÉNKO

Devátáci o holocaustu

Žáci 9. tříd se tento školní rok seznamují v hodinách dějepisu s tematikou šoa. Nejsou to jen základní historická fakta, žáci zhlédli divadelního představení, zkoukli dokumentární film, zúčastnili se besedy, četli knihy s touto tematikou, ve středu 29. května se vydají na jednodenní zájezd do Osvětimi.

Svému projektu o holocaustu navrhli logo, tvořili obrázky, přemýšleli, diskutovali...

Život Židů za 2. světové války

Každý má na tohle téma jiný názor. Pro mě je to citlivé, ale zároveň velice zajímavé.

To, co Židé snášeli, bylo strašné a to doslova. Zacházelo se s nimi příšerným způsobem, už jenom pomyslení, že někteří byli odtrhnuti od své milující rodiny, kterou buď viděli až za pár let nebo vůbec. Nikdo nikdy nevěděl, jak to s ním skončí. Buď odjížděli vlakem, spíše vozem, do kterého se pomalu ani nevlezli. Nedostávali najíst, když už tak krajíc chleba, se kterým se měli najíst všichni. Toalety žádné, teplé oblečení také ne. Vzáli si sebou jen ty nejpotřebnější věci, které jim pak, ale stejně sebrali. Po příjezdu do tábora byli rozzařováni. Ten, který byl pracovitý a silný (většinou to byli muži) měl menší výhodu, ale maminky s dětmi, to tak snadno nesnášeli. Jak už jsem zmiňovala, jídlo často nedostávali, časem byli vychrtlí a velice hubení, pomalu se nemohli ani udržet na nohou, natož aby chodili po své vlastní ose. Tím, že byli oslablí a Němcům k ničemu nebyli, byli hozeni do krematoria, plynových komor nebo např. na dvojcatech se dělali pokusy. To jim ale

samozřejmě nebylo řečeno, že to s nimi dopadne takhle. Takže když šli do plynových komor, které byly předtím používány jako sprchy, nikdo netušil. Podle mého názoru, v tomhle byli Němci opravdu chytří, vše měli do detailu promyšlené. Se Židy se nezacházelo jako s lidmi, ale jako s kusem nějaké věci. Pro všechny to bylo hrozné vidět ty nevinné děti trpět, ty, které nikomu nic neudělaly.

S postupem času mi dochází, že jsem ráda, jak žiju. Nechtěla bych být bez své rodiny a bez mých přátel. Tím, čím si prošli je strašně moc. A když někdo řekne, že ne a popírá celou tuhle věc, by se měl nad sebou zamyslet.

Victoria Plachá

Život židů za 2. světové války

Dostali jsme za úkol udělat úvahu, jak se měli židé za druhé světové války. Jelikož mě toto téma docela zajímá, tak o tomto tématu vím celkem hodně.

Židé to neměli jednoduché i před válkou a nacismem. Většinou byli odstrčení od společnosti a lidé je neměli rádi. Všechno, co se ve městě stalo a bylo to špatné, tak lidé podezírali židy.

Teď se už vrhnu na hlavní téma této slohové práce. Když nastoupil na místo německého kancléře Adolf Hitler. Ten vystupoval s myšlenkou, že je jediná správná rasa, a to jsou árijci. S touto myšlenkou tedy chtěl, aby na světě nebyla jiná rasa než ta árijská. A tak začaly terory na jiné rasy. Začalo to pomalu, ale

s časem se to zrychlovalo. Jedním z hlavních kroků bylo sepsání Norimberských zákonů, které omezovaly židy tím, že jim říkaly, kde nemají chodit, jakého mazlíčka mohou mít, dokonce museli všichni židé našít hvězdu na kabát, ve kterém chodili ven. A když je Němci na ulici viděli, že ji nemají, bylo velice zle. Potom se vše rozjelo, jak vybudovala ghetta a koncentrační a vyhlazovací tábory. Když se to začalo rozjíždět, tak nikdo nevěděl, co se děje. Lidé si mysleli, že jdou jen pracovat.

A když se dostali do vyhlazovacího tábora, jako je Osvětim, tak se nestačili divit. Do těchto táborů jezdili dobytčími vagóny v hrozných podmínkách. V táborech museli pracovat tvrdě za hrozných podmínek a brutality dozorců. Zažili hrozné věci psychický teror i fyzický. Na dětech a na těhotných ženách dělali pokusy. Zabíjeli tisíce židů každý den. Toto téma je takovou temnou stránkou lidských dějin. Na tuto dobu bychom neměli zapomenout a poučit se z ní. Neměli bychom zapomenout na utrpení židů a na to, co museli prožít. O tomto tématu se těžce přemýšlí. Ale měli bychom se nad tímto tématem zamyslet.

David Kaláb

Život židovských dětí za druhé světové války

Představte si, že jste dítě židovského původu za druhé světové války a z ničeho nic vás a vaši rodinu začne někdo omezovat v podstatě kvůli ničemu.

Židé to za druhé světové války neměli vůbec jednoduché. Nejprve vstupovaly v platnost různé zákazy, které byly naprosto absurdní a místy židům upíraly i normální potřeby. Později už to propuklo i k tomu, že je odváželi do koncentračních táborů.

Když jste byli dítě, byla malá šance, že vás vaši rodiče pošlou pryč do jiné země, aby vás tím zachránili. Většina lidí takové štěstí neměla. Tudiž jste s největší pravděpodobností skončili v koncentračním táboře. Děti, které si už tak prošly šikanou kvůli svému původu, když přijely do tábora, s největší pravděpodobností byly rozděleny od matky a zbytku rodiny. To bylo pro ně poměrně těžké.

Následně byly dvě možnosti, co s nimi bude dál. První možnost byla, že prostě půjdou hned do plynových komor a tím pádem hned umřou. Druhá byla, že půjdou pracovat někde v tom táboře. A tak to také bylo. S jistotou můžeme říct, že se tam moc dobře neměli.

Když už bylo po válce, některé děti se snažily dohledat rodiče v naději, že jsou někde naživu. Bohužel to většinou dopadlo tak, že je nenašly, jelikož byly po smrti.

I v dnešní době se setkáváme s diskriminací některých menšin, a co si budeme povídat, je to docela smutné. Holocaust si vyžádal miliony obětí spousty normálních lidí, kteří měli prostě jenom smůlu, že se někdo rozhodl, že zrovna je bude likvidovat. Taková je moje otázka na konec: Jsme už dost vospělá civilizace na to, aby se to už neopakovalo? Já doufám, že ano. Bylo to naprosto nečůlné a nikdo si nic takového nezaslouží. Bohužel jsou na světě i zlí lidé a nikdy nevíte, komu může "přepnout"

Klára Melničuková

Ze života Židů za 2. světové války

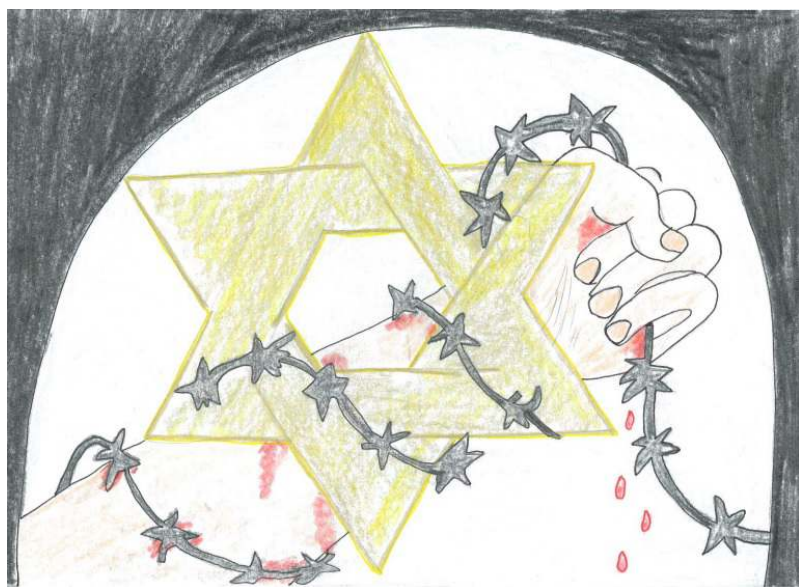
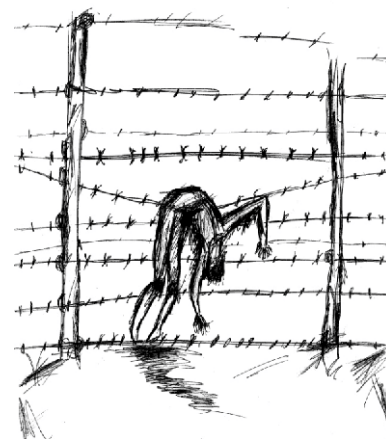
Tohle téma jsem si vybrala, protože mi přijde více sympatické a myslím si, že se k tomu dá něco napsat. Z mého pohledu se Židé za 2. světové války měli více než špatně, i když chtěli žít normálním životem, tak pro ně byly vytvořeny Norimberské zákony a koncentrační tábory, jenom kvůli jejich víře, nebo víře příbuzných.

Norimberské zákony byly zákony, které je vyčleňovaly ze společnosti, zakazovaly jim chodit do škol, parků, kaváren a různých normálních míst. Všude se museli označovat hvězdami, aby se jim všichni vyhýbali, kdyby někdy vyšli bez hvězdy na oblečení a někdo je poznal, tak by je zavřeli, nebo zabili.

Koncentrační tábory-když jim bylo řečeno, že se můžou přestěhovat do „židovského města“ a žít normálním životem, tak si většina z nich řekla, že už nemají co ztratit, zabalili si pár kufřů a odjeli tam. O všechny věci přišli a následně se k nim chovali jako k otrokům, nebo divé zvěři. V koncentračních táborech se někdy dělaly pokusy na lidech různého věku, například operace zaživa, sešívání těl dvojčat, nebo úmyslná nákaza smrtelnou nemocí. Následně bylo zabito asi 6 miliónů židů bez rozdílu na věk, pohlaví, nebo národnost. Osobně se nedokážu rozhodnout, jestli je lepší, že přežili a musí s tímhle traumatem žít do konce života, nebo že zemřeli, jinak mi přijde dosti smutné, jak se může člověk k ostatním lidem chovat a nebrat si třeba za vinu smrt tolika lidí.

Anežka Skopalíková

SPORTOVNÍ OKÉNKO

Mc Donald's Cup

Naše škola se každoročně účastní celostátní soutěže v kopané McDonald's cup. Soutěží se ve dvou věkových kategoriích - starší jsou žáci 4. a 5. třídy a mladší 2. a 3. třídy. Letošní ročník se konal opět u nás ve Velkém Týnci.

V kategorii starších jsme hráli okrskové kolo 30. dubna. Tohoto turnaje se účastnilo šest družstev - ZŠ, MŠ Bělkovice-Laštany, ZŠ Dr. Hrubého Šternberk, ZŠ, MŠ Horka nad Moravou, ZŠ Šumvald, ZŠ Hněvotín. Sešlo se jich tu pět (tým z Hněvotína nedorazil) a utkaly se každý s každým.

První zápas jsme odehráli s týmem ze ZŠ Bělkovice-Laštany. Bylo to velmi vyrovnané utkání, gól nepadl a zápas skončil remízou 0:0.

V druhém utkání jsme nastoupili proti ZŠ Dr. Hrubého ze Šternberka. Klukům se dařilo, od začátku jsme na soupeře tlačili a vstřelili čtyři branky, zápas skončil 4:0 v náš prospěch.

V dalším zápase nás čekal tým z Horky nad Moravou. Tady to bylo jednoznačné. 7:0 pro týnecký tým. V posledním utkání jsme se potkali s týmem ze Šumvaldu. Zápas pro malé fotbalisty z Týnce skončil výhrou 5:0.

Tato skupina byla bodově docela vyrovnaná. A my jsme vyhráli! Náš tým postoupil do okresního finále!!

Pořadí: 1. Velký Týnec, 2. Dr. Hrubého Šternberk, 3. Horka n. M., 4. Bělkovice Laštany, 5. Šumvald

Okresní finále se konalo hned další týden - 7. května v Olomouci na hřišti Sigma - Řepčín. Tady se setkala devět nejlepších týmů z okresu Olomouc. Byly

rozlosovány dvě skupiny. V naší skupině byly týmy: Litovel, Luká, Olomouc-Hálkova, a my, Velký Týnec. Ve druhé skupině se utkaly týmy z Velké Bystřice, Grygova, z Olomouce ZŠ Rožňavská a Olomouc ZŠ Heyerovského.

Z okresního finále vezeme krásné 5. místo. Pro kluky to byla velká zkušenost.

Sestava: Vít Krumpolec, Matyáš Kocián, Šimon Kolda, Martin Hajduch, Matyas Mihai Sofinetti, Martin Ferianček, Václav Žádník, Adam Levinský, Oliver Tichý, Viktor Sedláček, Mikuláš Plachý, Filip Zlámal

V kategorii mladších jsme hráli okrskové kolo 29. dubna. U nás ve Velkém Týnci se sešly týmy ze ČBMŠ Olomouc, ZŠ Hálkova Olomouc, ZŠ sv. Voršily Olomouc, FZŠ, MŠ Holečkova Olomouc, ZŠ, MŠ Horka nad Moravou a my, Velký Týnec. Naším chlapcům se dařilo, čtyři výhry a jedna remíza (skóre 11:1) znamenaly první místo a postup do okresního finále.

Okresní kolo se konalo v Olomouci 6. května za účasti devíti týmů. Naši chlapci podali solidní výkon, obsadili 7. místo. Rozhodně sbírali cenné zkušenosti a užili si prima fotbalové dopoledne.

Sestava: Šimon Haitl, Dominik Jílek, Tomáš Studený, Ondřej Dubský, Milan Hrabinec, Filip Dadák, Kryštof Martinů, Tomáš Vychodil, Jonáš Zavíral, Richard Berka, Michal Janda, Petr Šindler, Ondřej Prečan

Děkujeme všem za odhodlaný a bojovný výkon a reprezentaci školy!

ASOCIACE ŠKOLNÍCH SPORTOVNÍCH KLUBŮ ČESKÉ REPUBLIKY

ŠKOLNÍ SPORTOVNÍ SOUTĚŽE

ZŠ Velký Týnec

7. místo

Kategorie A

McDonald Cup

6. 5. 2024

Olomouc

HAITL ŠIMON
JÍLEK DOMINIK
STUDENÝ TOMÁŠ
DUBSKÝ ONDŘEJ
HRABINEC MILAN
DADÁK FILIP
MARTINŮ KRYŠTOF
VYCHODIL TOMÁŠ
ZAVÍRAL JONÁŠ
BERKA RICHARD
JANDA MICHAL
ŠINDLER PETR
PREČAN ONDŘEJ

Organizujeme volný čas dětí a mládeže na školách

ASOCIACE ŠKOLNÍCH SPORTOVNÍCH KLUBŮ ČESKÉ REPUBLIKY

ŠKOLNÍ SPORTOVNÍ SOUTĚŽE

ZŠ Velký Týnec

5. místo

Kategorie B

McDonald Cup

7. 5. 2024

Olomouc

VÍT KRUMPOLEC
MATYÁŠ KOBIAN
ŠIMON KOLDA
MARTIN HAJDUCH
MATYÁŠ MIHAI SOFINETTI
MARTIN FERIANČEK
VÁCLAV ŽÁDNÍK
ADAM LEVINSKÝ
OLIVER TICHÝ
VIKTOR SEDLÁČEK
MIKULÁŠ PLACHÝ
FILIP ZLÁMAL

Organizujeme volný čas dětí a mládeže na školách

POHÁR ROZHLASU

– atletické závody – atletický stadion Lokomotiva Olomouc

Ve středu 15. května se v Olomouci za slunného, ale poměrně větrného počasí konaly atletické závody na stadionu TJ Lokomotiva s názvem **Pohár rozhlasu**. Naše škola, jak je zvykem, se účastnila několika disciplín, a i přes obrovskou účast škol se jí vedlo velmi dobře. Díky vedení paní učitelky Kavanové a pana učitele Janča se nám opět povedlo předvést skvělé výkony. Můžu vyzdvihnout **starší žákyně**, kterým se povedlo vystoupit na vítěznou bednu a to na **2. místo**. I když se nám závody z organizačních důvodů časově velmi protá-

hly, panovala zde skvělá atmosféra, soutěživost a slyšet všude okolo nás byla i neskutečná podpora. Chvilky plné nervozity se nám pro proběhnutí cílem změnily v neskutečnou radost. Věřím, že se budeme dále jen zlepšovat a už se těším na další závody.

Za 7. B Šarlota Hlaváčová

Soutěžilo se v disciplínách: sprint na 60 m, skok daleký, skok vysoký, vrh koulí, vytrvalost (děvčata 800 m, chlapci 1500 m), štafeta 4 x 60 m

Naši školu reprezentovali:

mladší žákyně - Kristýna Březinová, Tereza Dostálová, Nikol Feriančková, Šarlota Hlaváčová, Laura Kováčová, Štěpánka Kovářová, Agáta Panáčková, Sára Sedláčková, Kristýna Wolfová

starší žákyně - Karolína Chytilová, Klára Melničuková, Monika Sládková, Elise Maya Iqball, Beáta Spurná, Anna Novosádová, Victoria Plachá, Liliana Berková, Lucie Ryšavá, Monika Majerová, Barbora Sklenářová

mladší žáci - Tomáš Dluhý, Lukáš Prečan, Vojtěch Wachtl, Nicolas Smrka, Josef Dostál, Denis Maholiak, Jiří Zahradník, Marian Cigánek, Ondřej Juříčka

starší žáci - Roman Kadlec, Matouš Palinek, Matěj O'Brian, Tomáš Janda, Samuel Pavelka, Lukáš Židák, Matyáš Rybařík, David Gowin, Daniel Ruský, Peter Botko

GYMNASTICKÉ OKÉNKO

Jaro je obdobím, kdy vrcholí závodní gymnastická sezóna. Gymnastický klub Velký Týnec letos rozhodně nezahálí. Soutěžní sezóna je v plném proudu a zatím se pro klub nese v duchu vítězství a ocenění i na vrcholných soutěžích. Některé gymnastky se na své největší výkony teprve připravují a čekají je v průběhu června, ale o řadě úspěchů vás můžeme informovat již teď.

Klub se letos může pochlubit hned několika triumfy na národní úrovni. V květnu proběhlo v Praze pro týmy krátkého programu Mistrovství České republiky v estetické skupinové gymnastice. Tým Kassiopea získal zlato a titul mistryň ČR v kategorii 8-10 let. Pro celé družstvo to byl opravdový úspěch a zejména pro trenérky, které byly v loňské sezóně ještě úspěšné aktivní závodnice. Kristýna Smělá a Kateřina Ťulpová letos vyměnily závodní trikoty za trenérský dres a počínaly si přitom skutečně velmi dobře. Trenérská premiéra jim vyšla opravdu dokonale. Nemalého úspěchu dosáhly rovněž Anabelky, které si v mladší kategorii vybojovaly stříbrné medaile. Titul vicemistryň získal také juniorský tým Pinkie. A sbírku medailí jsme uzavřeli díky bronzové příčce družstva Sunrise, který bodoval v kategorii dětí ve věku 12 - 14 let. Výkony gymnastek byly výsledkem tvrdé práce, disciplíny a neúnavného tréninku a my jim k dosaženým výkonům moc gratulujeme.

A co dalšího zajímavého se odehrálo od zahájení letošní sezóny?

Závodní sezónu jsme zahájili v březnu účastí na prvním ze seriálu soutěží ESG Cups 2024. Závod se konal v Třebíči, odkud jsme si odvezli 4 sady zlatých medailí a 4 sady stříbrných medailí. Hned první závod byl pro nás velmi úspěšný

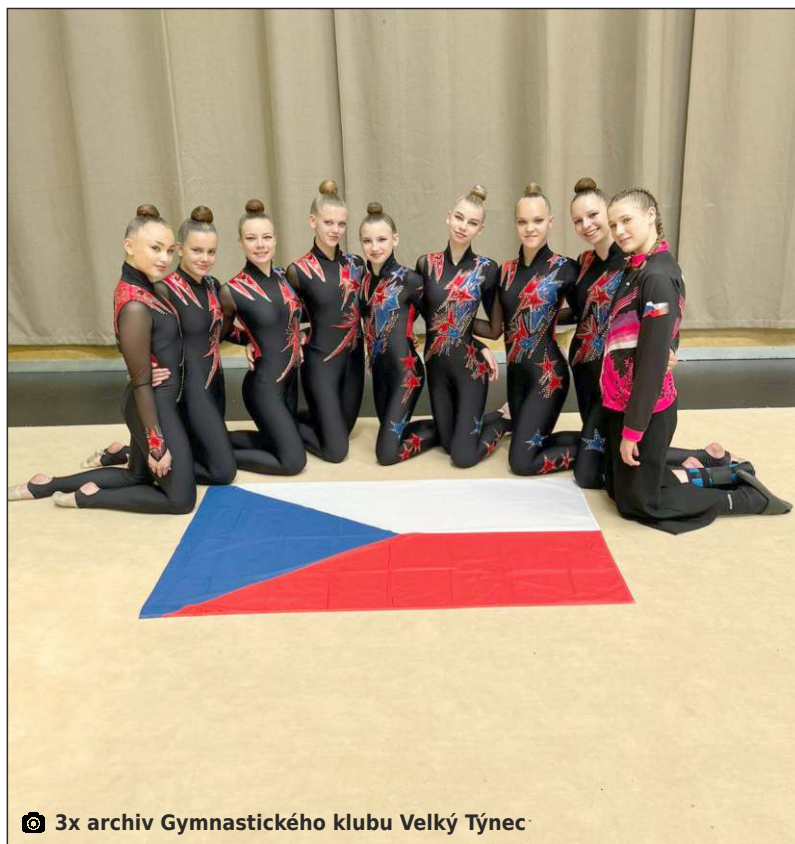
a ukázal nám, že jdeme tím správným směrem.

V dubnu jsme vyjeli s početným zastoupením 74 gymnastek do Vyškova na ESG Cup II. a Regionální přebor Moravy. I tady se nám podařilo vystoupat na stupně vítězů. V dlouhém programu jsme v kategorii 6 let a mladší a o něco málo starším týmem Beatrice zvítězili a získali titul přeborníků Moravy. V krátkém programu se stejného úspěchu podařilo dosáhnout Anabelkám v kategorii 8 let a mladší a týmu Kassiopea v kategorii 8-10 let.

Nezaháleli jsme ale ani na moderně gymnastickém poli, kde nás úspěšně reprezentovaly v jednotlivkyních: Sofie Koblihová, Anna Novosádová, Karolína Karásková, Anna Kimlová a Ellen Bauerová. Důležitý je pro moderní gymnastky Přebor Severomoravské oblasti, kde poměřují síly všechny dívky z Olomouckého a Moravskoslezského kraje a rozhoduje se o tom, kdo z nich postoupí na Mistrovství České republiky. Tento rozhodující závod proběhl o posledním dubnovém víkendu v Havířově. Letos si nejlépe vedla Karolína Karásková, která získala titul vice-přebornice Severomoravské oblasti v kategorii nadějí starších a probodovala se na Mistrovství České republiky, které proběhlo 12. 5. v Brně a odkud si Kája odváží velmi pěkné 14. místo. Trenérkou jednotlivkyň je Klára Svozilová.

Úspěchy Gymnastického klubu Velký Týnec však nekončí na hranicích České republiky. Klub se v první půlce roku zúčastnil několika mezinárodních soutěží, kde se rozhodně neztratili.

V průběhu velikonočních svátků juniorský tým Charlies pod vedením trenérek Kláry Svozilové a Nikolky Steriovské, od-

© 3x archiv Gymnastického klubu Velký Týnec

Juniorky v Budapešti

cestoval do dánského hlavního města, kde se konal tradiční mezinárodní závod Easter Cup. V silné konkurenci severeských států se děvčata neztratila. Po svém velmi pěkném výkonu se kvalifikovala do finále, kde se jim sestava povedla ještě lépe a z Dánska si odvázejí kromě pěkných zážitků šťastné 7. místo. Nabitý květnový program jsme završili účastí juniorského týmu Charlies na Světovém poháru v estetické skupinové gymnastice a Pannon Cupu, kterého se účastnil i tým Sunrise v kategorii 12-14 let. Světové klání probíhalo za účasti 18ti států v maďarské metropoli Budapešti. Týnečkačky poměřovaly síly v konkurenci bezmála 100 týmů z různých koutů světa. Na Pannon Cupu, který byl předvojem světového poháru, se mladší družstvo probodovalo do finále, kde ukouřilo 7. příčku. Juniorky Charlies předvedly velmi dobré výkony, díky nimž získaly neoblíbené, přesto skvělé 4. místo. Víkend už patřil špičkovým světovým týmům. Opět se potvrdilo, že Bulharky patří k nejlepším na světě. Nicméně naše děvčata, která letos v této kategorii soutěží poprvé, na sebe rovněž upozor-

nila. Díky zajímavé choreografii a dobremu provedení se ve finále umístily na skvělém 6. místě. Toto umístění patří k vůbec nejlepším výsledkům, kterého kdy náš klub dosáhl na tak významném soutěžním klání.

Za každým dílčím úspěchem stojí silní a obětaví trenéři. Mám radost, že v Gymnastickém klubu Velký Týnec mají gymnastky štěstí na vynikající trenérský tým, který je vede nejen k technickému zdokonalování, ale také k rozvoji týmového ducha a vzájemné podpory. Neocenitelným přínosem je rovněž podpora Obce Velký Týnec, které si velmi vážíme a moc děkujeme za důvěru a podporu. Týnecký gymnastický klub ještě v červnu čeká velká výzva, a to ve formě organizace Mistrovství České republiky v estetické skupinové gymnastice dlouhého programu, které proběhne 9. 6. 2024 ve sportovní hale Univerzity Palackého v Olomouci. 3 týnecká družstva čeká vrchol letošní sezóny. Přijďte se podívat a podpořit naše mladé gymnastky.

Renáta Vrbová

Družstvo Sunrise 12-14 let v Budapešti

© 8x archiv Gymnastického klubu Velký Týnec

Jarní část fotbalové sezóny pomalu finišuje

Fotbalové soutěže všech kategorií jsou v měsíci dubnu a květnu v plném proudu a pomalu se dostáváme k závěrečným utkáním všech soutěží.

Nejsledovanější kategorie je mužstvo mužů, které po špatném vstupu do jarní části, když jsme v prvních šesti kolech získali pouze 6 bodů, se začíná bodově

probouzet a v posledních zápasech už je projev mužstva malinko lepší, což se projevuje i bodově a chlapi stále okupují přední příčky tabulky. Přesto jsou výkony mužů na jaře velkým zklamáním, zejména po výsledkově velice dobrém podzimu.

Další kategorií je mužstvo sdruženého dorostu Velkého Týnce a Grygova. Kluci ve své kategorii dlouhodobě dosahují dobrých výsledků a perou se statečně o celkové vítězství v soutěži, což je skvělým příslibem i do budoucna, když už i teď jsou někteří hráči pravidelnými účastníky zápasů mužů.

Starší a mladší žáci Velkého Týnce hrají ze všech mužstev nejvyšší soutěž. Obě mužstva skvěle reprezentují naši obec, zejména žáci starší, kterým patří v krajském přeboru skvělé 2. místo a už nemůžou skončit hůř než druží. Mladší žáci po nepřilíš přesvědčivém vstupu do jarní části začali také bodovat a patří jim pozice v klidném středu tabulky.

Posledním mužstvem v krajských sou-

těžích je mužstvo starší přípravky, které patří mezi 5 nejlepších mužstev své věkové kategorie. Soutěž degraduje pouze neúčast rozhodčích na většině turnajů. Ostatní naše mužstva se prezentují v okresních soutěžích. Patří sem starší příprava B, ročník 2015, ročník 2016 a také ti nejmladší, kteří byli od letošní jarní sezóny přihlášení jako ročník 2016 B. V nejmladších kategoriích patří knejúspěšnějším ročník 2015.

Všem chlapům, klukům, holkám, trenérům a lidem, kteří jsou nějakým způsobem spojeni s týneckým fotbalem, děkuji za skvělou reprezentaci naší obce.

Na hřišti se dělá nejen fotbal

Po zimní rekonstrukci šaten a dodělání všech nezbytných prací uvnitř nám zbyvá už jen kolaudace budovy šaten, kterou bychom rádi vyřešili v letních měsících. Okolo hřiště s umělou trávou došlo k postavení oplocení, protože spousta

děti pod dohledem svých rodičů ničila zařízení plochy umělé trávy a bylo nezbytné tomu malinko zamezit. Za branky na umělé trávě se nainstalovaly také nové záchytné sítě. Na plochu okolo hlavního hřiště byly nainstalovány reklamní panely, sloužící k propagaci firem, které se významně podílejí na chodu našeho oddílu. Naším největším problémem jsou návštěvníci hospody na hřišti, zejména rodiče dětí, kteří si myslí, že se jedná o hřiště veřejné a nechají své děti si na hřišti dělat, co chtějí. I když jsou všude nainstalovány cedule s různými zákazy, tak na hřišti v tomto směru panuje anarchie, čemuž bez spolupráce rodičů nelze zamezit.

V letních měsících chystáme rekonstrukci obou travnatých ploch, a to zápisování, vertidrain, došetí, zahnojení. Bohužel velkým problémem je nedostatek vody, což se odráží na kvalitě plochy.

Robert Prečan,
předseda TJ Sokol Velký Týnec

© 2x Ultras Slovan Černovír

Smolný zápas odehráli muži v Černovíře. Rozhodující gól dostali až v 93. minutě zápasu a prohráli 2:1

GYMNASTICKÝ KLUB VELKÝ TÝNEC POŘADÁ

Mistrovství České republiky v estetické skupinové gymnastice

Finále ESG Cups 2024

WWW.ESGOLOMOUC.CZ

9. 6. 2024
Sportovní hala
Univerzity Palackého
U sportovní haly 2,
Olomouc

Starosta OPEN XI.ročník

> čtyřhra

15. června 2024 od 9:00 hod.
pořádá Tenisový klub Velký Týnec
XI. ročník tenisového turnaje ve čtyřhře
o putovní pohár starosty obce Velký Týnec
Prezentace na kurtech 8:30 – 8:50 hod., startovné 150 Kč / hráč

Beach OPEN 2024

15. června 2024 od 10:00 hod.
pořádá Volejbalový oddíl Velký Týnec
turnaj v plážovém volejbalu dvojic a trojic
Prezentace na kurtech 9:30 – 9:50 hod., startovné 0 Kč / hráč

Občerstvení zajištěno. Srdečně zvou pořadatelé...

SUDOKU

1						2	
			4				7
	8		2			4	6
		6	4	5			
		8		2		3	
				3	8	6	
6	1					9	7
9				1			
	5						9

Autorem výroku v tajence červenové křížovky je Marcus Aurelius - římský císař v letech 161 - 180. Byl nazýván filozofem na trůně.

Tajenka z dubnového čísla zní: Kdybych měl posledních pět dolarů, tak tři věnuji na reklamu. Správnou odpověď zaslala a výherkyní se stává paní Jitka Svobodová z Velkého Týnce. Gratulujeme.

Správné znění tajenky zašlete poštou, e-mailem nebo ho zatelefonujte na Obecní úřad Velký Týnec, Zámecká 35, 783 72, Velký Týnec, telefon.: 585 151 111, e-mail: sekretariat@velkytynec.cz a to do konce aktuálního měsíce.

VELKÝ TÝNEC	Značka audio-techniky	Japonská lovkyně ústřic	Slovenský kůže	Zdezdě (hovor.)	Opuchat	VELKÝ TÝNEC	Německá politická strana	Značka voltampéru	Vlk z Knihy džunglí	Houba rostoucí na stromě		
Takhle						Doktor ze seriálu Nemocnice						
Nadýmat						Krátký kabát Zn. miliampéru						
Tajenka 1								Název hlásky R Mládežník				
VELKÝ TÝNEC	Značka visacích zámků	Domácky Alena Přírodní polysacharid				Kód Slovinska Cévní tekutina						
Iniciály dirigenta Ančerla			Výrobce PC her Člověk z daleka			Malířská technika Koňský						
Anglický věk				Heslo na Pearl Harbor Odbyt str. a náradí					Obr. podprájící nebeskou klenbu	Milostně toužiti		
Model citroenu						Šmikát Fibichova skladba						
Tajenka 2												
VELKÝ TÝNEC	Účastnit se	Rozum u Konfucia Vtip (lidově)				Americký prezident	Chuchvalec Štěrbina					
VELKÝ TÝNEC	Čest	Navléct boty	Motouz	Obyvatel Indie	Samočinný počítač	VELKÝ TÝNEC	Zn. kyselosti		Či	Typ tužk. baterií Amnesty international		
Popsání						Stahovací závěs			Znutovaný tvor Opotřebovat jízdu			
Paralýza						Patřící Edovi Základní číslovka			Stočení Mužské jméno (26.10.)			
Tajenka 3										Citoslavec údivu	Tajenka 4	Mléčný výrobek
Mezinárodní kód Tuvalu				Ochranná vrstva Nelétavý pták			Německý určitý člen Alkaloid v čaji			Společ. setkání s jídlem Babička		
Útok				Domácky Aneta Výrůstek na hlavě jelena			Borid titanu (vzorec) Ohon			Horní strana (obráceně) Zn. molybdenu		
VELKÝ TÝNEC	Osamoceno	Zdrhovadlo Náš herec (Jaromír)			Náš spisovatel Koby			Do jakého prostoru Osička			Zkr. české armády Princezna bojovnice	
Spartakoví skauti (zkr)			Batoh Říkaje			Semeneč	Jm. zpěv. Židka Kopec u Turska			Těžký atlet Označení kamionů		
Tajenka 5											Leštidlo Kód Singapuru	
Slovenský mák				Oblast							Zimní pokrývka	
Domácky Olga				Náš dirigent			Arabský drnkací nástroj				Chem. značka galia	Pomůcka Agar, Age, Ama, Erš, Kasp, Saxo, Štech, Tao, Tar, Tora, Xena

ZA PLOTEM

CO SE DĚJE ZA HRANICEMI NAŠÍ OBCE

Další ročník Královstvím na kole je za námi

KRÁLOVSTVÍ

Královstvím na kole

Sraz účastníků ve středu
1. května 2024
v 10.00
v Blatě na
fotbalovém hřišti

Průběh start od 10.30 do 11.00

Trasa s kontrolními místy:
Blatná - Fotbalové hřiště
Kobyláry - Tábory - rybník Močidla
Chvalčovice - Fotbalové hřiště Drahonín
Dobruška - Moravice - rybníky v rástově-šporkovce
Vrážovice - Píseňka - rybník pod městem
Čáslav - Mlýnský náhon
Brodské v Přerově - zoroškovice
Majetín - Krasovice

Náklady účastníkům obce Blatná do zahrnutí kartiček a mapy a jízdných průkazů účastníků, na které bude na místě možné objednat. Vstupné je bezúplatné. Průběh startu je bezúplatný. Organizace je zdarma. Můžete si objednat i občerstvení. Každý účastník musí mít na sobě kvalitní oblečení a sportovní obuv. Průběh startu je bezúplatný. Bližší informace a doprovodný program.

Akci finančně podpořil pan senátor Lumír Kantor.
Zveme všechny milovníky pohybu!

© 6x archiv mikroregionu Království

Olomoucký kraj

MIKROREGION KRÁLOVSTVÍ

Sdružení obcí mikroregionu Království pořádá
fotografickou soutěž pro všechny své občany

KRÁLOVSTVÍ OBJEKTIVEM OBČANŮ KRÁLOVSTVÍ

Vyhlášeny jsou dvě kategorie:
1. POLE A ZAHRÁDKA
2. JAK SE ŽIJE V KRÁLOVSTVÍ
- 17. ročník -

- autorem je občan mikroregionu Království
- fotografie velikosti A4 musí být vytištěny na fotografickém papíru
- fotografie musí být pořízeny na území mikroregionu Království
- jeden občan může do soutěže přihlásit až 4 snímky v každé kategorii
- na zadní straně musí být každá fotka označena jménem autora, adresou, mailovou adresou a místem pořízení snímku

Fotografie můžete odevzdat na kterémkoli OÚ mikroregionu Království do 31. října 2024

Vernisáž a vyhlášení výsledků se uskuteční v neděli 17. listopadu 2024 ve 14:00 v Kulturním domě v Císařově

Vítěze vybere komise Sdružení obcí mikroregionu Království. Vítězové převzou na vernisáži hodnotné ceny! Akce se koná za finanční spoluúčasti Olomouckého kraje.

GALAKONCERT 19:00
AMFITEÁTR

Předprodej
TICKETSTREAM
MÚ Velká Bystřice

Velká Bystřice

HOST: JIŘINA ANNA JANDOVÁ

DALIBOR JANDA

s kapelou PROTOTYP

veronika opavská
krajiny okamžiku

vážení milovníci umění,
galeriezet velká bystřice vás srdečně zve na
výstavu obrazů veroniky opavské

výstava potrvá do 25. 7. 2024

zámecké nám. 775, velká bystřice
galeriezet je otevřena od úterý do pátku 9.30–18.00 hodin,
v sobotu a neděli 11.00–19.00 hodin | www.galeriezet.cz

galeriezet Město Velká Bystřice

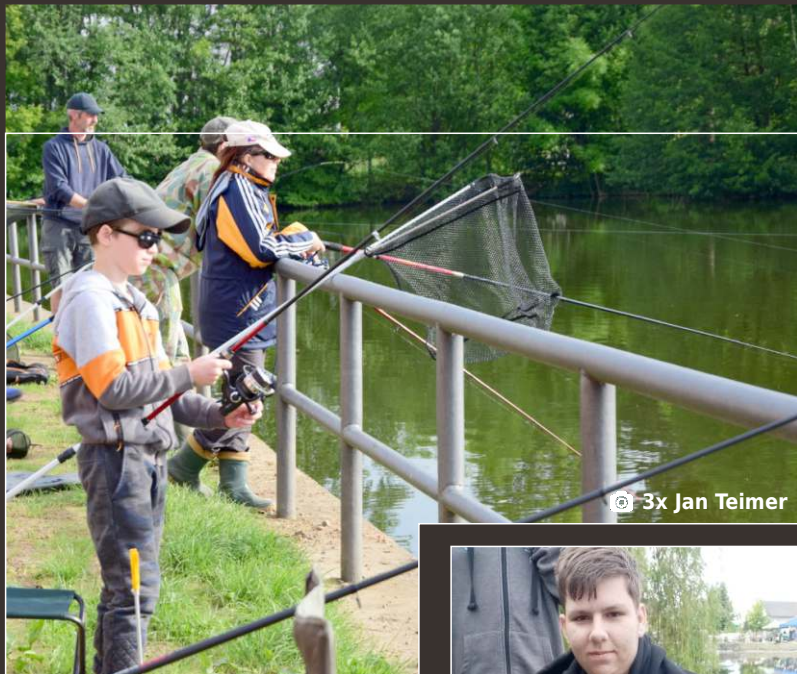

V Rokytnici u Přerova závodili rybáři

Rybářský spolek v Rokytnici u Přerova pořádá rybářské závody na obecním Návesním rybníku. Závod se konal v sobotu 11. května a zúčastnilo se ho 35 rybářů. Velmi početně byla obsazena také dětská soutěž rybářů do 15 let. Při odpoledním vyhodnocení ji vyhrál mladý rybář M. Horníček se svým úlovkem

úhořem o délce 85 cm. Soutěž se řídila pravidlem Chyt a pusť, přesto si návštěvníci přišli na své i po kulinářské stránce. Jako občerstvení byl připraven smažený kapr a pstruh na másle. Byla to velmi příjemná akce.

2x Jan Teimer

© 3x Jan Teimer

Absolventský koncert ZUŠ v Brodce u Přerova

© 2x Jan Teimer /jt

Brodecká ČOV má novou fotovoltaiku

Městys Brodek u Přerova instaloval FVE na své ČOV. Jedná se o první instalaci na ČOV provozovny společnosti VaK Přerov a.s. Výkon instalované fotovoltaiky je 10kwp a měl by z 90% pokrýt energetickou potřebu čistírny. Na FVE obec získala dotaci od SFŽP ve výši 300.000,- Kč. Montáž realizuje firma ELNAD s.r.o. jako vítězný uchazeč z výběrového řízení. Informaci podal starosta obce pan Roman Zbožínek.

ČOV v Brodce u Přerova, 16. května 2024.

© 2x Jan Teimer

GUARNERI TRIO PRAGUE

22. června
15:00

Velká Bystřice
galeriezet

vstupné 100 Kč
děti zdarma

MONKEY BUSINESS J.A.R.

13. července 2024 od 19.00
AMPITEÁTR - VELKÁ BYSTŘICE

predprodaj do 21. 5. 2024 (maximálně 500 Kč vstupného) 650 Kč
od 1.6. do 13.7. 2024 (i na místě) 800 Kč

BRATŘI EBENOVÉ

pátek 6. 9. 2024
od 20 hod.
amfiteátr Velká Bystřice

PŘESAHY

6
24

do světa historie a kultury

Svěrák
Vraiová
Přidal
Jirků
Fiker
Jareš
Holeček
Hanuška
Ševčíková
Vránová
Coufalová
Piskačová

55 minut s Janem Svěrákem

Nechci se už dívat jako trenér ze střídačky

Říká, že si potřebuje zahrát s týmem, a tak Jan Svěrák ve své nové divadelní hře sám účinkuje. A přitom se směle - a s nadhledem - pouští i do kontroverzních témat.

Po muzikálu Branický zázrak, románu Bohemia a knížce povídek Světákrasy by se už skoro dalo předpokládat, že se namlsal, ukojil své méně známé umělecké sklony a zase se rád vrátí k filmu. Jenže chyba lávky. Jan Svěrák opět překvapuje.

Biograf Jan Svěrák

Komedii Dobré ráno s Findou, která měla na konci května pražskou premiéru v divadle Bravo!, nejen že napsal a nastudoval s herci (například s Annou Polívkovou, Ondřejem Sokolem, Alenou Dolákovou...), ale sám v roli stárnoucího profesora Háječka alternuje s Janem Vlasákem. „Největší obavy jsem měl ze dvou věcí. Jestli se dokážu naučit text a jestli mě bude slyšet. Nechtěl jsem, aby na mě ze dvacáté řady volali, říká s úsměvem a na doporučení kolegů tedy chodil na lekce jevištní řeči na pražskou DAMU. „Myslel jsem si také, že budu mít trému, ale na předpremiérách jsem zjistil, že nejsem na jevišti za Jana Svěráka, ale docenta Háječka a vůbec se nestydím. Je to starý trochu potrhleý vědec, takže to, co dělá, není moje ostuda.“ Hned na poprvé si ovšem Jan Svěrák nemoohl vzpomenout na text. „Tak jsem šel s pravdou ven: „Vím, že mám teď něco říci, ale fakt nevím co.“ Diváci se zasmáli a jelo se dál.“

Mimořadně - třeba při dubnové předpremiéře v Plzni se zaplněné hlediště smálo po většinu času, pohotově reagovalo na repliky směřující k tématům, jež právě dnes leckomu zvedají krevní tlak, ostří rétoriku, anebo vhánějí slzy do očí (to podle náтуры), a vlastně i rozdělují rodiny, společnost.

„Mladou generaci paralyzuje obava o budoucnost života na planetě, dorazila k nám nová vlna touhy po rovnoprávnosti, objevují se dosud neznámá pohlaví a my často nevíme, jak se k nim chovat, protože ani náš rodný jazyk pro ně ještě nemá tvary. Jsme rozdělení do názorových klanů a domluva se zdá nemožná, jelikož se neposloucháme, ale

okřikujeme,“ píše se v programové brožurce k představení a přesně o tom je také řeč na jevišti, respektive v kulisách televizního studia, kde se každý den v 6:00 vysílají zprávy, tlachá s pop hvězdíčkami i operními divy, vědci i aktivisty, sběrateli i pábiteli a přitom se samozřejmě vaří, peče, smaží. Byť toto východisko není - s ohledem třeba na úspěšnou televizní sérii Dobré ráno, Brno! - zrovna překvapivé, Jan Svěrák na jeho půdorysu vystavěl svébytnou komedii. „Divadlo je svobodný prostor, kde se smí a mělo by se mluvit i o citlivých tématech,“ říká. „Je to jen hra, ale důležitá, umožňuje nám vidět se z odstupeku a z jiného úhlu, než bychom čekali nebo si i přáli. A když je taková sebe-reflexe spojena s úlevným smíchem, tak by to mohlo být i trochu hojivé.“

A jak tedy léčba zabírá? Když zrovna nehraje „s týmem“ na jevišti, pozorně sleduje reakce v hledišti. „Samotného mě to zaskočilo, že jsem se pustil do divadla, ale snažím se nebránit tomu, co přijde, jsem zvědavý, kam mě to dovede“.

Satirická komedie je dalším krokem na vaší divadelní cestě, která začala před dvěma roky muzikálem. Co jste za tu dobu už v divadle objevil, poznal nového?

Vždycky mi vadilo, že v divadle herci křičí a dupou a z pohledu na jejich ubohé kulisy mě jímala tíseň. U filmu máme všechno dokonale a herci mohou třeba jen šeptat, nebo se jen tiše dívat. Natáčení bývá ale obrovský stres, honí se světlo, počasí, tečou peníze a na nic není čas, ani si lidmi normálně promluvit. Diváci mají pocit, že s herci, co hráli v mých filmech, jsme jistě přátelé, ale na nějaké sblížení v tom tempu nebývá kdy. Divadlo má v tomhle ohledu příjemně lidský rozměr. Jeho kouzlo jsem objevil až dost pozdě. Stejně jako film, je divadlo jen iluzí, ale je skutečností jaksi blíž, odehrává se teď a tady, je tam přímá interakce s diváky a každé představení je jiné, originální a vy můžete být pokaždé u toho, když se znovu rodí. Snažíme se neřvat a nedupat (podlepujeme si podrážky). A že jsou kulisy trochu pitomé, mi už vůbec nevadí.

A vy nejste v tomto případě jen za režiséra, ale i za herce. Plníte si další sen?

Když jsme začali uvádět muzikál Branický zázrak, pochopil jsem, jakou zábavu a vzrušení herci na jevišti zažívají. Pro mě jako pro autora a režiséra práce skončila a mohl jsem jim jen závidět, jak si tu hru s publikem užívají. Tak jsem si teď napsal komedii, ve které je postava staršího vědce, kterou si můžu zahrát.

Biograf Jan Svěrák

To je to tak jednoduché, stát se hercem?

Samozřejmě, že to není jednoduché. Největší obavy jsem měl ze dvou věcí. Jestli se dokážu naučit text (přestože jsem si ho sám napsal, je ho tam opravdu dost) a jestli mě bude slyšet. Nemám totiž nijak výrazný hlas a nechtěl jsem, aby na mě ze dvacáté řady volali "Nahlas!". Kolegové herci mi doporučili paní profesorku Evu Spoustovou z DAMU, k níž jsem chodil několik měsíců na jevištní řeč. Díky ní mám teď pocit, že mě ve dvacáté řadě bude slyšet, aniž bych musel „řvát“.

Slyšet vás je dobře a zdá se, že také ani netrpíte trémou.

Myslel jsem si, že trému budu mít určitě, ale na předpremiérách už jsem si to párkrát zkoušel a ke svému překvapení nejsem na jevišti za Jana Svěráka, ale za postavu docenta Háječka a vůbec se nestydím. Je to starý trochu potrhleý vědec, takže to, co dělá, není moje ostuda. Ale hned napoprvé jsem zažil horkou chvilku, klasické „okno“, zaboha jsem si nemoohl vzpomenout na text. Kolegové na mě koukali a já nic. Tak jsem šel s pravdou ven, že: „Vím, že mám teď něco říci, ale fakt nevím co.“ Diváci se zasmáli a jelo se dál.

Režirovat film a divadlo není jedno a to samé, že? Co jste se musel především naučit?

Nejtěžší bylo asi proniknout do zákonitostí práce s trojrozměrným prostorem. U filmu se pohybují ve dvojrozměrném prostoru, obrázek je plochý, ale mám k dispozici střih a velikosti záběrů. Tu udělám celek, pak přiskočím na detail, zbytečný čas přeskočím střihem a takhle vyprávím příběh. V divadle se tohle dá také dělat, ale jinými prostředky. Bává mě se učit ty nové divadelní nástroje používat.

Jste pověstný tým, že jste u svého muzikálu nevynechal takřka žádné představení. Proč vlastně?

Když jsem dokončil film a ten šel do kin, chodil jsem se také dívat, jestli diváky baví nebo ne. Ale podíval jsem se jednou, dvakrát a víc už jsem nemusel, protože to bylo pořád stejné. Ale když se divadlo dozkouší a začne se hrát, to opravdově vzrůšo teprve začíná. Je to jako sledovat přímý přenos mistrovství v hokeji. Nevíte, jestli vyjdou příhrávky, někdo neudělá chybu, je to teď a tady, naživo, a tedy adrenalinové. Tím je každé představení originál. Na scéně se neodehraje nikdy nic úplně stejné, ale také diváci jsou pokaždé jiní, někdy reagují spíš na humor, jindy na emoce. I oni jsou vlastně spoluvůrci výsledného zážitku. Mezi jevištěm a hledištěm dochází k též-

ko popsateľné výměně, kterou, když se povede, cítíte téměř fyzicky jako dotek něčeho velmi silného. Tak teď víte, proč jsem si zamiloval divadlo a proč jsem našel odvahu a drzost vylézt i na scénu. Nechci se dívat jako trenér ze střídačky, chci si s týmem taky zahrát.

V nové komedii se teď bez velkých servítek pouštíte i do témat, která jsou poměrně kontroverzní. Jste připraven, že vás také mohou diváci z ledu vypískat?

Těším se na reakce publika. Divadlo je svobodný prostor, kde se smí a mělo by se mluvit i o citlivých tématech, na která se mohou různit názory. Je to jen hra, ale důležitá, protože nám umožňuje vidět se v postavách, tedy z odstupeku a z jiného úhlu, než bychom čekali nebo si i přáli. A když je taková sebe-reflexe spojena s úlevným smíchem, tak je to i trochu hojivé.

Jste spolu právě v divadle, ale promiňte, nemohu se prostě oscarového režiséra nezeptat: A co film? Nechce se věřit, že už nepíšete žádný scénář, nepřipravujete natáčení...

Co teď chystáte? Ta otázka mě provází celý produktivní život. A donedávna mě hrozně stresovala. Když se mě někdo zeptal, co teď chystám, přišlo mi k nepřežití říci jen, že nic nebo že nevím. Kdybych neměl aspoň roztočenou pohádku, snad bych se na místě hanbou propadl. Až přišel moment, kdy jsem si uvědomil, že to je padlé na hlavu a že jsem asi závislý na úspěchu, na aplausu publika. Někdy v čase, kdy jsem psal román Bohemii, jsem si řekl, že se toho musím už konečně zbavit. Rozhodl jsem se skončit po filmu Po strništi bos, bylo jasné, že táta už nic nového nenapiše a já se toho už natočil také dost. Ale vydržel jsem to jen čtyři roky a ještě jsme s tátou udělali Betlémské světlo. Ano, bylo těsně po covidu, týden před premiérou začala válka na Ukrajině, ale stejně, zklamání z vlažného přijetí bylo potvrzením, že doba, kdy jsem se suverénně roztahoval na dvorku české kinematografie, je pryč.

Takže prostě nazrál čas na změnu?

Přesně, přišel čas otočit kormidlem. A když se mě pak někdo zase ptal, co chystám dál, tak jsem už bez nervů odpovídal: Nic nechystám. A bylo to úlevné. Divili se, nevěřili, ale mě ono zklamání uklidnilo, pomohlo mi to se s tou změnou srovnat a přijmout ji.

Ona ta změna asi také souvisí s věkem, ne?

A s rychle se proměňující atmosférou ve společnosti, ve světě. Také vkus lidí se

Biograf Jan Svěrák

mění a je rozdíl, jestli točíte filmy ve třiceti, nebo skoro v šedesáti. Publikum chce pořád něco nového. Moje ješitnost se cítí uražená, ale zároveň jsme vděční za propustku z role „oscarového režiséra“. Jasně, když se dostanu k synovi do střizny, tak mě to stále hrozně baví sledovat. A musím se kousat do jazyka, abych nekibicoval, protože to vím, anebo si myslím, že to všechno vím. Ale že bych měl vyvíjet vlastní projekt a věnovat tomu zase to množství energie, přesvědčovat lidi, dokazovat, že na to mám, zase shánět peníze, zase se překonávat, někdy i ponižovat, zase se brodit tou závislostí a doufat v aplaus? To už nechci!

Už skutečně nikdy?

No... Možná bych si trochu ještě pohrál. Možná budu třeba natáčet jeden díl seriálu. Jako hostující režisér. To by mě bavilo. Ale teď je tady divadelní hra. Třeba ji pak i natočím jako komorní film.“

Jan Svěrák, jak jej neznáme

Respektovaný filmový režisér se zapсал do historie kinematografie celou řadou úspěšných snímků, jako jsou Obecná škola, Jízda, Tmavomodrý svět, Vratné lahve, Kuky se vrací, Tři bratři..., přičemž jako jeden z mála českých tvůrců získal také amerického Oscara - v roce 1996 za film Kolja, v roce 1988 tzv. studentského Oscara za Ropáky. Od roku 2022, kdy měl v kinech premiéru zatím jeho poslední film Betlémské světlo, ovšem

Biograf Jan Svěrák

lecko překvapil, když se začal systematicky soustředit na jiné žánry. Kromě divadelní hry a muzikálu napsal román Bohemia, který se stal nejprodávanejším knihou roku v nakladatelství Euromedia. To mu loni v říjnu vydalo i povídkovou knihu Světakrásy. „Tahle knížka je osobní,“ píše na zadní straně obálky autor a vysvětluje, že sepsal pár svých vzpomínek, snů a postřehů. Některým dal podobu prozaickou, některé jsou ve formě veršů vázaných i nevázaných. A aby toho snad nebylo málo, ještě to všechno doprovodil vlastními ilustracemi.

„Dá se říci, že všeho, co mě omezovalo, se v poslední době vzdávám, pouštím to. Vyměňuju to za svobodu,“ komentuje s úsměvem své současné směřování. „Přestal jsem kouřit, posledních pět šest let se také pokouším slézt z plakátu, věnovat se víc svým blízkým a sám sobě.“ Zní to trochu podivně, když právě listujete jeho poslední knížkou a v divadle běží právě jeho zbrusu nová komedie, ale i pro to má jednoduché vysvětlení: „Po filmu Betlémské světlo, který prohučel našimi kiny prakticky bez povšimnutí, jsem si uvědomil, že už bych mohl přestat pracovat. Nejráději úplně, ale to se nedaří. Celý život něco tvořím a nejde to úplně zastavit. Ale tahle knížka nebyla práce, spíš radost. Odjel jsem třeba na chalupu, byl jsem tam pět dní, zašel k rybníku, do lesa, nasekal jsem dřevo... A abych se vlastně zasloužil o to, že můžu být na chalupě a nejsem ve městě s rodinou, začal jsem si psát. A bavilo mě to, protože tenhle druh psaní není práce, ale svoboda. Úplná svoboda.“

Nutno podotknout, že nemáme co do činění s nějakým začátečníkem. Jako scénárista je Jan Svěrák podepsán pod filmy Betlémské světlo, Po strništi bos, Kuky se vrací, Akumulátor 1 nebo třeba Jízda, nicméně když na jeho scénáře logicky dojde řeč, nestaví je vedle beletrie. Ta je podle něj totiž nesrovnatelně svobodnější území. „Když píšete filmový scénář, musíte u toho rovnou přemýšlet, kdo to bude hrát, kde se to bude točit, jestli je to možné natočit, co to bude stát, jestli to někdo vůbec bude chtít vidět. To u knihy odpadá, neřešíte to,“ vysvětluje. „Mohu to hodit za hlavu a dělat si radost. A mohu být tedy i zcela upřímný. Nejdřív jsem se bál být tak osobní. Anebo - dost jsem se bál. Ale pak jsem si řekl: „Ať!“

V románu Bohemia není sice sám za hlavní postavu a příběh je fiktivní, nicméně řada pasáží a situací vypovídá mnohé i o samotném autorovi. Už tady vlastně Jan Svěrák překvapuje svou otevřeností, v druhé knize jde ještě dál. Ať už vypráví poetický příběh o psovi Filipovi a jeho posledních chvílích, nebo popisuje, jak se při spolupráci s týmem

Alice Nellis potkal s velrybami, anebo se jak v indonésckém pralese, mezi papuánci, musel postarat o vážně zraněného kamaráda, nesnaží se schovat do fiktivních situací, nefabuluje, ale ten příběh prostě vypráví. Tak jak jej zažil, jak jej vnímal a pochopil. „Upřímnost je hrozně osvobozující, nehrajete více rolí. Je to jedna role, jsem tady já, tohle říkám. A mezi mou hlavou a papírem nejsou žádné překážky. Žádné filtry, žádné korekce, autokorekce... a jak nekalkuluju, píše se to samo. Jen to plyne.“ Svou knížku přirovnává k cestopisu po svém vlastním vnitřním světě a také k meditaci. Vždyť při psaní také trávil dlouhou dobu nad určitou myšlenkou, nahlížel příběh z různých úhlů a snažil se jej pak definovat, dokonce se pustil i do výkladu vlastních snů a bez obav je odkrývá před čtenáři.

Literaturu stejně jako divadlo prostě Jan Svěrák považuje za léčivou medicínu. Užívá ji plnými doušky při představeních, která vznikají stále v příjemné atmosféře, protože - jak říká - se potkali na jevišti lidé podobného smýšlení, založení, a to, jak je to baví, je nakažlivé. Raduje se také ze psaní, ze hry se slovy, s myšlenkami a váží si bezbřehé svobody.

Je to jistě, Jan Svěrák nás ještě překvapí.

Texty vyšly v Hospodářských novinách a na aktualne.cz

Irena Jirků,
autorka je publicistka a novinářka,
šéfredaktorka časopisu Finmag

KNIHA, O KTERÉ SE MLUVÍ

Spisovatelkou z přesvědčení

Tvorba Terézy Novákové v diskurzivním různohlasí přelomu 19. a 20. století

Jana Vrajevá

Úvodní část kapitoly „Drašar jako cesta k sobě aneb Antihrdina ukazující k mravnosti“

„A konec, ó konec nebyl zlý! Klid úplný, hrob neznámý a skrovný na břehu zádušné Svratky, uprostřed jahodích květů, v lehkém stínu Černých skal milovských. Kdyby spisovatel náš byl správně šel dále životem, pojala by jej dusná krypta pod velikolepým chrámem Otců pobožných škol, z níž ustrašen zakrátko prchá lidský tvor - ó hřbitůvek v Březinách! (NOVÁKOVÁ 1930: 145-146) Těmito slovy vygradovala Teréza Nováková svou (zprvu emoci víceméně prostou) vzpomínku na první setkání s příběhem „bláznivého Drašara“, kterou zaznamenala do cestopisných črt reflektujících její studijní cesty z jara a léta roku 1893 po Poličsku, Skutečsku a Hlinceku. Bolestný osud Josefa Václava Justina Michla byl inspirací pro poslední rozsáhlé literární dílo, které po sobě Nováková zanechala.

Román *Drašar* byl napsán mezi lety 1908-1909, vycházel na pokračování v *Květech* v roce 1910 a knižně vyšel až po autorčině smrti roku 1914. Z první zmínky o Drašarově, respektive Michlovi, je patrné, že v sobě Nováková téma nosila více než deset let, než jej zpracovala

knížně. Její literární cesta mezitím znamenala výraznou stylizační změnu zejména v *Dětech čistého živého*, kdy v rozsáhlém románu projevila svou schopnost věrohodně vykreslit atmosféru historického období, do něž děj zasadila. Tato věrohodnost románové fikce vyrůstající z precizní znalosti prostředí i jeho historie byla snadno zaměnitelná za dokumentární realismus. A jakkoli Nováková realisticko-naturalistickou techné nejenže nepohrdala, ale sama ji aktivně ve své tvorbě využívala, nebyla ji samoúčelným nástrojem k vytvoření „objektivního obrazu“ nedávno uplynulé minulosti, ale prostředkem k intenzifikaci děje, který byl ovšem podřízen výrazným ideovým impulzům.

Dobová recepce versus pozdější obraz postavy Drašara

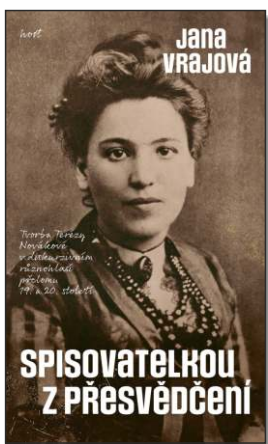
Již v době, kdy Nováková na březinském hřbitově narazila na Michlův náhrobek, byl zapomenutým „buditelem“ i pro tak vzdělanou ženu, jakou byla Nováková. Matně se rozpomínala, že zmínku o něm četla v Jungmannově *Historii literatury české*, později přidala též informace o něm z Koberova *Slovníku naučného* (NOVÁKOVÁ 1930: 144). Za „zapadlého českého kněze-buditele“, na němž

„poutá ne tak jeho skutečné literární dílo jako jeho rozsáhlé plány a osobní tragika, jež učinila všem plánům žalostný konec“, označil Michla už recenzent *Drašara* Gustav Winter v *Akademii* (WINTER 1915: 79). Ani obliba románu Michlovi-obrození slávu nepřinesla, což dokazuje například článek Julia Heidenreicha z *Lidových novin* roku 1935: „V naší době žije v představách národa jako tragický hrdina velikého románu Terézy Novákové, zatímco jeho skutečná osobnost a jeho buditeleské dílo se ztrácí v mlhách minulosti.“ (HEIDENREICH 1935: 5) Heidenreich podobně jako doboví recenzenti připomněl počáteční typologickou příslušnost postavy Drašara s Jiráskovým Františkem Ladislavem Věkem, co se týče příslušnosti ke starší obrozené generaci, přičemž ovšem neopomněl zdůraznit odlišné životní osudy obou reálných osobností i to, že vedly v jednom případě k „jiráskovsky utěšené idyle dobrušského kupce a puchmajerovského veršotepce“, v druhém pak k zobrazení života „tragičtějšího a dramaticky zrušenějšího“ (IBIDEM).

Zájem o Michlovo dílo projevil v meziválečném období básník Miloslav Bureš skladbou *Zpěv na Justina Michla* (1940), jeho motivace k oslavě zběhlého piaristy však byla zřetelná i v kontextu dalších jeho sbírek tohoto období: tematizovat osobnosti, které byly pro region Českomoravské vysočiny v minulosti nějakým způsobem významné, a tím podpořit národní sebevědomí v době ohrožení nacistickým Německem. Zdůrazňován byl motiv, který je v té době znám například z literárního obdivu k Boženě Něm-

cové: chudobě navzdory mít odvahu a sílu žít. Ve čtyřicátých letech vyšla také brožura Josefa Václava Lukáška *Pomocníci a přátelé B. V. Košuta: J. V. J. Michl-Drašar*, která měla v meziválečném období rovněž podpořit hrdost na ty předky českého národa, kteří trpěli pro své přesvědčení. Lukášek v ní navázal na první významnější práci o Michlovi, kterou spolu s Karlem Stránským napsal v roce 1935 Julius Heidenreich a kterou opatřil též bibliografií prací Josefa J. V. Michla: *Životní dílo českého buditele Josefa Václava Justina Michla, u lidu Drašara*.

Čas od času se v literárněhistorických kruzích až do dnešní doby Michlovo jméno zmíní - jednou v kontextu zdůraznění důkladnosti soupisu soudobých literátů či v kontextu máchovských studií, kdy je Michl připomínán jako autor první důkladnější zprávy o Máchově životě (HORA 1989), dále v souvislosti s jeho průkopnickou snahou o poznání jihoslovanských literatur (IBIDEM), ale také ve vazbě na výzkum cenzury daného období, o jejímž vlivu na „osvětlení národní“ Michl ve svých textech rovněž psal (HORA 1989: 47; WÖGERBAUER 2015: 232). Tyto drobné zmínky však nic nezmění na faktu, že Novákovou vyfabulovaná postava na půdorysu reálné osobnosti J. V. J. Michla je mnohonásobně životaschopnější než Michlova vlastní práce. Ostatně i Julius Heidenreich při vši snaze ukázat Michla jako pamětihodnou osobnost, musel konstatovat, že „nebyl velikým vůdcem a generálem na bojovné frontě našeho národního obrození. Ale konečné vítězství armády závisí také na schopnostech

Vrajevá, Jana: Spisovatelkou z přesvědčení. Tvorba Terézy Novákové v diskurzivním různohlasí přelomu 19. a 20. století. Brno, Host 2024, 204 stran

poddůstojníků a obětavosti mužstva“ (STRÁNSKÝ-HEIDENREICH 1935: 41). Nováková si však od počátku svého setkání s Michlovým životním příběhem byla vědoma toho, že neobjevila zapomenutého velikána; ani neměla ambici nasvítit osud obrozence, který byl neprávem opomíjen v učebnicích literární historie. Michl-Drašar se jí stal reprezentantem lidskosti se vši nedokonalostí, omylností, slabostí, až hříšností. A přesto s právem na život, na lásku, na svobodné rozhodování o svém osudu. Jasně to vepsala do předmluvy k Drašarovi: „Pokusila jsem se vykreslit román muže, jenž mnoho chtěl a nakonec mravně a skorem i literárně docela ztroskotat. Nemůže býti děsnějšího dokladu k slovu ‚Lidské, příliš lidské‘, než byl onen

přístěnek v sesouvající se chaloupce č. 87.“ (NOVÁKOVÁ 1959: 8)

Mnohvrstevnatá interpretace díla neprávem pozapomenuté prozaičky

Kniha nabízí interpretační sondy do tvorby Terézy Novákové — autorky dnes již téměř zapomenuté — a otvírá její myšlenkový svět poněkud odlišně od toho, jak byl ustaven dosavadní literární historií (v minulosti pak především marxistickou kritikou). Ta v jejich dílech leckdy až nepřiměřeně akcentovala sociálně kritický tón. Autorka vnímá Novákovou jako spisovatelku pevně ukotvenou v mravní a duchovní tradici svého národa a zároveň plnou pochopení pro vše

lidské. Nahlíží na její dílo jako na průsečík směrových tendencí přelomu 19. a 20. století, čímž přispívá k současným diskusím o různých podobách realismu a jejich koexistenci s rodícím se modernismem.

Jana Vrajová (nar. 1974) vystudovala bohemistiku a klasickou filologii na FF UP v Olomouci, kde v současné době přednáší na katedře bohemistiky literaturu 19. století. Badatelsky se zaměřuje zejména na jeho 2. polovinu, kde ji zaujala problematika literárního midcultu. K tomuto tématu publikovala v roce 2017 monografii

Umíněnkyně dobra Sofie Podlipská. Kapitola z dějin literárního midcultu 19. století. Svůj druhý obor uplatnila ve studiích věnovaných tematizaci antiky a křesťanství v díle Josefa Svatopluka Machara. V současné době je součástí badatelského týmu Dalibora Turečka, který reviduje problematiku naturalismu v české literatuře. Kniha věnovaná Teréze Novákové odráží její zájem jednak o aktuální problematiku revize literárních směrů 19. století, ale také o kulturně-historický přesah soustředěný na duchovní klima druhé poloviny 19. století, jež Nováková svými texty pomáhala formovat.

BÁSEŇ MĚSÍCE

Okouzlení

Tomáš Přidal

Hledám Tě
v masce Boha,
nezakrýváš nic,
Ty neskrýváš svoji identitu.

Jsi stejně plachá & energická
jako sluneční záblesk,
jež prochází teplou oázou,
ztratíš se náhle z očí, jako tam zůstaneš...

Vím, že pokud se
zpřítima podívám do těch tvých,
ztratím se v nich,
ó má nejdražší.

Člověk někdy zabloudí
i ve vlastní hlavě.

Co jsem vlastně já,
v porovnání s tvým vzezřením?

Jsem pouhý otisk člověka,
který miloval hodně
za málo vlastních naplněných snů?

Nebo láska nešla naproti
mému srdci,
ale výčítkám
zpovídala mé nitro?

Když jsem onu masku Boha
sňal ze své tváře,
Ty jsi ji roztřeseně
vzala z mých dlaní
& nasadila ji na tu nádhernou Tvář...

...na své líce,
abych tě spatřil,
jak se usmíváš,
když tvá tvář hoří.

Hoří vzrušením,
mění podobu i skupenství,
a přede mnou
na oka mžik stojí vážená,
jakožto i vrásčítá
Matka Země!

Tak, jak ji spatřuje Bůh,
jak ji ctí život,
jak Země chápe kdokoliv z nás...

Jsem okouzlen
a mé nohy zapustily kořeny!

Jsem
(a možná i nikoliv)
mimo vesmírnou dráhu,
přičemž mysl nabírá světelnou obnovu.

Hladina mého vzrušení
atakuje moji podstatu,
ostatní není příliš podstatné...

jen vynalézavě živé & důraznější pro okolní přítomnost!

SLOUPEK

Zavřete oči, zklidněte mysl...

„Se nebojte. Von je hodnej, přítulnej. Že jo, Rolfe?“
Dívám se Rolfovi do očí a vůbec si tím teda nejsem jistá. Vlčák. Pěkně rostlý. Když se trochu zapře, dětská skluzavka, k níž ho páníček přivázal, popojede o metr. Když se zapře ještě víc? Nebudu domýšlet, na té skluzavce jsou taky moje děti.

„Sim, pane, nezlobte se, nemohl byste toho psa uvázat na druhé straně plotu?“
„Jakýho plotu?“

„No, tady toho. Vidíte, hřiště nedávno oplotili, aby si děti mohly nerušeně hrát.“

„Kdo ruší? Já si tady cvičím. A Rolf? Je jako beránek. Koukejte.“

Hm, koukám. Jazyk až na vestě, poštekává, občas temně zavrčí, když některé z dětí klouže moc nahlas.

„Pane, není bezpečné, když je pes uvázaný uprostřed pískoviště. Vždyť děti...“

„Tak s nima táhni domů! Padej! Nadělala si je, tak se starej a nevtrovaj! Já platím řádně daně a mám stejný práva! Se psem si budu dělat, co chci. Rolfe!“

Ne, nečekala jsem, až Rolf předvede, jak umí trhat. S kamarádkou jsme přehodily děti na druhou stranu plotu (tam, kde mají pobývat psi) a já pak vytočila 158.

„Šak počkej, já si tě najdu! Podám si tě hned zejtra!“
řval, když ho strážníci vyváděli z hřiště. Pocit vítězství?

Tak ten jsem si prosím nestihla vychutnat. Zrovna jsem všechny děti přehazovala zase přes plot zpět, protože Rolf se cestou domů čistě náhodou vyvlíkl z obojku...

Zkušenost k nezaplacení. Od té doby děti na to hřiště nepáchly. A k některým živočichům mají stále – i po dlouhých letech – poměrně vyhraněný vztah. Já zase jsem dost vysazená na jejich majitele, což dává dohromady třaskavou směs. Ta nám, popravdě, zrovna nezjednodušuje život. Ve čtvrti, která v Praze jednoznačně vede co do počtu psovitých šelem na hlavu jednoho voliče, je totiž náročné udržet si korektní vztah alespoň s nejbližšími sousedy – tedy s jedním Jackem Russellem teriérem, Pit Bull teriérem i Dandie Dinmont teriérem, se dvěma Chesapeake Bay retrívry a jejich několika zlatavými příbuznými, s Hamiltonovým honičem, Kavalírem Kingem Charlesem i s údajným levobočkem Cotona de Tulear. A není pak už vůbec jednoduché nenaštvat si dobré přátele – rozuměj německou boxerku, irského a anglického chrta, francouzského Papillona i buldočka, českého horského psa a taky několik čistokrevných voříšků. Jak to zvládneme? Pravidelným cvičením.

Obraťte svou tvář ke slunci. Zavřete oči. Zklidněte mysl. Soustředte se na své vnitřní já a opakujte: „Nečurá na dveře, ale značkuje. Přiblíble neštěká, ale zdraví. Neútočí, ale vítá.“ A znovu: „Nečurá na dveře, ale značkuje. Neštěká, ale zdraví. Neútočí, vítá.“
Že ta asertivní mantra dneska nějak nezabírá? Obraťte tvář, zklidněte mysl, soustředte se...

Irena Jirků

„Nu proto!“ ulehčil si pan rada, „jsem totiž nový člen Pánského klubu. Moje jméno Slabihoudek.“

„Hm,“ řekl Ludva, „koukám, že jste poměrně věkovitý. Vydržíte to tempo?“

„Troufám si.“

„Čím jste v civilu?“

„Lékárník,“ zalhal pan rada.

„Už máte klubovní jméno?“

Pan rada Ftáček uváděl mozek do varu.

„V klubu jsem zván Ricin paša.“

„Kterou středu vás přijali?“

„Předminulou.“

Pan rada ani nezamrkal. Měl to pohromadě: Střeďeční Pánský Klub. Ludva odstrčil židli a vstal. Měl na sobě župan a trepky a byl pozehnaně dlouhý. Ani kousek úsměvu se mu v líci neukázal.

„Posadte se,“ utrlh se hrubě.

Pan rada se posadil do křesla u nízkého konferenčního stolu, umístěného vprostřed pracovní bezpochyby proto, aby každému překážel. Na konferenčním stole stála láhev s koňakem. Ludva ji vzal a zavřel do skříně.

„Mluvíte, co si přejete,“ pobídl pana radu nepřátelsky. „Já na to začínám mít pomalu vztek. Téměř denně dostávám dopisy, kdy už budu toho syna mít. To je nedočkavost, na biologický vývin teď už nemám vliv. Vyřídíte to Ben Achchybovi, posleďte byl předseda. Který předseda vás pasoval?“

„Mne pasoval...“ přemýšlel usilovně pan rada, „pasoval mě... božičku, který to zrovna byl, nevzpomínám si honem na jméno...“

„Inu, má se přitom pít s mírou. Byl to Abm el Hňamsa? Nebo sultán Kmín?“

„Zdá se mi, že...“

„S brejlema jako sova?“

„Ano, ano.“

„Tak teda sultán Kmín. S čím vás posílají?“

Pan rada se nemohl vyhrabat z rozpaků.

„Víte, milý Osrame al Rahate...“

Třetil hřebík na hlavičku. Ludva Láce nehnul ani brvou.

„Nezadržujte,“ pobídl návštěvníka.

„Je to spíše příležitostné,“ vrtěl se pan rada, „sháním po Praze penicilin. A při té příležitosti mi bylo uloženo, abych se zeptal, jak věci stojí.“

„Jak by stály. Moje paní je v sanatoriu.“

„V jakém sanatoriu, proboha?“

„Vzpamatujte se. V porodním. Mám odtamtud zprávy, že to bude asi za týden, dřív ne.“

Tato lhůta odpovídala lhůtě, kterou udal vrchní tajemník Nejezhouska, a přece, být narozemným synem Gioglio Krňoch, to se panu radovi nezdálo.

„Prosim vás, milý Osrame,“ pravil, snaže se líšácky vytvořit důvěrnější atmosféru, „co dělá vaše paní v porodním sanatoriu?“

Ludva však přátelské ovzduší zásadně odmítal, a také přikládal páně radové otázce jiný smysl.

„Co by tam dělala! Čte si knížku Péče o kojence.“

„Bože,“ pousmál se pan rada vztekle, pomýšleje stále na Giorgia Krňocha, „o převinování a podobně?“

„A podobně,“ chmuřil se Ludva. „Každého jednou převinovali, vás taky. Hlásíte se za osmadvacátého kmotra?“

„Totiž žádost o adoptování. Jistý Ludvík Láce z Prahy hodlá adoptovat jedince, narozeného v Brně.“

„Ludvík Láce? Neznám člověka tohoto jména, pane vrchní tajemníče.“

„Znáte však to adoptované dítě, pane rado.“

„Já? Dítě nenarozené?“

„Kdo?“

„Jo tak. Je tím myšleno dítě adoptivně nenarozené, pane rado. Říkal jsem to přece jasné. Mám totiž provést úřední šetření, není-li zvláštních překážek nebo námitek, a pak poslat do Prahy patřičné dobrozdání – aby adoptování panu Ludvíku Lácemu přiklepli.“

„A jaké je to dítě?“ divil se pan rada, „z které rodiny nebo co?“

„Z žádné rodiny. Sirotek. Nemá otce ani matku a vůbec nikoho.“

„A jak se tedy narodí?“

„Pane rado, chápu váš zmatek, tohle vám však ihned uspokojivě vysvětlím. Sirotek se jmenuje Gioglio Krňoch.“

Pan rada Ftáček upustil telefon na stůl, a když po něm opět horečně hmatal, namočil si palec do inkoustu.

„Gioglio Krňoch, civilní strážník na penzi?“

„Ten, pane rado. Šedesátiletý. Jeho budoucímu otci Ludvíku Lácemu je třicet osm.“

„Cha!“ řekl pan rada vztekle, „vy jste se zbláznil.“

„Já ze všech nejmiň,“ odpověděl tajemník Nejezhouska uraženě.

„Můžete mi dát přesnější zprávy o tomhle Ludvíku Lácem nebo jak ho jmenujete?“

„Beze všeho. Ludvík Láce, spisovatel, Praha dvanáct, popisné číslo dvě tři jedna osm.“

„Ženatý, bezdětný.“

„Hrome,“ řekl pan rada, poznamenávaje si to rozřesenou tužkou, „děkuji vám, pane vrchní tajemníče. Vždyť já toho nectného chlapa přece jenom znám.“

„Osobně?“

„Osobně ne, čel jsem jednou nějakou jeho knihu, píše detektivky a jiné němohry, je to větší fantasta než ten neblahý Krňoch... nevidím se, že se s Krňochem našli. Dva pitomí blázní a člověka by zbláznili taky. Hrom do vás!“

„Do mne, pane rado?“

„Do nich. Jedu do Prahy. Částečně jsem doma.“

„Jak to?“

Pan rada zavěsil, nepovažuje za nutné to vysvětlovat.

UKRADENÝ KORÁN

Praha. Pohled na Hradčany, pak prolínačka do klidné pražské čtvrti.

Pan rada Ftáček se vyšplhal strmými schody v zahradě k domu, vylezl udýchán do zvýšeného přízemí a zazvonil u dveří, označených navštívenkou se jménem „Ludva Láce, spisovatel“.

Přišla mu otevřít asi padesátiletá, pomenší paní dosud pružné postavy, vlídná a usměvavá. Měla na sobě prostý domácí oblek a přes něj čistou zástěru. V ruce držela jehlu a dřevou pánskou ponožku.

„Co je libo?“ řekla vlídně.

„Hledám jistého Krňocha,“ odpověděl pan rada, dosud udýchán. „Mám čest s paní Lácovou?“

„Já jsem jeho tchyně, prosím.“

Poněvadž se usmívala a také jinak jí z očí koukala dobrota, sešel pan rada Ftáček trpce rty, vzpomenuv si letmo na svou vlastní nebožku tchyni, která se na něho nikdy neusmívala, nýbrž vždycky jen cenila.

„A je u vás pan Krňoch, pani?“

„Z Brna?“

Panu radovi znovu poskočilo srdce, sotva kapánek uklidněné. „Ano, z Brna.“

„Bohužel, už není. Zrovna dneska odjel zpátky do Brna, ve čtyři hodiny vlakem. Už ho nechytíte,“ ohlédla se po sloupkových hodinách na skřínce v předsíni. „Čtyři a pět minut. Vlaky prý teď jezdí přesně, uhlí je dost.“

„Nu já nevím,“ řekl pan rada zlostně, „můj vlak z Brna se zpozdil, ale taky vyjel přesně. Mohu mluvit aspoň s vaším panem smachem?“

„S Ludvou?“

„S panem Láce.“

„Na to se ho můžu zeptat. Koho mám ohlásit?“

„Já jsem... okamžik. Neříkejte zatím panu Láce, že jsem se ptal po panu Krňochovi. Řeknu mu to sám. Vyřídte mu laskavě, že s ním chce někdo mluvit pod heslem Es Pé Ká.“

„Dobře,“ přikývla paní klidně. V domácnosti svého zete, detektivního spisovatele, neměla právo se divit, ani kdyby se byl pan rada ohlásil jako černá ruka. Ludva Láce seděl ve své pracovně a máje před sebou horu popsaného papíru, pokoušel se právě plnicím perem zavráždit patnáctou osobu z trináctičlenné rodiny, odsouzené mstitelem na smrt. Jeho spisovatelský talent paní tchyně povždy ctíla. Sama měla pozoruhodné nadání k uměleckému ští a k rekordnímu zašívání, takže Ludva kolikrát mnil že by se s tím měla ukazovat. Šíla o překot, ať to bylo cokoli. Dovedla urobiť ze starých podprsenek jemné záclony, uměla málem zalátovat i díru v hrnci a oblékla například kousek dřátu do hadříků tak obratně, že se to pak docela dobře podobalo tanečnici, přejete šestikolovým autobusem.

„Ludvíčku,“ řekla, pootevřevši jemně dveře, neboť Ludva Láce se v zápalu spisovatelské práce každého vyrušení lekal a hned házel ruce do stropu, „máte tu návštěvu z Brna. Heslo En Ten Týny.“

Ludvova hodná tchyně už toho popletla v životě víc, a proto si ani z tohohle nic nedělala. Ludva se bujně zamračil.

„En Ten Týny? Vyřídte mu, že nemám čas. Sou Raka Dýny. A jděte už, ať ten chlap nic neukradne.“

Dveře zůstaly pootevřeny, neboť v nich tchyně stála, a proto pan rada slyšel každé slůvko.

Úsměvná se vrátila do předsině. Koukla podle Ludvova napomenutí nejdříve na deštník pod věšákem, ale byl na místě.

„Pane Ententyňny, zeť moc a moc lituje, ale máte prý přijít, až to dopíše.“

„Je tu jakési nedorozumění, milá pani,“ nutil se do klidu pan rada. „Neřekl jsem En Ten Týny, nýbrž Es Pé Ká, to jest S, P, K. Prosim vás, vraťte se k panu Láce a opakujte mu heslo správně. Es, Pé, Ká. SSS, PPP, KKK.“

„Dobře,“ řekla tchyně přemítavě. Ve svůj plán s heslem pan rada Ftáček věřil, ale byl si vědom toho, že musí napnout mozek, aby z toho něco měl. Tenhle Ludva Láce byl jistě rafinovaný chlap. Paní s púnčochou vstoupila znovu do pracovny a vyřídila heslo správně, pouze je zpřeházela. Řekla PES KAKA.

„Snad SPK?“ mračil se Ludva.

„Možná,“ připustila.

„Ať sem teda vlezte,“ pravil Ludva hrubě a praštil plnicím perem, nechav patnáctou obět v agonii.

Pan rada se vnesl. Tchyně diskřetně odešla. Ludva, sedě u psacího stolu, se po návštěvníkovi nelaskavě otočil. V jeho tváři, tři dny neholené, rozeznával pan rada Ftáček zločinecký typ.

„Dobrý den,“ řekl pan rada zdvořile.

„Já vás neznám,“ odvětil nerudný Ludva, „prohlaste se. Co máte společného s Pánským klubem? Posílají vás na kontrolu? Ještě se nic nestalo, můžete zas jít a vyřídít jim to. Ať jsou bez starostí, budu se držet smlouvy. Ale musejí mi ji předložit, jinak nehraju. Z hlediska právního by to pak neplatilo.“

Pan rada Ftáček lapal jeho slova, poněvadž to bezpochyby byla slova významná.

„V Brně jsou některé novinky,“ pravil. To mohlo znamenat leccos. Byla to opravdu výborná a neutrální, a přitom vhodná věta, a pana radu Ftáčka při té příležitosti osvitil duch svatý ještě víc. „Kdy jste byl naposledy v Brně, pane Láce?“

„To už je celá řada týdnů,“ zavřel Ludva neochotně.

KULTURNÍ KURÝR

NOVINKY ZE SVĚTA KNIH, AUDIOKNIH A HUDBY

KNIHY

Fascinace mýjením a setkáváním

Žánrově záměrně „rozčuchaná“ kniha. Drobné i delší celky, které nápadně i nenápadně, svou vážností i groteskností, smyslem pro drama i meditativní klid sdělují: Poezie není uhlazená a vyšlechtná disciplína. Naopak je zneklidňujícím vzrušením, vrženým do života, jenž není nikdy hotový. Minout se přesně... Jak trefná, vtipná i drásající definice básnické práce! Nalézáme zde básně ve verších, básně v prózách, mikro-příběhy i jednověté postřehy. To vše je na stránkách komponováno tak, aby texty bylo možné číst jako soubor samostatných miniatur i jako jednotný vícevrstevnatý celek. Básník je v přítomném díle fascinován fenomény mýjení a setkávání, ale především tajemnými vztahy mezi obojím, neboť lidé jsou těmto neutuchajícím tendencím vystavováni stejně jako slova při tvorbě uměleckého textu. Po nedávné koncepčně velmi sevřené sbírce Spatřil jsem svou tvář přichází oceňovaný autor – básník a esejista – s knihou nekonvenčně a volně pojatou. Letos jubilující Petr Hruška tak pokračuje v literárních překvapeních. Těšme se na jeho mýjení! Jsou přesná.

Hruška, Petr: *Minout se přesně*. Brno, Host 2024, 80 stran

vše je na stránkách komponováno tak, aby texty bylo možné číst jako soubor samostatných miniatur i jako jednotný vícevrstevnatý celek. Básník je v přítomném díle fascinován fenomény mýjení a setkávání, ale především tajemnými vztahy mezi obojím, neboť lidé jsou těmto neutuchajícím tendencím vystavováni stejně jako slova při tvorbě uměleckého textu. Po nedávné koncepčně velmi sevřené sbírce Spatřil jsem svou tvář přichází oceňovaný autor – básník a esejista – s knihou nekonvenčně a volně pojatou. Letos jubilující Petr Hruška tak pokračuje v literárních překvapeních. Těšme se na jeho mýjení! Jsou přesná.

Komáři se ženili

Komáři nemají lehký život. Nikdo je nemá rád a nejradši je každý hned zaplácně. Když se tedy mamince Márinké narodí její v pořadí už tisící komáří synek, chce, aby měl jiný osud. A jiné jméno! Žádný Mára, Marin, Marek, Mareček jako všichni před ním, nýbrž ZDENDA. A Zdena opravdu jiný je! Místo aby si mezi komářími slečnami vybral vhodnou nevěstu, jak se na každého komára sluší a patří, zamiluje se do krásné světlušky Soničky, která bydlí na stejné pasece. Zdena však není jediný, komu se Sonička líbí... Napínavý, dobrodružný příběh o tom, že se správnými přáteli po boku je možné překonat kdekou nástrahu. A že za pravou lásku má smysl bojovat! Kniha o lásce a síle přátelství, která je plná slovního humoru a komických situací, jež pobaví děti i jejich rodiče.

Peřina, Vít: *Komáři se ženili aneb ze života obtížného hmyzu*. Praha, Akropolis 2024, 144 stran

dého komára sluší a patří, zamiluje se do krásné světlušky Soničky, která bydlí na stejné pasece. Zdena však není jediný, komu se Sonička líbí... Napínavý, dobrodružný příběh o tom, že se správnými přáteli po boku je možné překonat kdekou nástrahu. A že za pravou lásku má smysl bojovat! Kniha o lásce a síle přátelství, která je plná slovního humoru a komických situací, jež pobaví děti i jejich rodiče.

Co se skrývá v časech minulých

Na skládce najde postarší hlídač Nejedlý malou holčičku. Nikdo ji nehledá, nikdo neví, odkud se vzala ani kdo jsou její rodiče. Dostane jméno Alžběta a ujme se jí vdova Viola, jejíž pět synů už dávno odešlo z domova. Alžbětin původ není jediná záhada, kterou magický příběh rozplétá. Nalezená holčička se stává katalyzátorem dávno promlčených tajemství celého městečka. Proč se hlídač Nejedlý kdysi dobrovolně odstěhoval mezi haldy nepotřebných

věcí? Co se přihodilo mezi Violou a její sestrou, že spolu desetky let nemluví? A kdo je podivínský dědek Cink, který se šourá po krajině s plnými igelitkami a Alžběta se ho bojí? Trochu báseň, trochu detektivka a trochu sen. Příběh se odehrává v neurčitém bezčasí, kde věci, domy i místa hrají stejně podstatnou roli jako postavy. Tři liščí ocasy, modrá vana v ohromném jablonořovém sadu a rodinné obrazy v pokojích zakrytých prostěradly. Malá Alžběta v tom panoptiku roste a pozvolna rozkrývá historii svých blízkých. Je ale vůbec možné pátrat v cizí minulosti a zároveň se vyhýbat své vlastní?

Keroušová, Michaela: *Dvě sovy v nízkém letu*. Praha, Argo 2024, 312 stran

Příroda je záhadnější, než se na první pohled zdá

Klasický text jednoho z otců strunové teorie nás v kostce seznámí s vývojem hlavních směrů moderní fyziky od vzniku Einsteinovy speciální teorie relativity. Její příběh líčí jako nekonečnou řadu otáček a stále otevřenější dobrodružství zvědavého ducha fyziků, kteří s každým objevem zjišťují, že příroda je ještě záhadnější, než se dříve mohlo zdát. Živé a srozumitelně podaný výklad doplňují výstižné charakteristiky hlavních postav fyzikální vědy druhé poloviny tohoto období, s nimiž se autor dobře znal.

Susskind, Leonard: *Kosmická krajina. Strunová teorie a iluze inteligentního plánu*. Praha, Dokořán-Argo 2024, 336 stran

Detektivka z dob renesančních

Florence, 16. století. Malíř Jacopo da Pontormo je zavražděn pod freskami, na nichž pracoval dlouhých jedenáct let. Na místě činu je nalezeno též obscénní zobrazení Marie Medicejské, dcery florentského vévody Cosima I. Vyšetřováním události je pověřen samotný Giorgio Vasari, vévodova pravá ruka, malíř, architekt a historik umění. Kdo vraždil a kdo je autorem oné karikatury? Jaký je motiv vraždy a kdo se dopustil zločinu urážky majestátu? Laurent Binet napsal barvitý a košatý příběh, v němž umělci bojují za svobodu svého projevu, šlechtična prchá z paláce, jeptišky revoltují a detektiv je oklamán, příběh plný lstí, spiknutí, násilí, humoru i lásky. Epistolární forma románu dodává detektivnímu pátrání hodinářskou přesnost a zároveň dovoluje nahlédnout do dění pokaždé z poněkud jiné perspektivy – stejně, jako to činí malíři.

Binet, Laurent: *Perspektivy*. Praha, Argo 2024, 232 stran

AUDIOKNIHY

To ví jen Bůh a svatý Václav

Tak zní legendární věta vyšetřovatele pražské kriminálky kapitána Michala Exnera, který s ledabylou nonšalancí řeší jeden zapeklitý případ za druhým. Když ovšem v Meziboří zemře Jan Krempa, nezdá se, že by mohlo jít o něco jiného než o tragickou nehodu. Přesto se kapitán Exner na přání své femme fatale Gabriely Steinové do městečka rozjede. A vzápětí povolává „své důstojníky“ Vlčka s Beránkem. Téměř romantický výlet s dívkou se mění v soustředěné pátrání po odpovědi na otázku, proč zemřel Jan Krempa, inteligentní schizofrenik, který svým upřímným, nepřijemně nutkavým chováním ztrpčoval život nejen všem členům své početné rodiny. Prozradit snad můžeme, že jednu z vedlejších rolí hrají v příběhu růže. Václav Erben tentokrát vskutku mimořádně zdařile nechává do děje vstupovat ženy různého charakteru, věku i vzdělání a jeho rozhodnutí, poťožmo rozhodnutí Michala Exnera přistupovat ke každé z nich s květinou v ruce, je zdrojem půvabu, jemného koření i humoru. Kdo se aspoň trochu zajímá o českou detektivní literaturu, pro toho není jméno Michal Exner neznámé. Kapitán Kriminální služby Veřejné bezpečnosti se svým vzhledem a chováním zcela vymyká konvencím doby svého literárního zrodu. Nebyl to vyšetřovatel ve špatně padnoucím saku a s vydroleným tabákem v kapsách kalhot, Exner byl naopak arbiter elegantiarum, milovník žen, dobrého jídla i pití a majitel opečovávaného vozu Mercedes kabriolet. Disponuje rozsáhlým vzděláním, inteligencí, šarmem, jemnou ironií a hlubokou empatií k obětem, podezřelým i zločincům.

Erben, Václav: *Bláznova smrt*. Praha, Radiotéka 2024. Čte Tomáš Jirman. Celkový čas: 04:32:42 hod.

Dokážete si představit, že byste napsali Ježíškovi a dostali odpověď?

„Tak jsou tady Vánoce! Ta úžasná událost, kterou nemůže poskvřnit žádná ‚komercializace‘ – pokud to nedovolíme.“

Každý prosinec přicházela dětem J. R. R. Tolkiena obálka se Severního pólu. Uvnitř byl dopis napsaný podivným pavoučím písmem a krásná barevná kresba nebo nějaké náčrty. Dopisy byly od Otce Vánoc. Vyprávěly se v nich podivuhodné a úžasné příběhy ze života na Severním pólu: jak se všichni sobi utrhli a rozházeli dárky všude kolem; jak Lední medvěd náhylný k nehodám vylezl na Severní pól a propadl střechou domu Otce Vánoc a mnoho dalších. Někdy Lední medvěd načmáral nějakou poznámku a někdy malý elf Ilbereth psal svým elegantním písmem a dodával příběhům ještě více života a humoru. Žádný čtenář, ať už malý nebo velký, ne-

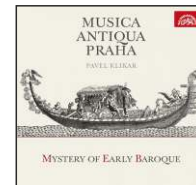
Tolkien, J. R. R.: *Dopisy Otce Vánoc*. Praha, Tympanum 2024. Čte Otakar Brousek. Celkový čas: 02:30:00 hod.

může nebyť okouzlen vynalézavostí a „autentičností“ Tolkienových Dopisů od Otce Vánoc, které psal autor svým dětem od roku 1920, kdy byly jeho prvorozenému synkovi Johnovi právě tři roky, do roku 1943, kdy bylo jeho nejmladšímu dítěti, dceři Priscille, čtrnáct let.

Hudba

Hudba raného baroka v pěti pokračováních

Koncem dubna vyšel u Supraphonu pod názvem „Mystery of Early Baroque“ soubor pěti CD, která v letech 1988-1996 pro toto vydavatelství natočil legendární ansámbl vedený Pavlem Kliikarem. Nahrávkám již zaniklého souboru Musica Antiqua Praha – průkopnického ansámblu autentické interpretace staré hudby v Československu, který v 80. letech založil a umělecky vedl Pavel Kliikar, se v poslední době dostává opětovně pozornosti ze strany hudebních vydavatelství. Už před rokem vyšly u Animal Music dříve nevydané smímky tohoto souboru pod názvem *Hudba barokní Prahy*. Letos 26. dubna pak Supraphon souborně vydal pod názvem *Mystery of Early Baroque (Mystérium raného baroka)* všech pět alb, které Musica Antiqua Praha natočila pro Supraphon v letech 1988-1996. Komplet zahrnuje široký repertoár – od svěže znějícího italského raného baroka přes skvosty zachované v Kroměřížském biskupském archivu až po české barokní vánoční písně. To vše samozřejmě s využitím historických pramenů, rekonstrukce dobových nástrojů i starých ladění.

Musica Antiqua Praha, Kliikar Pavel: *Mystery of Early Baroque*. Praha, Supraphon 2024. Celkový čas: 04:20:49 hod.

O věcech magických

Po desetileté pauze se legendární rocková kapela Better Than Ezra vrací s dlouho očekávaným albem *Super Magick*. To produkoval frontman Kevin Griffin a Emery Dobyns, kapela jej nahrála v Pink Deer Studios. Novinka slibuje strhující směsici rocku, popu a alternativního folku. Better Than Ezra, pocházející z New Orleansu, se proslavili v 90. letech. Jejich energická živá vystoupení a chytlavé melodie jim pomohly získat si oddanou fanouškovskou základnu po celém světě. Tucet nových originálních skladeb oslovuje širokou škálu témat, od lásky a ztráty až po naději a vytrvalost. „V mnoha ohledech má hudba nejbliže k magii. Hlavně v tom, co se týče schopnosti, jak dokáže člověka ovlivnit a přenést se na něho,“ říká Griffin k hlavnímu tématu nové desky.

Better Than Ezra: *Super Magick*. Round Hill Records 2024. Celkový čas: 41:19 minut

Sestavil Petr Hanuška

časné fáze mladší doby kamenné. Během následujících tisíciletí se rozvíjela v celé střední Evropě (včetně našeho regionu) výjimečná kulturní rozmanitost, která vyústila v širokou škálu stylů keramiky a její dekorace.

Střední Německo, podobně jako například moravské úvaly, je jedním z regionů s největší kulturní rozmanitostí. To je způsobeno bohatou zemědělskou půdou sprašové zóny a dalšími přírodními podmínkami vhodnými pro zemědělství. Pro svou studii vědci analyzovali skladování potravin v keramických nádobách různých tvarů, velikostí a pocházejících z různých kontextů – sídlišť, pohřebišť apod.

Analýzy lipidů mohou rozlišovat mezi zbytkovými tuky pocházejícími z mléka, přežvýkavců, nepřežvýkavců, ale i z tuků mořského nebo rostlinného původu. Získané výsledky potvrdily výrazný nárůst spotřeby mléčných výrobků související s inovacemi v typech keramiky (např. šálky) v období střední části mladší doby kamenné (4. tisíciletí př.n.l.). Sady malých šálků a amfor z tohoto období téměř vždy obsahovaly mléčné lipidy, což ukazuje na vysoce specializované použití těchto nádob na potravu získanou z mléka. Jednou z hypotéz je, že šálky sloužily k nabírání mléčných výrobků z větších nádob, které se v osadách této doby často vyskytují.

Zdobené poháry typické pro kulturu se šňůrovou keramikou závěru pozdní doby kamenné (první polovina 3. tisíciletí př.n.l.) nalezené v hrobech naopak vykazovaly různé živočišné a dokonce i rostlinné tuky, což naznačuje nárůst významu produktů z nepřežvýkavců (především prasat). Výsledky zatím nepodporují dřívější interpretaci těchto pohárů jako speciálních nádob používaných k pití piva.

Kromě toho se zdá, že příchod lidí reprezentovaných kulturou se šňůrovou keramikou z východních stepních oblastí se nekryje s nárůstem používání masa nebo tuků pocházejících z přežvýkavců (kráva, koza, ovce), jak se dříve také předpokládalo. Prasata stále hrála důle-

žitou roli v obživě těchto populací. Amfory (nádobky s dvojitou rukojetí) této výše zmíněné kultury často obsahují tuky získané z prasat.

Následující doba bronzová je ve svém počátku reprezentována tzv. únětickou kulturou, jejíž původ je u nás v Čechách (první polovina 2. tisíciletí př.n.l.). V této době vzniká již poměrně hierarchická společnost a jejich keramika je vysoce standardizovaná. Na celém území této kultury se vyskytují stejné typy nádob se stejnou výzdobou. Nejtypičtější jsou ostře profilované koflíky a velké hrnce s plastickou výzdobou. V této mnohem standardizovanější, ale překvapivě více multifunkční keramice byla na základě rozboru lipidů detekována přítomnost produktů rozmanitého živočišného i rostlinného původu.

Celkově studie lipidových zbytků v různých typech nádob od raného neolitu až po dobu bronzovou ve středním Německu odhaluje nové údaje o rozsáhlých změnách v používání keramiky a přípravě jídla v průběhu času a o složitých vztazích, které si prehistorické populace vytvořily mezi zdroji potravy a hlavním prostředkem k jejich přípravě, skladování a konzumaci.

Navzdory velmi stálým praktikám chovu zvířat, které odhalily studie zvířecích kostí z archeologických lokalit, se spotřeba produktů živočišného původu mezi mladším neolitem a dobou bronzovou podstatně změnila. Samotné zvířecí kosti proto nejsou vždy dobrým ukazatelem obživy.

Na závěr nutno poznamenat, že stejně kulturně rozmanitý region s velmi podobným vývojem i kulturami v pravěku jsou i moravské úvaly či střední Čechy a lze tedy předpokládat, že podobné stravovací návyky a jejich změny panovaly i na našem území.

Vendula Vránová,
Archeologické centrum Olomouc

LIDOVÉ OKÉNKO

Původ slova poledne a půlnoc

Jako poledne se obvykle označuje okamžik ve 12 hodin místního času. Sluneční poledne (nebo také právě poledne) je okamžik, ve kterém je slunce nad obzorem nejvýš; od občanského poledne se může lišit o hodinu nebo i více. Poledne rozděluje kalendářní den na dvě stejné poloviny, jež se nazývají půldny. Opakem poledne je půlnoc. Ve slově poledne jsou ukryta dvě slova. Přísluvce půl a podstatné jméno den. Poledne tedy vzniklo ze slovního spojení půl dne. Podle stejného principu vzniklo také antonymum slova poledne půlnoc. Půlnoc je okamžik, kdy je noc rozdělena na dvě stejně dlouhé poloviny.

Se slovem poledne souvisí také podstatná jména dopoledne a odpoledne, která počítají čas mezi ránem a polednem, respektive mezi polednem a večerem. Z hlediska vzniku jde opět o složeniny, které by se daly rozložit na slova do půlky dne pro substantivum dopoledne a od půlky dne pro substantivum odpoledne. Tato slova tedy specifikují čas, který se děje do a od poloviny dne (od do poledne). Slovo poledne, ve významu střed dne, se vyskytuje v mnoha slovanských jazycích, např. ve slovenštině, polštině, chorvatštině, slovinštině, ukrajinštině.

V mnoha slovanských jazycích se tímto výrazem označuje také zeměpisný jih. Podobně to bylo i ve staročestíně.

Věděli jste:

- že doba slunečního poledne se v průběhu roku mění až o 20 minut od střední hodnoty. Je to způsobeno tím, že Země obíhá po elipse a rychlost jejího pohybu vůči Slunci se mění, zatímco rotuje velice pravidelně kolem své osy. Okamžik slunečního poledne závisí také na zeměpisné délce místa. V Česku je proto rozdíl mezi slunečním polednem v Chebu a Ostravě asi 25 minut.

- že, tradice poledního zvonění pochází z dob obléhání Bělehradu v roce 1456. Papež Kalixt III. vyzval evropská katolická království, aby se modlili za vítězství obránců města. Poručil, aby každý kostel v poledne rozezvučel zvony jako připomínku věřícím. Zvony brněnské katedrály sv. Petra a Pavla tradičně odbíjejí poledne už v 11.00. Tak zvané „brněnské poledne“ má svůj počátek v roce 1645. Odzvonění poledne dříve byla lest, jejíž pomocí se Brno zbavilo obléhajících Švédů.

Vendula Vránová,
Archeologické centrum Olomouc

dějiny a současnost

Je čím dál patrnější, že „odstřížení“ pozornosti české historiografie i veřejnosti (nejen) od studia dějin slovenského souseda nebyl úplně uvážený krok. Koncept čechoslovakismu a jistá přesytenost blízkého soubytí ukonejšily společnost v iluzi, že o sobě navzájem víme už všechno. V posledních letech jsme konfrontováni s tím, že to rozhodně není

pravda. Rozdělení společného státu uvrhlo někoho do euforie (konečně sami!), jiného do skepse a nostalgie (proboha proč?!). Oba tyto póly jsou pastí věčné diskuse, natož historického bádání. I proto věřím, že vás články o slovenské problematice **Slovenské otazníky v dubnovém i květnovém DaSu** zaujmou. Články (od slovenských autorů a autorek) jsou překládány do češtiny, některé citace z textů či z učebnic necháváme v původním znění. Pro ty, kteří vyrůstali a žili ve dvojjazyčném státě, možná zbytečná věc, avšak pro generace mladší, a především kvůli lepší srozumitelnosti je to jistě vítaný přístup. Protože ve vzájemném porozumění není nic horšího, než se ztratit „v překladu“.

Obě čísla nabízejí i pravidelné rubriky a seriály: Auditorium (Izrael a Palestina; komentování hokejových mistrovství světa), Z knihovnických pokladů („klíče“ Antonína Koniáše; partitury Ladislava Vycpálka), Za rok v Řecku!, Proměny Blízkého východu, recenze, strip Anachronismy ACh atd.

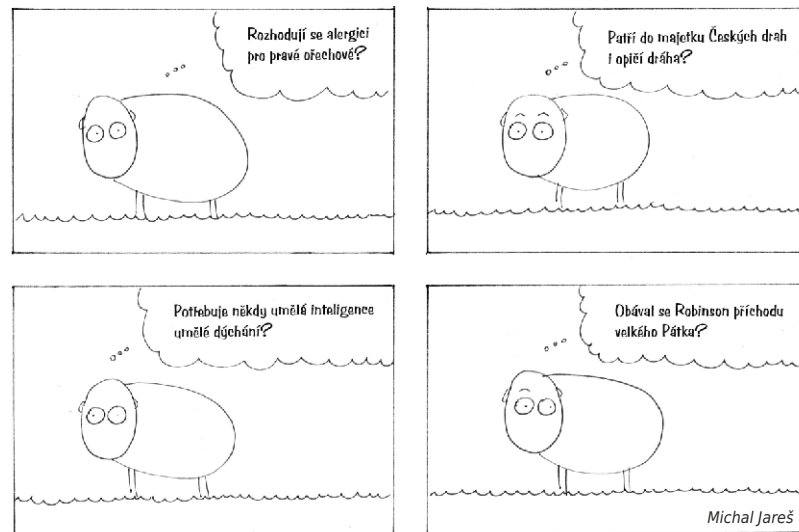
Iveta Coufalová,
<http://dejinyasoucasnost.cz>

Vincent van Gogh - Polední odpočinek, r. 1890

KOMIKS

Zlá ovce

Červen v Moravském

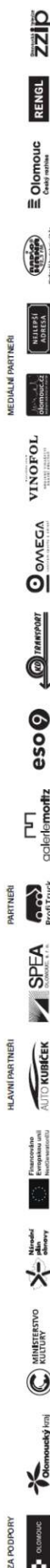
1.	so 16:00 ZO	● Titus / Arter - 50%	W. A. Mozart	Opera *
Dramaturgický úvod od 15:15 hod.				
2.	ne 16:00 YO	● Ryba ve čtyřech / Děníra / Senioři -30%	W. Kohlhaase, R. Zimmerová	Činohra
3.	po 19:00	● Liška B. / Arter -50%	R. Těsnohlídek, M. Krobot, L. Smékal	Činohra °
Dramaturgický úvod od 18:15 hod.				
4.	út 19:00 B	● Fantastické divadlo	G. Koren	Činohra °
Dramaturgický úvod od 18:15 hod.				
5.	st 19:00	● Freedom in Motion WHITEflag day / Inventing Freedom	R. Ferrara, Š. Pechar	Balet Hrajeme v MUO Central
6.	čt 19:00 D	● Natěrač	D. Churchill	Činohra
	19:00	● Freedom in Motion WHITEflag day / Inventing Freedom	R. Ferrara, Š. Pechar	Balet Hrajeme v MUO Central
7.	pá 19:00 P	● Prodaná nevěsta / Premiéra	B. Smetana	Opera
8.	so 19:00 X	● Prodaná nevěsta	B. Smetana	Opera
10.	po 19:00	● Bolero & Carmen / Senioři -30%	M. Ravel, M. Margaria, R. Ščedrin	Balet
11.	út 19:00 L	● Ivan Hrozný / Arter -50%	S. Prokofjev, L. Vaculík	Balet
12.	st 19:00	● Brouk v hlavě	G. Feydeau	Činohra
13.	čt 19:00 E	● Prodaná nevěsta / Arter -50%	B. Smetana	Opera
	19:00	● Freedom in Motion WHITEflag day / Inventing Freedom	R. Ferrara, Š. Pechar	Balet Hrajeme v MUO Central
14.	pá 19:00 V	● Modrovousův hrad Tance z Galanty / Sbory pro mužské hlasy	B. Bartók, B. Balázs, Z. Kodály	Opera ****
16.	ne 19:30	● Sugar / Smetanovy sady	P. Stone, B. Wilder, I. A. L. Diamond, R. Thoren, J. Styne, B. Merrill	Muzikál OPEN-AIR
17.	po 19:30	● Sugar / Smetanovy sady	P. Stone, B. Wilder, I. A. L. Diamond, R. Thoren, J. Styne, B. Merrill	Muzikál OPEN-AIR
18.	út 19:30	● Noc na Karlštejně / Smetanovy sady	K. Svoboda, J. Štaidl, E. Krečmar, Z. Podskalský, Z. Podskalský ml.	Muzikál OPEN-AIR
20.	čt 19:30	● Splašené nůžky / Smetanovy sady	P. Pörtner	Činohra OPEN-AIR
21.	pá 19:30	● Natěrač / Smetanovy sady	D. Churchill	Činohra OPEN-AIR
22.	so 19:30	● Natěrač / Smetanovy sady	D. Churchill	Činohra OPEN-AIR
23.	ne 10:00	● Miniopery / Smetanovy sady	J. Uhlíř, Z. Svěrák	Pohádka OPEN-AIR
	14:00	● Miniopery / Smetanovy sady	J. Uhlíř, Z. Svěrák	Pohádka OPEN-AIR
24.	po 19:30	● Dokonalá svatba / Smetanovy sady	R. Hawdon	Činohra OPEN-AIR
25.	út 19:30	● Sluha dvou pánů / Smetanovy sady	C. Goldoni	Činohra OPEN-AIR
26.	st 19:30	● Splašené nůžky / Smetanovy sady	P. Pörtner	Činohra OPEN-AIR
27.	čt 19:30	● Noc na Karlštejně / Smetanovy sady	K. Svoboda, J. Štaidl, E. Krečmar, Z. Podskalský, Z. Podskalský ml.	Muzikál OPEN-AIR

* v italském originále s českými a anglickými titulky
 ** v českém znění s hudebními čísly v německém originále
 *** ve francouzském originále s českými titulky
 **** v maďarském originále s českými titulky
 ***** v českém a polském originále s českými a anglickými titulky
 ° představení bez přestávky

www.moravskedivadlo.cz
 tel.: 585 500 500

Změny vyhrazeny. Aktuální program naleznete na www.moravskedivadlo.cz.

divadle Olomouc

Základní Moravské divadlo Olomouc je
 statutární město Olomouc. Za finanční podpory
 Ministerstva kultury ČR a Olomouckého kraje